Doina Vodă-Adace

DOSAR 14755 CANALUL

și familia tatălui meu, Alexandru Adace

INTEGRAL

Colecția: MARTOR

Copertă: Ruxanda Romanciuc

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VODĂ-ADACE, DOINA
Dosar 17455 Canalul și familia tatălui meu,
Alexandru Adace / Doina Vodă-Adace. București :
Integral, 2016
ISBN 978-606-8782-34-8

351.746.1
343.8(498)
351 35.0/354

© INTEGRAL, 2016

Editor: Costel Postolache
Tehnoredactor: Ruxanda Romanciuc

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-8782-34-8

Doina Vodă-Adace

DOSAR 14755
CANALUL

și familia tatălui meu, Alexandru Adace

INTEGRAL

Editura Integral mulțumește Fundației Academia Civică și Memorialului Sighet pentru permisiunea de a reproduce textul acestui volum, publicat electronic în Biblioteca virtuală a Memorialului Sighet.
Autoarea și Editura Integral mulțumesc doamnei Ana Blandiana și domnului Romulus Rusan pentru permanentul sprijin acordat acestui proiect.

Prefață

De când mă știu, am avut în minte o întrebare fără răspuns sau cu răspuns care nu-mi era de-ajuns. Intrebarea era mare, simplă, compusă din câteva întrebări mici: cine-i tata?; unde-i tata?; când vine tata?; de ce tace tata?; cum a fost la război?; de ce a fost la muncă forțată?

Cât timp n-a fost tata acasă, mama îmi spunea că îl așteptăm să vină, că nu știm când vine, dar trebuie să ne rugăm la Dumnezeu să nu pățescă nimic și să ajungă sănătos acasă...

Când s-a întors tata de la Canal împlinisem zece ani, la școală eram considerată isteață și știam multe, însă de la tata n-am reușit să afl u mai nimic, era zgârcit la vorbă...

Am început să înțeleg mai multe când nu am primit aprobarea, după alegerea mea ca șefă de detașament, cu toate că fusesem votată cu unanimitate...

Pe la școli și mai ales pe unde am lucrat, știam că am dosar prost..., cu toate că până la pensie au fost și perioade mai bune... Au curs vremurile peste mine, cu bune, cu rele..., gândind mereu la ceea ce aveam nevoie, după zicala unui moș Vasile din Munții Neamțului: „ningă, plouă, bată vântul, numai vreme rea să nu fie”.

Ajunsă la pensie, motive ascunse prin cotloanele conștiinței mele m-au făcut să devin curioasă de cele întâmplate tatălui meu și cu greu, după încă mulți ani, am prins curaj să merg cu soțul meu la Consiliul

Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Direcția Arhiva Centrală București, să obținem aprobare pentru a vedea dosarele familiei noastre. Am primit, destul de repede, aprobarea pentru consultarea dosarelor tatei. Pentru mama și pentru noi urma să fi m anunțați când vor fi găsite, dacă există...

Am parcurs patru dosare ale tatei, cele de la Arhiva Centală, cu documente cum nu mai văzusem. Primele pagini cuprindeau Fișa personală, cu fotografii din față și lateral. Era slab, întunecat și cu privire pierdută... Nu împlinise încă 45 de ani... În josul ultimelor pagini erau impresiunile digitale ale mâinii stângi și mâinii drepte... Am trăit un lung coșmar. Printre lacrimi, oftând, citeam și notam numărul paginii pe care o doream în copie. Au fost aproape 200 file-document.

Starea mea de sănătate s-a depreciat și nu am prins curaj să revăd documentele... Am retrăit, ca într-un vis prelungit, derularea evenimentelor de viață grea, de la venirea tatei din război, arestarea, eliberarea și apoi sfârșitul... Și așa am scris prima parte a acestei cărți. Partea cu documentele am realizat-o la insistența și cu ajutorul soțului meu, cu puține comentarii, din cauză că am suportat cu mare difi cultate textele actelor ofi ciale și ale Notelor informative.

Acestea sunt și motivele care au condus la un text cu lipsă de unitate și coerență, poate și cu prea multe reproduceri de Note.

Puțin a rămas, mult a fost...

Timpul se poate măsura și așa...

Pe când îmi doream să fiu mare, în fața mea era o mare și un râu tumultos... Oricât de mult m-am luptat cu valurile nu am privit înapoi și nu mi-am dorit o întoarcere.

Azi e luni, o primăvară târzie, vreme mohorâtă, totuși natura lucrează în favoarea ei, verdele a învins.

...Ceasul ticăie-n perete și eu vreau să mă socotesc cu timpul. Cam dificilă treabă, de vreme ce lucrurile despre care voi scrie se ascund speriate prin unghere.

Pentru mine timpul nu se măsoară cu unitatea lui de măsură, el se comprimă și se dilată după starea mea sufl etească și împrejurări.

În clipe de intensă bucurie el aleargă și dispare cu rapiditate, iar tristețile sunt așteptări grele și neliniștea durează mult, pare un maraton obositor.

O mare bucurie am avut când a fost Monseniorul Ghica beatificat. Am spus în gând o rugăciune de mulțumire Domnului, că în nebunia vremilor pe care le trăim, s-a putut realiza o astfel de recunoaștere târzie. ...Un prinț născut într-un palat, care a sfârșit absolut nevinovat într-o închisoare comunistă. A trăit o viață pusă în slujba semenilor, un om de o imensă credință și cultură.

Clipele de așteptare, grele și pline de spaimă, au însoțit multă vreme copilăria mea, ca atunci când tata era în închisoare, acei ani de la „Canal". În acel

răstimp eu cu mama, rămase fără nici un sprijin, am primit o singură carte poştală de la Peridava, scrisă cu un creion chimic, în care ne cerea o pereche de bocanci şi ceva haine groase, dacă vom putea. Întreba de mine şi implora să fiu ocrotită. Cunoscuţii ne evitau speriaţi când ne întâlneam pe stradă. Nimeni nu voia să o angajeze pe mama, nici ca femeie de serviciu, era o perioadă de sărăcie, umilinţe și disperări, iar când tata a revenit acasă, după trei ani, era alt om, tăcut și de nerecunoscut, atât de zdruncinat de un regim nemilos.

Aud o melodie: „Şi pe drum și pe cărare a fi Om e lucru mare".

Curios... Mi-e dor de tata, dau timpul înapoi şi mă rog: „clipă stai" ...Acum el e un spirit liber, aşa sper.

Dorul e o formă superioară de iubire, fără emfază, pur și simplu e o trăire intensă.

Timpul pentru mine a ajuns la hotarul cel mare, între bine și rău, s-au înmulţit peste poate vestitorii mincinoşi, sunt mari tulburări şi năpraznice evenimente... Sufletul meu nu poartă pacea, simt mereu panica dinaintea cataclismelor şi nu e spaima mea, ea vine dinspre lume. În primăvara anului 2015 un cutremur de 7,8 pe scara Richter şi cu replici puternice au distrus Nepalul, au murit peste 8000 de oameni şi au fost zeci de mii de răniţi. Mulţimea celor rămaşi sub cerul liber, era foarte mare... Şi noi ce puteam face? Zicem: „Ferească-ne Dumnezeu Atotputernicul de tot ce nu mai e de îndurat !". Deodată mă simt prizonieră la grămadă cu ceilalţi... şi plâng… Atât.

Petre Ţuţea spunea că trebuie să ne golim de orgolii

și de noi înșine, pentru a avea loc să intre Dumnezeu. Noi nevolnicii vrem să ne transformăm în fluturii paraziți ce se hrănesc doar cu lumina, cel puțin așa ne place să credem că putem deveni un fel de *Lobosrapsis griseifusa*, specie de fluturi din Africa, America și Asia.

Orgolii, mult prea multe orgolii parazitare. Cine sunt și cu ce drept mă simt nefericită alături de alți nefericiți? Nu îmi dau nici o șansă la clipa de fericire? Mult înaintea bolii, mintea îmi era gata de boală... Nu pe mine m-a împletit bunica când a murit, ci pe mama. Eu, într-un protest (împotriva cui?), mi-am tăiat cozile, groase și lungi, lăudate de toți musafirii, singură, cu foarfeca, șocând pe toată lumea din jur...

Despre generația mea, puțin am de povestit, căci simt intens că nu prezintă interes, suntem puși la zidul ce desparte cele două lumi, cea de aici și cea de dincolo. Observ că aproape toți cei de vârsta mea afișează un optimism în exces și un refuz obsesiv de a discuta despre moarte. Unii își doresc să călătorească cât mai mult și cât mai departe. Alții trăiesc cu convingerea că au fost foarte importanți și sunt încă în sistem, în familie și societate. Trăim fiecare doar păreri? Sunt și excepții? Dar cum să ne ținem departe de marele rău?

Sfântul Ioan Rus intrând în biserică să se roage a auzit niște frați călugări certându-se, a ieșit repede, s-a îndreptat spre chilia sa, dar nu a intrat imediat, ci a înconjurat-o de trei ori închinându-se spre a nu duce cu el gâlceava și starea de rău în casa sa.

Un preot spunea că pacea sufletească este pâinea îngerilor, iar mânia este vinul dracilor.

Trebuie să recunosc că am traversat și eu zone de dorința arzătoare de a călători spre locuri ce îți schimbă viața un timp...

În aprilie 2013 am fost invitați de familia băiatului nostru într-o călătorie de o săptămână, până în îndepărtatul ținut al Cappadociei, drum ce îl socot inițiatic, legat de începuturile creștinismului într-o zonă muntoasă cu un relief curios, o zonă vulcanică care a permis păstrarea atât de bine a peste o mie de locașuri de rugăciune, săpate în stâncă. Subteranele au câte șapte nivele, pline de utilități, apte să găzduiască mii de suflete, cu cai și alte animale, atunci când erau atacuri ale hoardelor de hitiți sau de turci.

Impresionanta lucrare de „titani", uriaș efort pentru credincioșii creștini de a supraviețui timp îndelungat, invaziilor ucigătoare... Se baricadau în subteran cu niște uriașe pietre de moară, rezistând. Tot ce era necesar acestei ample retrageri era organizat cu pricepere din timp.

Am dormit o noapte într-un hotel făcut în una din bisericile vechi, construită în stâncă, deasupra capului era o cruce, nișele păstrau însemnele creștine, crin cu trei petale, trăiam cu toții o stare de emoție nestăpânită. Doream să mă trag din acei vechi creștini ce-și îngropau comoara cea mai de preț în aceste stânci, cu o nezdruncinată credință. Dimineața, deasupra mirificei zone se ridicau baloane cu turiștii dornici să fotografieze de sus aceaste minunății. Și acum mă întreb dacă a fost veridică această călătorie... Mulțumesc

Domnului Dumnezeu. Și lui Bogdan!

Inexplicabilele mele căderi bolnăvicioase spre tristeți iremediabile, m-au făcut să mă gândesc că de mult îmi car sacul cu pietre în spate..., boli multe, pe care le-am ignorant cu bună știință... Apoi, întâmplător, ascult la postul TV Trinitas, că dr. Ilie Bădescu pomenește de oboseala sufl etească a lumii contem-porane. Omul modern pierde unitatea, unifi carea cu aproapele său și cu Dumnezeu. Acum lumea se adu-nă, dar nu-și pune dorința să se cunoască, să empa-tizeze, să comunice, să se iubească... Suntem o turmă în derivă…

Tertulian spune că „trupul este balamaua porții, ce face posibilă deschiderea drumului spre mântuire". Dumnezeu ne-a însuflețit trupul, iar noi ce facem cu el? Rămânem martori pasivi, intrăm în somnul existenței cotidiene, fără nici o tresărire…

Trebuie să recunoaștem binele și adevărul, precum se spune în Filocalie că lăptuca sălbatică este o plantă amară, pe când cea cultivată este dulce...

Sunt vinovată față de familia mea, față de mine, față de prieteni, că mă simt mai mult lăptucă sălbatică, amară... și amărâtă că-i bătrână și nu mai este căutată de înțelepți… Cu toate că, parcă nu demult când, după ce un coleg geolog a murit căzând într-o zonă stâncoasă, s-a hotărât să facem pregătire în tabere de alpinism, citeam și Breviarul practic Hatha – Yoga, de Ion Vulcănescu, care enumera ce este necesar în acest tip de activitate a omului:

- să lupte contra temerii, să obțină încredere în forțele proprii, să aibă convingerea că poartă în

el posibilitatea rezolvării tuturor situațiilor prin care trece;
- să aibă calm desăvârşit, seninătate în fața evenimentelor vieții;
- victoria să nu-l îmbete, iar înfrângerea să nu-l prăbuşească;
- curgerea timpului să nu-l tulbure pe om, să aibă tăria de a aştepta.

Atunci eram foarte încântată de pregătirea mea în alpinism cu tehnica invățată și suportul moral câştigat...

Acum trecută prin multe situații limită sunt sigură că am fost mereu salvată de ajutorul divin avut și cred că esențialul trebuie subliniat mereu: Nimic fără Dumnezeu !

Sunt într-o fază terminală a unui cancer pulmonar cu multiple metastaze și analizez cu detașare cum roțile timpului rulează prin mine, huruind îndelung. Mă bucur că pot gândi cu simplitate și seninătate ce va urma...

Timpul fiind scurt, mă grăbesc și încerc, în calitate de martor, probabil unul subiectiv, să scriu despre tatăl meu și vremurile prin care am trecut. Zâmbesc, ce încărcătură vreau să duc cu mine?

Am dreptul să cred că pot fi martor?

Calitatea de martor a avut-o Cehov, când a scris despre insula puşcăriaşilor, insula Sahalin, unde exilații, deportații și ocnașii, au trebuit să viețuiască în condiții aspre de climă și în sărăcie lucie. Aceștia au reușit să încropească comunități, ce au ajuns localități

de sine stătătoare: Alexandrovsk, Caperuza, Arkov I, II, III etc... Reușind, ca ziarist să pătrundă în spațiul interzis al acestui iad, Cehov a observant cu brio și a înțeles umanul în toată complexitatea din lumea condamnaților, a putut arăta lumii întregi despre locul îngrozitor al penitențelor.

La noi, atrocitațile din închisorile comuniste, după 25 de ani de la căderea regimului totalitar, au rămas aproape necunoscute. Puțini s-au implicat în dezvăluiri, noile oficialități au preferat tăcerea.

Anii de teroare au dat martiri țării, martiri care încă sunt dați uitării. Martorul unei asemenea perioade istorice, tulbure, încâlcită și îndelung controversată, este ușor să fie considerat subiectiv, mai ales că abuzurile criminale îndurate au fost de neimaginat... Eu nu mă pot încumeta să scriu despre așa ceva.

Generația mea, la școală, a învățat o istorie contrafăcută. Mircea Daneliuc mi-a pus o întrebare edificatoare stării mele de neliniște, dacă știu când și unde a fost tata la canal, ca să vadă dacă a nimerit în aceeași perioadă cu părintele Arsenie Boca. Mi-am dat seama, deodată, ce relativ gândesc despre epoca pe care am parcurs-o, în care au fost oameni cu adevărat importanți, ce au traversat acestă perioadă cu folos sufletului... O istorie vie pășește alături de cea moartă ...Ce spirite înalte au zăcut în închisori, în paralel cu masa mare ce s-a „târât" în viața de toate zilele, obligatoriu în ignoranță impusă.

Jocul spiritului cu sine, conform unor legi prestabilite se desfășoară în spațiul sonor ce ne este propriu,

iar dincolo, vibrațiile se întâlnesc în univers... Nu pot să-mi imaginez întâlnirea călăilor defuncți cu victimele lor – minciuna față în față cu adevărul... Am aflat că sub imperiul vibrațiilor se pot produce modificări în ADN. Să ne închipuim ce vor deveni oamenii viitorului sub impactul bombardamentului sonor, informațional...

Ce este de fapt această osteneală pe care o denumesc calitatea de martor? Doamne, Doamne, de ce oare sunt așa de tristă. Mi-ai dat să port crucea pe măsura mea, nu prea grea, nu prea ușoară, atunci de unde atâta tristețe? Ce avatar nefericit al familiei car în mine? Sunt doar un martor sau viața m-a implicat în miezul unora dintre problemele noastre arzătoare, pe care le-am recepționat...?

„Am închis ușile ca să nu intre greșeala. Atunci adevărul m-a întrebat: Pe unde intru eu?" (Tagore)

După zeci de ani zăpada e din nou pufoasă în suflet, stau cu îndoială în dreptul ușii întredeschise, ca un posibil obstacol, să nu intre în locul adevărului, un trecut zbuciumat și tulburător. Adevărul e calea lui Iisus. Aștept, clipă de clipă, să plec cu sufletul deschis și cu o candelă aprinsă, spre locul destinat mie și până atunci, mă întreb dacă voi putea scrie despre tatăl meu. Zicându-mi, ca justificare, că-i fac o dreptate târzie, mă întreb dacă va fi de vreun folos. Vor avea curiozitatea copiii și nepoții mei să afle despre trecutul nostru, să citească ce îndrăznesc să adun?

Am prins curaj și vă prezint familia Adace...

Încep cu bunicul Iustin Adace. Un tânăr ardelean robust, a venit în Iași să facă facultatea, a lucrat nopțile la farmacia renumitului Beceanu și ziua a urmat cursurile, învățând pe „rupte" în fiecare clipă liberă. A terminat cu brio facultatea și s-a căsătorit cu fata unui inginer polonez înstărit.

A vândut o vie frumoasă și mare, de la Tomești, care era zestrea nevestei, a făcut și un împrumut bancar și s-a apucat să ridice în centrul orașului Iași un

(1) Iustin Adace (1876 - 1947), farmacist și senator liberal de Iași

bloc cu patru etaje, cu farmacie și prăvălii la parter. Când s-a terminat construcția, aceasta a devenit un loc de referință, multă vreme singurul bloc înalt din oraș... Ce orgoliu de țăran venit cu „traista în băț"!...

(2) Familia bunicilor mei, Justin și Clementina Adace. În dreapta sus, primul lor copil, Marieta, în fața lor, de 4 ani. Străbunicii, părinții bunicii, în față pe scaune. În stânga sus sora bunicii cu soțul.

Recent, a apărut la Iași, în Editura Tehnopress, cartea „Iașul care nu mai este" din seria „Vechi locuri și zidiri ieșene" (2009), în care autorul, Ion Mitican, prezintă situația de la vremea construcției „blocului Adace", la pagina 113: „*Pe locul unor bolți măcinate de incendii, la marginea Medeanului, Farmacistul Iulian*

(Iustin) Adace ridică cel mai pompos bloc al străzii (nr. 27), în care s-a mutat, de peste drum (nr.171), străvechea spițerie „La Șefan cel Mare", înființată pe la 1858 în ulița Păcurarilor" și situația recentă (n.n., 1988), la pagina 146: „*...Astfel pitoreasca Piață a Independenței mărginită de pâlcul zidirilor străvechi din față, pavilioanele Spitalului Sfântului Spiridon dinspre răsărit, Frumosul palat Adace cu patru etaje și trei vecine de aceeași statură, spre apus și Policlinica municipală spre nord, dispărea de pe harta orașului."* (sublinierea noastră).

(3) Din cartea menționată mai sus
(Foto: I. Mitican): Strada de Sus, prin 1980.
În dreapta, blocul cu farmacia Adace

Iustin Adace era prieten cu oamenii de cultură din Iași, s-a înscris în partidul liberal, a fost apreciat de Brătianu și a ajuns senator. În această calitate de om politic, ce reprezenta orașul Iași, a inițiat multe proiecte și a construit, pentru igiena ieșenilor, în

condiţiile de atunci, o modernă baie comunală, clădirea fiind chiar în spatele mitropoliei.

Bunicul era un om respectat şi studios. Am păstrat până târziu atestatele de invenţie pentru numeroase produse farmaceutice, în special creme pentru tratarea bolilor de piele. Derula multe contracte cu fi rme serioase pentru medicamentele de top, chiar cu Bayer.

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DIN BUCURESCI
Diplomă de Farmacist
In Numele Majestăţii Sale Regelui

(4) Diploma de farmacist a bunicului, Iustin Adace, Universitatea Bucureşti, 1906

„Norocul" său a fost că a murit înaintea naţionalizării şi a arestărilor politice, lăsând moştenirea aceasta pe umerii tatei...

A avut trei copii, două fete şi un băiat, tata.

Fata cea mare, Marieta, căsătorită cu Tănăsescu, judecător la Înalta Curte de Casaţie. Juristul a scris

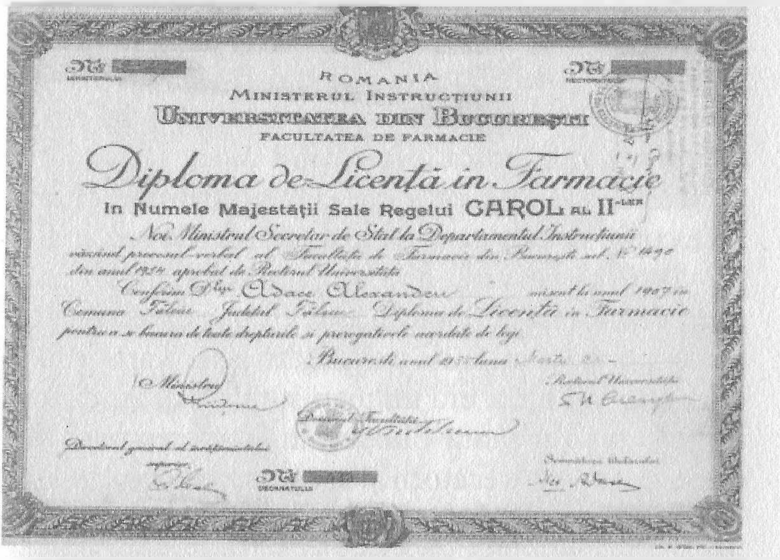
ROMANIA
MINISTERUL INSTRUCȚIUNII
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE FARMACIE
Diploma de Licență în Farmacie
In Numele Majestății Sale Regelui CAROL al II-lea

(5) Diploma de farmacist a tatei, Alexandru Adace, Universitatea București, 1935, unde a susținut licența.

multe cărți de specialitate, iar casa lor din București era mereu plină de oameni politici, de personalități ale acelor ani... Copiii lor, Ulpiana și Răzvan, mult mai mari ca mine, nu mă luau în seamă, mă ignorau. Relațiile cu ei nu s-au schimbat prea mult cu trecerea anilor...

Fata cea mică, Clementina, căsătorită cu doctorul Lucinescu, a avut două fete, Toutouche (Justina) și Sanda, care locuiau în bloc, la etajul I, împreună cu bunicii. Fiind cu puțin mai mari ca mine și locuind în apartamente vecine, am fost bune prietene.

Fiul, Alexandru, tata, a terminat facultatea de farmacie din Iași și se considera urmaș de drept al bunicului. Era obișnuit în anturajul oamenilor de cultură, cu frații Teodoreanu și mulți alții.

Tatăl meu era un bărbat frumos, bun și vesel, avea unul din puținele automobile din Iași, era nelipsit la partidele de vânătoare, unde a întâlnit-o pe mama mea și s-a îndrăgostit iremediabil de ea.

Mama, Iulia, născută într-o familie numeroasă cu zece copii, în care tatăl, neamț, Karol Kluger, și-a răpit viitoarea nevastă, dintr-o familie de nobili polonezi, von Kaika, într-o caleașcă cu patru cai albi și cu blazon, după cum mi-a povestit mama. Karol Kluger era notar la Putila, era un pianist talentat, iar când se așeza la pian și cânta Chopin, în fața ferestrelor deschise se opreau trecătorii și ascultau fermecați.

Mama a rămas orfană la vârsta de șase ani și a fost dată la un pension de fete, la Viena, unde locuiau două surori mai mari, măritate. A urmărit-o mereu amintirea clipelor de sfârșit ale mamei sale, când toți ai casei se agitau, iar ea, copilă cu plete lungi, umbla cu peria și se ruga de cei mari să îi împletească codițele. Nimeni nu o lua în seamă și atunci mama ei a chemat-o lângă pat și a murit mângâind-o...

La vârsta de 19 ani, mama a venit în România, în vizită la o soră mai mare, dar la graniță constată că îi lipsește geanta de voiaj cu tot cu acte. Ajunge la maiorul grănicer Țicăloiu, care încearcă să o ajute să iasă din încurcătură. El o duce la mama lui, care locuia într-un sat lângă frontieră, până se rezolvă refacerea documentelor. Femeia a plăcut-o din prima clipă, a învățat-o românește puțin câte puțin, noul vocabular fi ind plin de înjurături și vorbe haioase, iar în fi nal, Iulia Kluger ajunge doamna Țicăloiu... la Iași.

(6) Familia Kluger. Mama, Iulia Kluger, pe scăunel, în stânga jos. Bunicul meu, Karol Kluger, al doilea în rândul de sus; Bunica mea, Ludmila Kluger (n. von Kaika), a doua din rândul doi.

La naşterea băiatului ei, Octavian (Tuti), mama a făcut o infecție şi într-o stare îngrozitoare a plecat la Viena, la spital. Două din surorile ei erau măritate acolo, aşa că spera că îi vor fi alături la necaz. Se recuperează greu. A fost reoperată în două reprize şi când a revenit la Iaşi, şi-a găsit copilul măricel, de aproape doi ani. Tuti nu a mai recunoscut-o. Bonei îi spunea *mamă*...

Iulia era o tânără emancipată, cânta la pian, vorbea cinci limbi străine, călărea mult pe caii folosiți de grăniceri în rondurile de veghe, nu suporta bârfa

meschină a nevestelor de ofițeri și în general, nu suporta șușotelile și răutățile cucoanelor provinciale.

Cu soțul ei, militar, avea puține lucruri de discutat în comun și nu a reușit să-l facă să renunțe la decizia ca Tuti, care împlinise nouă ani, să facă școala militară, la internat. La o mare partidă de vânătoare se întâlnește cu Alexandru Adace, acesta se îndrăgostește nebunește de ea și cu toate că familia lui se opune cu îndârjire, iar bârfa ieșenilor înfl orește la cote maxi-me, el amenință că se sinucide, mama divorțează de Țicăloiu și în mijlocul unui scandal monstru se mări-tă cu Adace. Pleacă amândoi la Târgoviște, unde tata a lucrat aproape trei ani ca farmacist în farmacia unui evreu bogat. Se naște un băiețel, frumos, cu ochii albaștri, pe care îl botează Justin-Clementin, după numele bunicilor. Aici pare să fi fost cea mai liniștită perioadă din viața părinților mei.

În Iași lucrurile se precipită, moare străbunica înecată cu o bomboană, bunicul era mereu plecat la București, în parlament, în farmacie lucra un fost coleg de facultate al tatei, Richard, un evreu neamț cu o familie numeroasă și atunci bătrânul Adace îl cheamă pe tata înapoi la Iași, promițând o împăcare.

Reveniți în Iași, frumosul lor băiețel, căruia i se spunea Tinel, moare la vârsta de trei anișori, tulburând și schimbând radical viața părinților mei. Tatei, într-o singură noapte, părul i-a albit total.

Alte evenimente triste în familie au fost moartea, într-un accident îngrozitor de automobil, a doctorului Lucinescu, un chirurg renumit, căsătorit cu sora mai mică a tatei și înbolnăvirea de paralizie infantilă

a verișoarei mele, Toutouche, boală contactată imediat după decesul tatălui ei. A fost salvată, dar a rămas un copil fragil și minion.

A început războiul, mai întâi în umbra colorată de lumina curcubeului și mai apoi în noaptea speranțelor pierdute, cu vremuri tot mai răvășitoare. În perioada de început a conflagrației, când frontul părea să aibă sorți de izbândă și tata a primit *Crucea Meritul Sanitar clasa II-a* și permisii de vizitare a familiei, la Iași. Divizia 8-a, a Armatei Române ajunsese și trecuse de Nistru...

(7) Mama, Iulia Adace, fratele meu, Octavian Țicăloiu și eu, Doina Adace

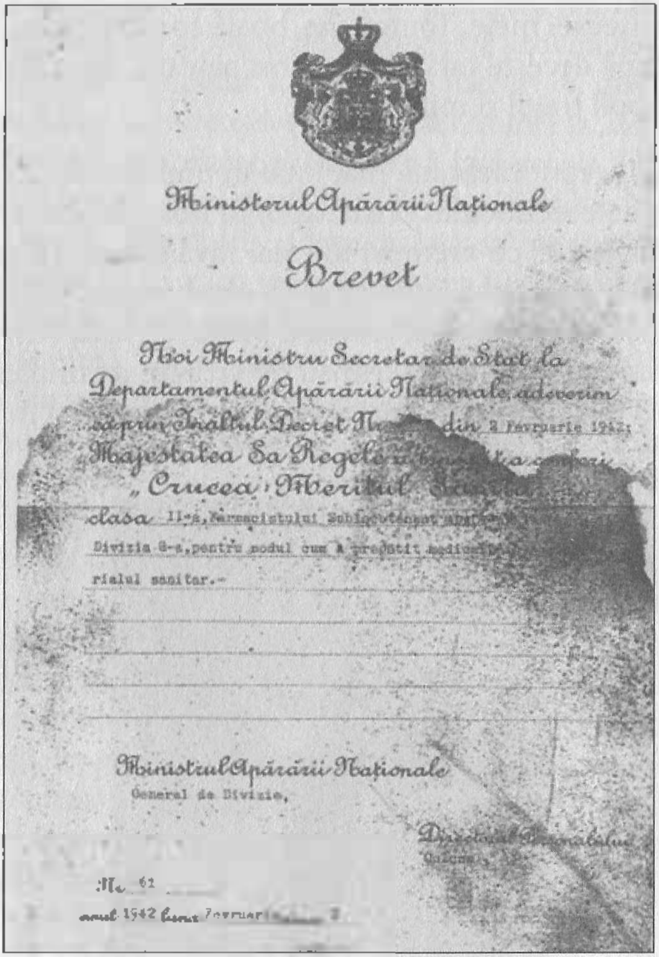

Ministerul Apărării Naționale

Brevet

Noi Ministru Secretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale, adeverim că prin Înaltul Decret Nr. [illegible] din 2 Fevruarie 1942, Majestatea Sa Regele a [illegible] a conferi „Crucea Meritul [illegible]" clasa II-a, Farmacistului Sublocotenent [illegible] Divizia 8-a, pentru modul cum a pregătit medica[illegible] rialul sanitar.-

Ministrul Apărării Naționale
General de Divizie,

Directorul [illegible]
[illegible]

Nr. 61
anul 1942 luna Fevruarie [illegible]

(8) Conform Înaltului Decret Nr. 328 din 2 februarie 1942 Majestatea Sa Regele a binevoit a conferi Crucea Meritul Sanitar clasa II-a Farmacistului sublocotenent ADACE ALEXANDRU, de la Divizia 8-a, pentru modul cum a pregătit medicamentele și materialul sanitar

Divizia a 8-a înainta spre răsărit depărtându-se de Iași. Veștile de la tata erau din ce în ce mai rare și nu știu când a primit el vestea că este tatăl unei fete, cu nume de cântec de jale și dor.... Doina.

Au urmat zile grele despre care mamei nu-i plăcea să-mi povestească.

M-am născut în vremuri triste și tulburi. Starea de disperare a mamei și a celor din jur a lăsat, cred, amprentă puternică pe sufletul meu...

(9) Alexandru Adace – militar

Tata a căzut prizonier, când erau pe lângă Odesa și nu s-a mai știut nimic despre el, multă vreme...

Mama cu mine, am plecat singure în refugiu. Dorea să ajungem la Sighișoara. Mama, cu un copil de doi ani, într-un vagon de tren ticsit de refugiați, unde

nu aveai loc să arunci un ac, biata de ea mă așezase în plasa de bagaje, când a fost oprit trenul în câmp deschis şi a început un bombardament. Lumea înebunită de groază cobora din vagoane încercând să găsească orice adăpost. Printre puținii oameni rămăși în tren, am fost și noi, dar am fost ocrotite de Dumnezeu, căci mulți au căzut victime, chiar și dintre cei care au coborât din tren.

O întâmplare fericită a facut ca mama să-și regăsească o soră şi fiica acesteia, Viola (Şuţi), căsătorită Ştefanelli, cu cei doi copii, puţin mai mari ca mine, Ileana şi Constantin, așa că angoasele și suferințele au fost cumva îmblânzite.

(10) Tata, Alexandru Adace, primul din stânga jos, cu colegi de arme

Când tata a scăpat nevătămat și a putut reveni în Iași, a găsit „cuibul" gol. Călătoria cu trenul devenise o mare problemă, nu a avut răbdare să găsească o altă soluție ca să ne întâlnească, și a plecat pe jos într-un marș „forțat" de câteva zile.

Tata, sosit la Sighișoara, bărbos și obosit, a întins brațele și m-a chemat: „vino la tata" iar eu am fugit speriată. Dar mai apoi, de multe ori, târziu în noapte, când nu aveam somn, îl trezeam pe tata, obligându-l să-mi țină de urât, eu „interogându-l" cu fel de fel de întrebări, adeseori subiectul era „nenorocirea de la Odesa" cum o numeam eu, când tata îmi relata câte cazuri disperate de oameni mutilați a dus cu brațele sale la ambulanță, cum a încercat să-i salveze sau să le atenueze durerile.

Eu nu conteneam cu întrebările, iar el cu răbdare îmi hrănea curiozitatea, producându-mi puternice emoții.

În 1942, tata a fost decorat cu diploma și medalia „Crucea, meritul sanitar", pe care eu am păstrat-o cu grijă și de care am fost tare mândră.

Bătrână acum, mă întreb: cât au contat în viața noastră toate „hârtiile meritorii"? Chiar și diplomele cu premiul academiei, pentru o lucrare a soțului meu, la care eu și alți colaboratori am ajutat, primind și noi o astfel de diplomă, stau într-un colț de dulap, uitate... În schimb nu există nici un semn din existența noastră ca oameni de omenie...

Dacă despre viața insectelor îmi povestea cu multă pasiune și mult profesionalism, tata având în bibliotecă colecția întreagă de faună și floră, avea niște

insectare grozave și colabora cu entomologi renumiți, precum și cu muzeul de Științe Naturale din Iași, în schimb pentru alte subiecte era mereu reținut.

Plăcerea tatei era să cutreiere pădurile din jurul Iașului sau oriunde putea să găsească „gâze", cu nelipsita plasă de fluturi. Mă lua și pe mine în periplul său, iar eu de multe ori, găsind exemplare interesante, pur și simplu i le vindeam contra prețului unei prăjituri de la cofetăria Amandina.

Colindam prin pădure și noaptea la lumina lanternei, căutam prin resturile de copaci putreziți valoroasele carabidee, iar prin pâraie găseam buhaii de baltă, mari și chitinoși, ieșeam din apă cu tălpile picioarelor crețe, dar foarte mulțumită de achiziție...

O amintire haioasă mi-a rămas în memorie, când într-una din plimbările noastre în pădurea Bârnovei, mama citea sau croșeta, eu pe lângă ea, pe o pătură, sporovăiam, tata umbla cu plasa după fl uturi și libelule, mereu nebărbierit și cu părul lui alb, vâlvoi, când lângă noi s-a oprit un sătean cu barda în mână și zice: „cucoană nu e bine că stai aici singură cu copchila ta, cred că a scăpat un nebun de la Socola (spitalul de nebuni din Iași) și aleargă după calul popchii", iar mama îi spune: „stai bade liniștit, acela e bărbatul meu"...

Alte minunate povești de noapte erau despre păsări, tata în tinerețe avea voliere mari cu sticleți, scatii, mierle, fl oriendri, etc...

Îmi arată o mână însemnată de arsură, când într-o noapte stând la gura sobei privind jarul, (plăcerea aceasta am preluat-o și eu) un scatiu pe care-l iubea în mod deosebit și care hălăduia de obicei liber prin

casă a intrat în foc, tata l-a scos cu mâna goală, dar nu l-a putut salva ...

Vara mergeam toata familia la mare, în satul 2 Mai, unde se adunau prietenii și cunoscuții fără pretenții luxoase, bucurându-ne doar de soare şi valuri. Tatei nu-i plăcea să stea la plajă, aşa că umbla prin păduricea de salcâmi de la Hagieni unde, într-un mal a găsit un cuib stricat de răpitori, cu trei pui de prigorii, pe care i-a adus la gazdă. Am încercat să-i ținem în viaţă, hrănidu-i cu trântorii din stupi şi alte insecte, pe care ne chinuiam să le adunăm, dar în final, cu un plâns strașnic din partea mea, bietele sufleţele au rămas să se odihnească în „mormintele" de lângă dig.

O jalnică perioadă s-a abătut peste noi în vara anului 1952

Tata lucra în farmacia din Murgeni, farmacia Adace și blocul din Iași fuseseră naţionalizate, așa că nu mai avea loc de muncă în Iaşi. „Burghezo-moșierimea" trebuia distrusă... Tata a fost „detașat" prin diverse sate, departe de casă, vreme îndelungată și chiar şi după ce s-a întors din puşcărie tot prin sate și comune a lucrat. Unde avea nevoie de el noul regim.

Eram în clasa a II-a, în vacanţa de vară, împreună cu mama operată la picior, am venit la Murgeni, unde tata dormea într-o cămeruță din spatele farmaciei.

Patul cu saltea de paie, un geam minuscul deasupra unei mese cu două taburete de lemn, o scândură cu două-trei cuie pe post de cuier, ăsta era spațiul unde

ne odihneam cu greu în nopțile înăbușitoare de vară.

Mama, când a fost la depozitul de lemne de lângă gara din Iași, să nu-și piardă rația, ce se obținea cu programare, înainte de plecarea spre Murgeni și-a nenorocit tendonul de la glezna dreaptă, încercând să ajute la urcuș o căruță cu lemne ce nu putea fi trasă, de un cal prăpădit, pe panta de la Râpa Galbenă. Căruțașul, care biciuia calul fără milă, a fost certat de mama pentru astfel de tratament aplicat bietului animal, iar acesta, înjurând, i-a spus să pună umărul și să împingă și ea. Un lemn din căruță a alunecat și a căzut pe piciorul mamei. S-a chinuit mult, a fost operată și a ajuns șchiopătând, cu greu, la Murgeni.

În spațiul strâmt și sufocant din cămeruța de gardă, mama țopăia într-un picior sprijinindu-se de taburet, seara aduceam în două găleți apă din pârâul unde ziua mă bălăceam cu mare plăcere... Acolo în malul plin de găuri am regăsit prigoriile iubite și frumos colorate, dar micile bucurii de acest fel au fost curmate curând.

În plină noapte, bătăi puternice și insistente ne-au trezit din somn, tata s-a apucat să se îmbrace strigând să aibă puțină răbdare, crezând că e una din urgențe, dar bătăile nu conteneau. Când a deschis ușa au intrat patru civili, încălțați în cizme militare, înalți, obraznici, m-au tras jos din pat controlând paiele, i-au spus lui tata că e arestat, fără altă explicație. Mama, îngrozită, repeta mereu: „dar pentru ce, ce a făcut", dar nu primea nici un răspuns...

Așa a plecat tata în cămașă, cu sandale, așa l-am găsit în pușcăria din Iași, în închisoarea de la Copou,

unde mama m-a trimis cu o cunoștință cu ceva haine pentru el în luna octombrie, când am aflat că a fost adus la Iași...

Mama avea o intuiție și o gândire practică de admirat, s-a gândit bine că acolo, la închisoare, un copil va înmuia inimile gardienilor, ca să pot să-i duc geamantanul. Așa s-a întâmplat. Au zis să nu-l văd după gratii și m-au lăsat să-l îmbrățișez, prima și ultima dată. În scurt timp după aceea a fost trimis de zbirul comunist rus, Alexandru Nicolski, în colonia de muncă forțată de la Canal, pentru cinci ani, împreună cu sute de oameni politici ai vremurilor trecute, numiți de noua putere, reacționari...

A urmat cea mai grea perioadă din viața familiei noastre

În spatele ușii închise, pentru familia noastră a rămas un stâlp de susținere: mama. Trebuia să găsească un mijoc de a ne întreține pe noi și casa. A reușit să se angajeze ca femeie de serviciu chiar la fosta farmacie a noastră, acum naționalizată. La două săptămâni de la angajare a intrat în farmacie șeful Centrofarmului Iași, farmacistul Kaufman, care văzând-o pe mama spălând pe jos, a făcut mare tărăboi, că nu se poate așa ceva, că nu e corect etc... Mama încerca să-i explice că e singura noastră posibilitate să supraviețuim, că nu o deranjează ce face, că e chiar mulțumită lucrând în aceeași clădire cu locuința, că e bucuroasă că au acceptat-o aici, după ce avusese parte de o mulțime

de refuzuri. Așa zisul prieten și coleg cu tata a rămas neînduplecat, iar mama a rămas fără seviciu...

În timpul celor două zile de prigoană a evreilor în Iași, familia lui Richard a fost ascunsă de familia noastră la via unor prieteni de la Bucium. Când în fața farmaciei mama a zărit un rabin bătrân înconjurat de patru „haidamaci" obraznici, ea a ieșit la atac făcându-i de rușine, iar replica lor, că o fi și ea de același neam, a fost o greșeala a lor. Cu stilul mamei nu puteai să te pui, lumea adunată a fost de partea ei, rabinul a intrat cu ea în farmacie și a fost protejat până a luat sfârșit întreaga nebunie. Aceste întâmplări povestite de martori s-au propagat cu repeziciune în Iași, cu siguranță au cântărit în balanță, mai târziu, când șeful farmaciilor i-a refuzat mamei angajarea la Centrofarm. I-am spus mamei: „din prea multă mândrie evreul din el nu a vrut să pară că știe episodul" ..., iar mama mi-a răspuns simplu: „probabil nu-l știe". Eu chiar nu am gândit ce înseamnă să aparții unei colectivități de un anume fel, de mică știind că mama era jumătate neamț și jumătate poloneză, tata era jumătate ardelean și jumătate polonez, iar eu ziceam sus și tare și mai zic și acum: sunt ieșeancă. Am avut prieteni și colegi evrei, am lucrat pe șantier cu țigani, iar în Algeria cu arabi și berberi, și am reușit în toate cazurile să ne înțelegem civilizat.

Nici acum, bătrână ce a văzut multe în lunga călătorie prin viață, nu pot înțelege cum vine treaba cu rasismul, care se pare că ia acum amploare în lumea largă. Atunci mi se părea doar caraghioasă tactica părinților mei, care se certau vorbind în poloneză ca

să nu pricep eu. Odată, când le-am relatat subiectul certei, ei se întrebau dacă am început să înțeleg limba poloneză. Nici nu trebuia, intuitiv știam aceste lucruri, căci în familie se știau problemele...

Mama a încercat să supraviețuim cum s-a priceput, a luat patru copilași să le predea pianul și germana, iar cu spiritul ei inventiv nu am murit de foame... Supa se transforma în ciorbă, colțunașii de toate felurile erau plăcerea mea: cu dude, mure, vișine, varză murată sau brânză sărată, cu cartofi fierți ca umplutură. Magiunul era piesa mea de schimb la școală, ca și pâinea cu untură și usturoi.

Trebuie să recunosc că îmi amintesc cu plăcere de întâmplarea plină de haz despre un an în care nu am avut magiun. Mama, cu prietena ei, Mira și cu mine, am plecat toamna la Slobozia, la învățătorul Grigoraș, cu care era prietenă și cumătră, căci era culesul prunelor și ne-a chemat să facem și noi magiun, ca de altfel în fiecare an. Ne-am apucat serios de treabă și, într-un cazan mare, în curte, am mestecat pe rând cu toții, mult timp, cantitatea mare de prune zemoase trebuia să scadă, așa că toată lumea robotea. La plecarea spre Iași, au pus într-o oală mare prețiosul magiun, iar în loc de capac erau câteva ziare, legate la gura oalei cu sfoară. Erau trei km de drum prin pădure și imaș, ce trebuiau parcurși până la gară, astfel căratul oalei a fost o problemă grea pentru noi trei. Întâmplarea face ca să nimerim în gara Bârnova într-o aglomerație mare, căci începeau școlile și peronul era plin de bagaje și boccele. Ne-am alăturat și noi, cu oala cea mare și priveam neliniștite cum se apropia

trenul. Trenul staționa doar trei minute, așa că tineretul, mai ales băieții, încercau să sară înainte de oprire, pe scări. Deodată, un băietan în fugă a călcat în oala noastră și a rămas oripilat, ca și mine, de altfel. Mama ne-a readus la realitate spunând ferm: „urcați!", noi am urcat fără oală, trenul a plecat și eu am privit pentru ultima oară, oala cu magiun și cu tânărul lângă ea. De câte ori voiam să râd, îmi aminteam scena de pe peronul gării Bârnova, cu oala de magiun rămasă fără stăpân.

După multe căutări și refuzuri, mama a fost fericită când a primit un post de casieră la un magazin plafar, o cunoștință o recomandase doamnei Herșcovici, care fără multe tărăgănări a angajat-o pe mama. Ea a ajuns să facă de toate, vindea marfa, sfătuia clienții despre eficacitatea plantelor, făcea monetarul, iar seara trebuia să meargă la bancă să depună încasările. Diriginta de plafar era foarte mulțumită, chiar își permitea să o lase pe mama, să se descurce singură zile în șir. De foarte multe ori, seara, mama mă lua cu ea pe Ștefan cel Mare, unde era sediul băncii, deoarece erau cozi mari, iar eu mică și gălăgioasă, de fapt cântam de multe ori, enervându-i pe cei de la coadă și pe salariații băncii, care mă amenințau că mă scot afară sau mă sâsâiau. Făceam asta în mod special, spre beneficiul mamei, care era lăsată în față, ca să scape cu toții de obrăzniciile mele. De multe ori, când intram, cei de la ghișeu, recunoscându-ne, strigau: „doamna cu copilul..." și astfel treceam în față și scăpam de coadă.

La ziua mea, mama, care luase leafa, mă întreabă

când ne întorceam pe Ștefan cel Mare din „promenada noastră de seara", ce vreau să primesc cadou. Eu sărind într-un picior, cam așa mergeam eu de obicei, i-am răspuns senină: „unt!!". Mamei i-au dat lacrimile și multă vreme a povestit prietenilor răspunsul meu.

Nu sunt un om organizat, iar acum e și mai greu, scriu repede, crâmpeiele de amintiri trăite de noi și tocmai despre tata, care era întemnițat, nu prea știu ce pot relata. Îi desenam căsuțe, unde ferestrele aveau gratii, dar nu omiteam să pun în geam și glastre cu flori, iscălindu-mă *2-na,* spre supărarea mamei care mă certa de ce nu scriu serios, câteva rânduri tatei, să-l bucurăm, iar eu îi răspundeam promt: „și așa nu răspunde"..., oare copilul din mine intuia că nu primește și nici nu poate scrie scrisori?

Viața mea se desfășura, între școala Oltea Doamna, diminețile, căci apoi mergeam la școala de muzică, după amiezele, seara, în general cu mama, la datorie. În „nesuferitul" bloc Adace, pe care îl socotem vinovatul tuturor relelor din viața noastră, locuia la etajul I, vis-a-vis de apartamentul nostru, familia sorei cele mici a tatei, tanti Coca sau tanti mami, ea și cele două verișoare, Toutouche și Sanda. Când simțeam că merit și că voi primi bătaie, o tuleam pe ușă și băteam cu pumnii, strigând disperată: „tanti mami!... tanti mami", iar odată intrată la ea, eram salvată.

Chiar îmi amintesc că eram cam de trei ani, când îmi căram la ele olița de noapte și biberonul cu griș, dis-de-dimineață, căci se jucau cu mine, mă legănau în pături și în cuverturi. Când am mai crescut, am

început să cântăm pe două voci, cât ne ținea gura: Geambulai, Serile lângă Moscova, Liliacul sub fereastră freamătă, Pe lângă plopii fără soţ, Mână birjar, etc... Sanda recita cu patos: „Regina ostrogotă", „Cerbul cu stea în frunte", „Mama" de George Coşbuc etc. Eram mulţumite, fericite și sărace... Stăteam la masa lor din bucătărie, tăiam ceapă, roşii şi puţin ulei, apoi hăpăiam în viteză, toate trei, muind pâinea direct în farfuria mare.

Când veneau la mine, Toutouche cânta la pian după „ureche" romanțe și cântecele la modă, eu eram sătulă de cântatul la pian obligatoriu: game, Czerny, apoi Bach, Mozart, etc ...așa că bucuroasă, mă ascundeam cu Sanda sub masa mare din sufragerie. „Lădoiul" de sub tabla mesei de 24 de persoane devenea pentru noi căsuța din pădure, iar noi ne distram dormind iepureşte, adică cu câte un ochi deschis, acolo povestind vrute şi nevrute, iar când mama încerca să mă bată, tot acolo mă refugiam fără să mă poată prinde. Bătăile mari le încasam de la mama pentru lenea mea şi refuzul de a studia serios, uram gamele, iar mama spunea că Mozart cânta legat de pian, probabil să mă facă conștientă că nimic nu se face fără muncă și seriozitate...

Odată, mama a rupt un teu de desen de brațul meu, căci eu cântam muzică uşoară, în loc să exersez. La câteva zile, brațul s-a umflat foarte tare, mama, speriată, m-a dus la spital, la Sfântul Spiridon, unde un prieten de-al tatei, profesorul Chipail, m-a operat imediat și mi-a dat mie aşchia scoasă din braț. Spre bucuria mea, brațul cu pricina era cel drept, așa că

am scăpat de scris lecțiile, iar fetele din clasă mă căinau și mă protejau...

Așchia am așezat-o într-o cutiuță, pe o bucată de vată, am datat-o vizibil și o scoteam, când ți-era lumea mai dragă, atunci când aveam musafiri, sau când mă mustra mama „fără rost". Așa era conflictul între generații. Încercam să o fac de rușine pe mama cu mare plăcere...

Sunt convinsă că de acolo de sus, mama râde de mine și eu, aici, plâng, când îmi aduc aminte de obrăzniciile mele.

Deasupra apartamentului nostru, la etajul doi, locuia prietena mea, Doina Brauner, cu ea vorbeam la „telefon" ore bune. Asta însemna că foloseam prizele electrice, felicitându-ne de invenția noastră. Deseori auzeam pe fir vocea Rodicăi Lucinescu, o verișoară a mea, de gradul al II-lea, râzând în hohote de noi, ea stătea tot în bloc, la etajul al III-lea și ne „spiona"... Învățam de mici sistemul „ascultărilor", ce s-a dezvoltat în anii următori?

După ce Doina Brauner a plecat cu părinții în Israel, s-a mutat în locul ei o colegă de liceu, din clasa paralelă. Aceasta locuia cu sora ei mai mare, care era căsătorită. Începeam o nouă distracție cu Mica Chitic, când simulam că învățăm pentru anumite ore și pierdeam timpul râzând pe înfundate...

Odată când mă certasem cu mama și o amenințasem că voi pleca, ea m-a încuiat în camera mare și a pleacat lăsându-mă să mă înfurii progresiv, căci mă gândeam că poate veni un incediu sau orice alt cataclism și eu stau blocată, fără scăpare între betoane...

M-am urcat pe pervazul geamului, am tras cu vătraiul rama unui geam spart de la bucătărie, mi-am făcut vânt şi zburâd deasupra curţii interioare am ajuns cu bine în bucătărie. Tot cu vătraiul lung am aşezat geamurile în poziţie normală şi am dispărut pe scările de serviciu la Mica, aşteptând împreună cu ea, să vedem reacţia mamei, când se va întoarce acasă şi nu mă va găsi...

Ne distram copios, când mama m-a căutat peste tot, la tanti Coca de vis-a-vis, obişnuitul meu refugiu şi negăsindu-mă, a alertat mai mulţi vecini. După ce am socotit că s-a stresat destul, am apărut şi eu, ca o floricică, am mâncat o straşnică bătaie, dar zic şi acum, ca şi atunci, că a meritat. Niciodată mama nu m-a mai încuiat...

Aşa trăiam noi două, un fel de Tom şi Jerry din vremile recente..., la nevoie însă, „băteam palmele" a victorie...

Cred că mama m-a iubit nespus, eram copilul ei de la bătrâneţe, cu care a trecut prin mari greutăţi, care o ţinea în priză mereu, cu năzbâtii mai mari sau mai mici, dar, din păcate şi cu crize de plâns şi tristeţi.

Mama nu m-a luat în braţe şi nu m-a sărutat des, nu mi-a spus aproape niciodată că mă iubeşte..., dar eu am simţit iubirea ei prin toţi porii. Mulţi se mirau de metodele ei de educaţie, destul de dure, „nemţeşti", astfel de mică până când eram ditamai studentă, ea era mereu în spatele meu, niciodată cu mine...

În prima zi de şcoală, a clasei I-a, când toţi copiii veneau cu părinţii, cu flori, mama m-a îmbrăcat într-o tiroleză cu un şorţuleţ alb imaculat, cu o dantelă

la poale, aveam bucle făcute cu drotul și două pompoane de funde albe, mi-a dat buchetul de flori, m-a dus la poarta școlii și m-a lăsat singură în vacarmul acela. Stăteam dezorientată, când o fetiță blondă, înăltuță, zvăpăiată, m-a luat la întrebări. Când a aflat că sunt viitoarea elevă de clasa I-a, m-a înșfăcat de mână și m-a dus la doamna Sinescu, învățătoarea noastră, prezentându-mă ea. Eu nu i-am dat florile, învățătoarei, n-am știut cum să o fac sau am pierdut momentul prielnic, cert a fost că l-am adus aproape ofilit acasă. Am rămas în relații bune cu Angela, care m-a protejat în continuare.

Când aveam de plombat vreo carie dentară, mama mă trimitea severă, la dentist, singură. Bănuiesc că dorea să mă pregătească pentru a mă descurca singură în viață, ori se jena să vină alături de mine în calitate de o mamă bătrână, cum presupuneau unii...

Tata fiind în pușcărie, mama s-a hotărât să mă ducă la biserica catolică, pentru a învăța catehismul și făceam ore de religie în unele după amieze, astfel că s-a format un grup de copii credincioși și cuviincioși. Am reușit să fac spovada săptămânală, să particip cu prietena mea din copilărie, Marilu, la slujbele duminicale, speciale pentru copii, precum și la sărbătoarea din Joia Verde. Duminica dimineața mă spovedeam, apoi într-o mare viteză făceam canonul de rugăciune, pentru a avea timp să primesc sfânta împărtășanie. Îmi plăcea momentul când, cu pumnii mici de copil, îmi băteam pieptul spunând: „din vina mea, din prea mare vina mea...". Câteodată, chiar mai recent, mi-am mai tras câte un pumn în piept întrebând retoric:

unde ești copilărie, plină de puritate și sfială și de multe și plăcute năzdrăvănii?!

În colonia de muncă forțată, la Canal, tata nefiind un bărbat puternic, nu era învățat cu munca fizică, așa că nu reușea să-și îndeplinească norma de săpat și de cărat bolovani. Norma era foarte mare și din cauza neputințelor sale a primit de la un gardian „nervos" lopeți, date cu „sete" în spate, astfel i-a fost afectată coloana vertebrală, în zona cervicală. A fost dus la infirmeria pușcăriei, unde lucra doctorul Căciulă, deținut politic și el. Acesta i-a imobilizat zona coloanei afectată, l-a hrănit cu paiul săptămâni întregi, iar când tata și-a revenit cât de cât, a obținut aprobarea să-l oprească acolo, să lucreze cu el. Doctorul Căciulă a fost omul care mi-a salvat de la moarte tatăl. L-am căutat mult, după câte își amintea tata din unele discuții la Poarta Albă, se părea că a locuit în București, prin zona Șerban Vodă, dar nu l-am găsit să-i aduc mulțumiri.

Tata a rămas toată viață cu bărbia în piept și cu mari dureri la anumite mișcări. Copiii mei râdeau, când tata trebuia să se urce în mașină sau să urce scări, aveau timp să mai țopăie și să dea ture multe în jurul mașinii până se dădea plecarea.

Calvarul pușcăriei nu s-a terminat cu venirea lui acasă, într-o seară de vară, când venind cu mama de la seviciul ei, Toutouche ne-a întâmpinat pe stradă și ne-a anunțat că a venit nenea Sandu și ne așteaptă la ele. Săptămâni întregi a încercat să-și găsească un loc de muncă, iar când a fost acceptat, a lucrat doar prin sate, departe, în afara Iașului.

Prima lui „escală" a fost la Răducăneni, unde mie mi-a plăcut să mă duc și să reiau cu el vânătoarea de insecte, să jucăm pinacle când era liber. Mergeam cu tata la moș Vasile, un bătrân singur, cu răni varicoase deschise, îngrozitoare, pe care tata îl îngrijea, spălându-i rănile cu rivanol, pansându-l și dându-i medicamente. Între timp eu mă jucam în curte, cu animăluțele lui moș Vasile, o capră cu iedutul gri, un cățel micuț cu blană încâlcită, plină de scaieți, pe care îl mai curățam când îl puteam prinde, câțiva boboci de rață gălăgioși și tare drăgălași și un motan chi-or, care stătea mai mult cocoțat prin copaci. Veneau băbuțe la farmacie după leacuri, mă vedeau cu tata, mereu jucându-mă singură, fără mama, care lucra în Iași, mă luau, de multe ori, acasă la ele, unde îmi făceau scoverci, sau îmi prăjeau pe plita încinsă felii de ciuperci, sau turtițe... Chiar mă răsfățau. Le plăceau codițele mele lungi și groase și gura mea care nu mai tăcea.

Tata a fost transferat la Bivolari, probabil să „nu prindă rădăcini în vreun loc" și să fie mai bine supravegheat, iar eu am început școala și așa a mai trecut o frumoasă vară din viața noastră.

Timp de 29 de ani tata a fost urmărit în permanență, de când a ieșit de la canal și până a murit. Am obținut de la CNSAS dosarul de urmărire sistematică. Ultima foaie din dosarul acela era scrisă succinct. Farmacistul Alexandru Adace a fost îngropat la cimitirul Eternitatea din Iași, în data de 13 aprilie 1985, ora 12... Târziu, bătrână fiind, am primit „cadou" fotografia cu tata, în sicriu, de la Dusia, cea de a doua

soție a tatei, neprecizând cine i-a adus-o. În timpul înmormântării nu au fost făcute fotografii... La cererea mea să văd dosarele tatei, la sediul din Bucureşti mi s-a permis să parcurg patru dosare şi să pot cere aprobarea scrisă pentru xeroxarea unor hârțoage, care oricum veneau cu pasaje și nume șterse de personalul eficient, să nu deranjăm lumea ce s-a ocupat cu ținerea tatei sub lupă. Mi s-a spus că pentru alte 142 de dosare, în care e pomenit numele tatei, care se află în arhiva de la Popești-Leordeni, trebuie o nouă cerere şi o nouă aşteptare. Și am mers curioasă, răbdătoare, mai departe…

După ce am primit aprobarea să citesc grămada de dosare prăfuite, în câteva zile la Popeşti-Leordeni, în care numele familiei era pomenit doar când a ajutat evrei la rebeliune și numele era stâlcit, familia Dacia…, am găsit numeroase cunoştinţe pomenite pe acolo, mai mult sau mai puțin implicați și în războiul împotriva marelui frate de la răsărit, cu nume, numărul de armament și caii pierduţi în lupte, detalii peste detalii... O tristețe ! Mi-am notat câte ceva din imensul volum de date, spre supărarea nedeclarată foarte vizibil de personalul supraveghetor, căci în felul acesta, necerând aprobarea de xeroxuri, ori nu mai câştigau taxele pe foaie sau nu mai ştiau, cu precizie, ce anume m-a interesat. Întoarsă acasă am pus deoparte, tot ce obţinusem din dosarele de la sediul din Bucureşti cu atâta greutate, scârbită de tot și toate, hotărându-mă că nu mă voi folosi de mizeriile ce-am găsit în dosare. Acum, când sabia e deasupra capului meu și plecarea mea este iminentă, m-am răzgândit, zicându-mi că

măcar urmașii noștri, să știe despre tăcutul și iubitorul de natură, tatăl meu, Alexandru Adace.

Iar zâmbesc dureros de duios, când îmi amintesc o scenă cu tata, bătrân, care se mișca cu foarte mare greutate, care stătea cu copiii noștri în București, la școală, noi fiind pe teren, prin nordul Moldovei. Îl surprindeam că se ocupă cu cercetarea din cărțile noastre a regilor Franței și Angliei, precum și succesiunea tuturor faraonilor egipteni. Când îl întrebam la ce vor folosi carnețelele lui, cu un scris mărunt și înghesuit, el, jenat de întrebare, îmi spunea că poate va „scoate" o carte... cândva... Când, dragă tată!?

(11) Tata, la fereastră, așteptând nepoții de la școală (București, 1979)

Scrupulos în tot ce făcea, a recuperat de la un anticariat din Iași, o carte a noastră cartonată frumos și iscălită de noi. Era Panait Istrati, Opere Alese, volumul 1 și 2, Editura pentru Literatură, apărute în 1966. Bucuroasă, în glumă, îl rog să se semneze și el, recuperatorul cărților căci „importantul" nume al nostru (Adace), cu care mi-a împuiat copilăria, că provine de la ablativul cuvântului latinesc audax și că semnifică îndrăzneț, iar eu am găsit într-un dicționar de nume, că Adacs înseamnă în ungurește „negustor". Tata s-a înroșit brusc și foarte supărat nu a mai vrut să mai vorbească cu mine, nici să-mi scrie pe cartea recuperată de el...

Băiatul nostru, la 5 ani, refuza să învețe cele mai simple poezii și nici cu rugămințile și stimulentele promise nu-l înduplecasem să accepte să învețe așa ceva. Tata, care ne aude, spune ferm, că atunci când vom reveni de pe teren, Bogdan va ști o poezie. Când am revenit în București tata, care părea foarte mulțumit, ne spune că cel mic va recita „Ochelarii bunicuței", iar noi rămânem mirați, știind că poezia e destul de lungă și nu prea ușoară pentru prima lui încercare. Bogdan recită poezia cu intonație și gestică și termină bucuros în aplauzele noastre. Îl întrebăm cine l-a învățat o poezie așa frumoasă, iar el țintind pe tata cu o privire strașnică, răspunde: „cureaua bunicului!". Noi oripilați l-am întrebat dacă l-a bătut, iar el, tot cu ochii pe tata, ne-a spus șoptit: „doar mi-o arăta..."

Totdeauna tăcerea tatei despre „Canal" o puneam pe seama suferințelor îndurate, de care nu mai vroia

să-și amintească, dar după studierea dosarelor de la CNSAS, după ce el plecase de mult din lumea asta, am văzut hârtia, pe care a fost pus să o iscălească la ieşirea din puşcărie, că nu va vorbi nimănui despre acea perioadă.

Târziu, am înțeles de ce nimeni din casă nu mi-a spus că nu pot să fiu șefă de detașament la pionieri, la şcoală. Când am fost refuzată de conducerea unității de pionieri, după ce clasa mă alesese pe mine, am plâns în hohote acasă, iar ai mei nu au avut nici un cuvânt să-mi spună. M-au lăsat să plâng la moartea lui Stalin... şi aşa am trăit, fără să-mi dau seama că îmi duc zilele între două lumi atât de contrare.

Îmi era ciudă să port numele ce îmi închidea ușile în „nas", așa vedeam diferitele nedreptăţi, ce m-au urmărit multă vreme, îmi doream să plec din orașul natal, iar când viitorul meu soț încerca să facă vreun plan de viitor pentru noi, îi retezam scurt că va prelua odată cu mine „tinicheaua de coadă" ce o aveam, adică originea „nesănătoasă". După ce i-am povestit despre mine și familie, i-am propus chiar o prietenă, cu care să mă schimbe, ea, fără pete... la dosar, putându-i oferi o stabilitate şi un trăi liniştit. Nu pot spune reacţia lui... Tot timpul am marșat pe „provocare", era un stil direct, admirat la mama, apoi i-am simțit cu bucurie efectul, ce mă răsplătea... După eşecuri, mulţi răuvoitori rămâneau pur şi simplu fără replică.

Am înțeles, foarte curând, că a lăsa într-o dispută pe celălalt perplex, nu înseamnă că victoria ar fi de partea ta; dar satisfacția compensa eșecul. Vorbind cu

tata, adesea, îl întrebam: „de ce nu ai spus?, de ce n-ai luat nici o atitudine?...", găsind eu cele mai năstrușnice soluții de a-l zgândări pe opresor. Tata rămânea o vreme tăcut, apoi, îndrăznea să-mi răspundă... „la ce bun?"

Niciodată în viața mea, oricât de grele au fost unele momente, în orice încurcătură am intrat, nu am putut spune simplu „la ce bun?" și să renunț la luptă... Lucram pe teren, cu soțul meu, pentru cercetarea geologică a baritinei, în comuna Broşteni, județul Sucea-va. Stăteam în gazdă într-un sat adiacent şi am primit prima scrisoare de la mama, cu toate că pe plic era scris doar: „familiei ingineri geologi Vodă, Bucovina"... Şi a ajuns la noi; semn că intrasem în malaxorul de supraveghere. E adevărat însă și că lucrasem prin toată Bucovina...

Nu mult după ce ne-am căsătorit, a fost încheiat un contract între țara noastră și Algeria, unde erau prevăzute și cercetări pentru baritină, într-o regiune muntoasă din Grande Kabylia și a început alegerea de persoane care ar putea fi folosite, cunoscători în această problemă.

S-a discutat la ministerul nostru să fim trimiși noi ca familie, în primul rând pentru că lucrasem împreună pentru baritină, eram tineri, deci buni „pălmași" și în Algeria se prefera ca specialiștii să fie însoțiți de neveste, pentru a nu se crea vreo poveste cu iz sentimental. Se pornesc verificările și Vodă e chemat la minister, unde i se propune să plece singur, el refuză ferm și atunci sunt chemată și eu la o înfățișare. M-au întrebat de rudele mamei împrăștiate în lume și multe

alte amănunte, pentru mine nesemnificative și de mirare de unde se știu. Eu am răspuns cu sinceritate, că mă așteptam să nu putem pleca și am mai adaugat că mama, de frică, nu a păstrat nici o legătură cu rudele în afara graniței, mai ales că în perioada arestării tatei, o mulțime erau trimiși în Bărăgan, iar mama avea motive temeinice să se teamă de deportare sau alte încurcături. Nu știu ce anume din discuția avută l-a impresionat pe șeful personalului, poate mutra mea copilăroasă, care vorbea atât de diferit de ceilalți, cert este că mi-a dat undă verde să plecăm impreună, ba chiar după un an a venit și mama cu fetița noastră de 4 ani, în Algeria. Am rămas surprinsă că mi s-a spus cine a facut o notă scrisă, că sunt un element nesigur, că pot rămâne în străinătate, că am multe rude prin alte țări. Era o familie tânără, colegi, cu care stăteam serile, jucam canastă și vorbeam câte-n lună și-n stele... El, având o hibă politică, fusese exmatriculat din facultate, când s-a aflat că fratele lui a avut legături cu partizanii din Munţii Făgăraș și a terminat şcoala mai târziu, după mai mulți ani de închisoare. Am avut încredere şi limbă slobodă. Mi s-a spus doar numele colegului și... „Atenție !..."

Încerc să schimb sensul unui cântec la modă: ...și îngerii au demonii lor! Şi demonii au îngerii lor?! Câteodată îmi spun că e de necrezut câte mi s-au întâmplat... Într-o zi, la birou, s-a stârnit o forfotă mare, lumea ieșea grăbită pe holuri și am aflat că fostul nostru coleg-șopârliță a făcut infarct, pe scările de la etajul trei. Noi lucram la etajul șapte, el, geofizician,

avea biroul la etajul trei. Până a ajuns salvarea acesta a murit. Colegii i-au aprins, acolo, lumânări. Spre ruşinea mea, deşi m-am rugat să-l ierte Dumnezeu şi să-l odihnească în pace, eu nu am coborât să-l văd ...sper că inima mea să-l fi iertat cu adevărat. În ce posturi caraghioase ne pune viaţa... Eu eram cea care i-a ocolit privirea albastră, senină, ce părea aşa nevinovată... Poate nici nu s-a simţit vreodată vinovat, doar mirat de răceala ce a survenit între noi, căci aşa au trecut ani mulţi, fiecare cu traseul vieţii lui...

Mult l-am iubit pe tata, mult am suferit când am aflat că doreşte să o părăsească pe mama, bolnavă de cancer pulmonar, în stadiul final, în favoarea unei femei cu mulţi ani mai tânără decât el, pe care eu, ca un

(12) Ioana-Alexandra, în braţele tatei, cu mama şi cu mine, la Iaşi (1967)

copil egoist, am socotit-o mereu inferioară în toate privințele mamei şi o stricătoare de casă. În mintea mea tulbure, l-am acuzat pe tata de „trădarea" mamei, la sfârșit de viață chinuită, iar când l-am rugat să nu o care pe mama în procesul de divorţ, să aştepte foarte puţin, plecarea ei, ca să aibă apoi cale liberă, probabil sub presiunea Dusiei, nici nu a vrut să audă de această cerință. Văzând cum s-a terminat marea lor iubire și nefericirea, a început să cadă câte o cărămidă din piedestalul pe care era așezat tata, dintotdeauna... Acum, înţeleg mai bine omenescul, accept că nimic nu-i așezat defi nitiv în viață, că poate bătrânețea lui a vrut schimbarea asta, deci gândul meu, mult mai târziu, i-a acceptat dreptul la fericire... Oricum nu aveam dreptul să-mi judec părinții.

Mama a murit înaintea dorinței Dusiei de a o deposeda şi de numele tatei, pe care l-a purtat în vremurile grele, timp de treizeci şi cinci de ani. Noua nevastă a tatei a rămas cu bucuria de a moşteni „recompensa de pușcăriaș politic" și speranța unor despăgubiri de pe urma blocului dărâmat (care probabil nu o va mai putea s-o cheltuie, statul tărăgănând actul reparator de peste 25 ani). O parte importantă de moştenitori, deja, au decedat…

Circul vieții... Când mama a murit, tata ne-a trimis o telegramă de condoleanțe, doar cu acest gest l-a lăsat noua consoartă să participe la ruperea legăturilor lumeşti cu cea pentru care voia, în tinerețe, să-și ia viața... Pentru următorii ani petrecuţi împreună, ca să fie pace, acest subiect dureros a fost evitat. Târziu, după moartea tatălui meu, când Dusia și-a găsit alt

companion, cu care a cheltuit pensia după tata, am primit o scrisoare în care îşi cere iertare, fără să precizeze pentru care motiv, probabil scuza asta a fost datorită vârstei înaintate la care a ajuns.

Mama o vizita deseori pe Coca Mititelu, iar eu mă jucam deseori cu băiatul ei, Puiu, care se născuse, pare-mi-se în aceiași zi cu mine. Ridicam zmeie, pe care le desenam şi le meşteream cu multă râvnă, până când mi-a spus că nu se mai poate juca, deoare-ce băieții râd de el, e mare şi gata cu prietenia... gata și cu zmeiele...

Multe din obișnuitele scrieri de urmărire despre tata, le-am găsit în dosarul de urmărire la CNSAS, iscălite Mititelu... Tatăl lui Puiu profi ta de prietenia nevestei sale cu mama şi... „turna".

Această notă informativă este din perioada premergătoare arestărilor și trimiterii în Coloniile de muncă în conformitate cu Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 554 din 22 august 1952 și a Deciziei M.A.I. nr. 744 din 25 august 1952, când informatorii iscăleau cu numele adevărat, erau cadre noi, încă... neformate...

Nu a fost singura deziluzie, se vede treaba, că Iașul trăia vremuri grele, „şopârlele" relatau cu „candoare" că s-au întâlnit cu farmacistul Adace, dar nu au putut conversa, căci acesta se grăbea la frizerie..., iar în completare, pe dosul foii, un locotenent, reproşează că nu s-a reușit să se obțină ceea ce trebuia conform instrucțiunilor date...

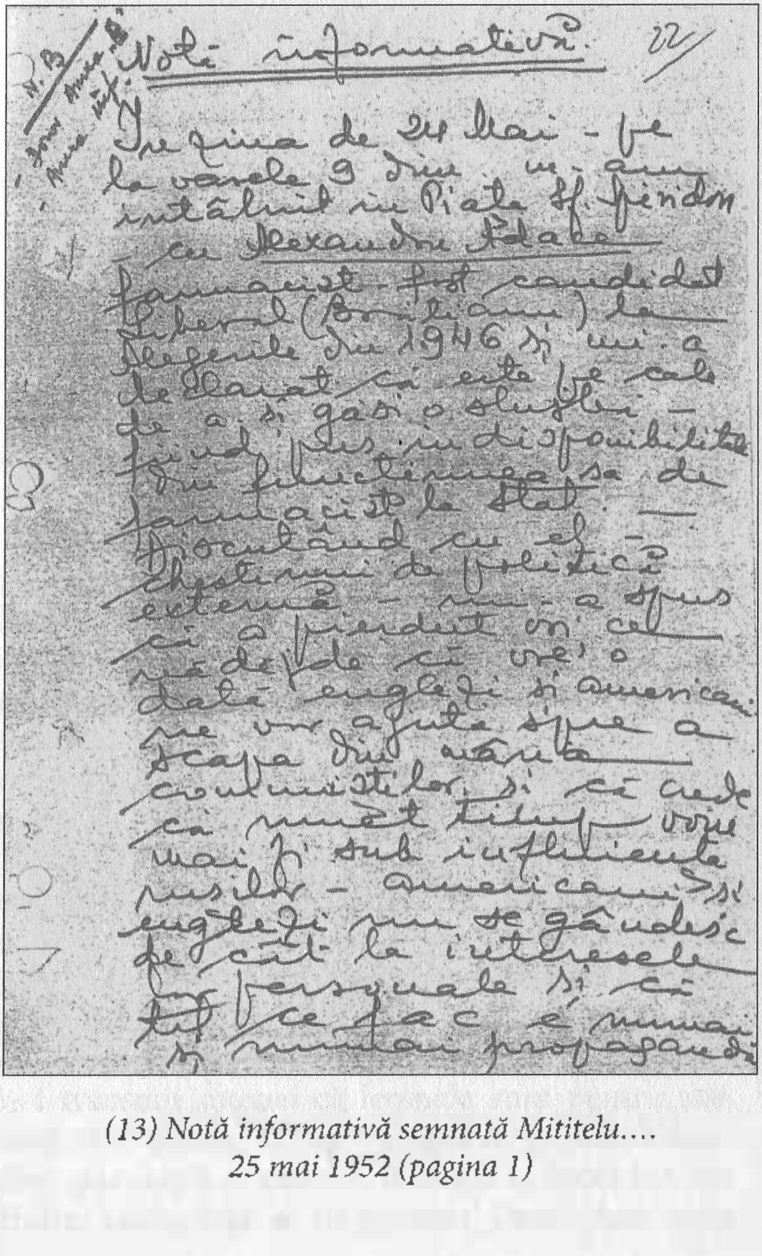
Notă informativă.

În ziua de 24 Mai - pe la orele 9 dim. m-am întâlnit în Piața [illegible] cu Alexandru [illegible] farmacist - fost candidat liberal (Brătianu) la alegerile din 1946 și mi-a declarat că este pe cale de a-și găsi o slujbă - fiind pus în disponibilitate din funcțiunea sa de farmacist la Stat. — Discutând cu el chestiuni de politică externă - mi-a spus că a pierdut orice nădejde că vreodată englezii și americanii ne vor ajuta spre a scăpa din mâna comuniștilor, și că crede că mult timp vom mai fi sub influența rușilor - americanii și englezii nu se gândesc decât la interesele lor personale și că tot ce fac e numai și numai propagandă

(13) Notă informativă semnată Mititelu....
25 mai 1952 (pagina 1)

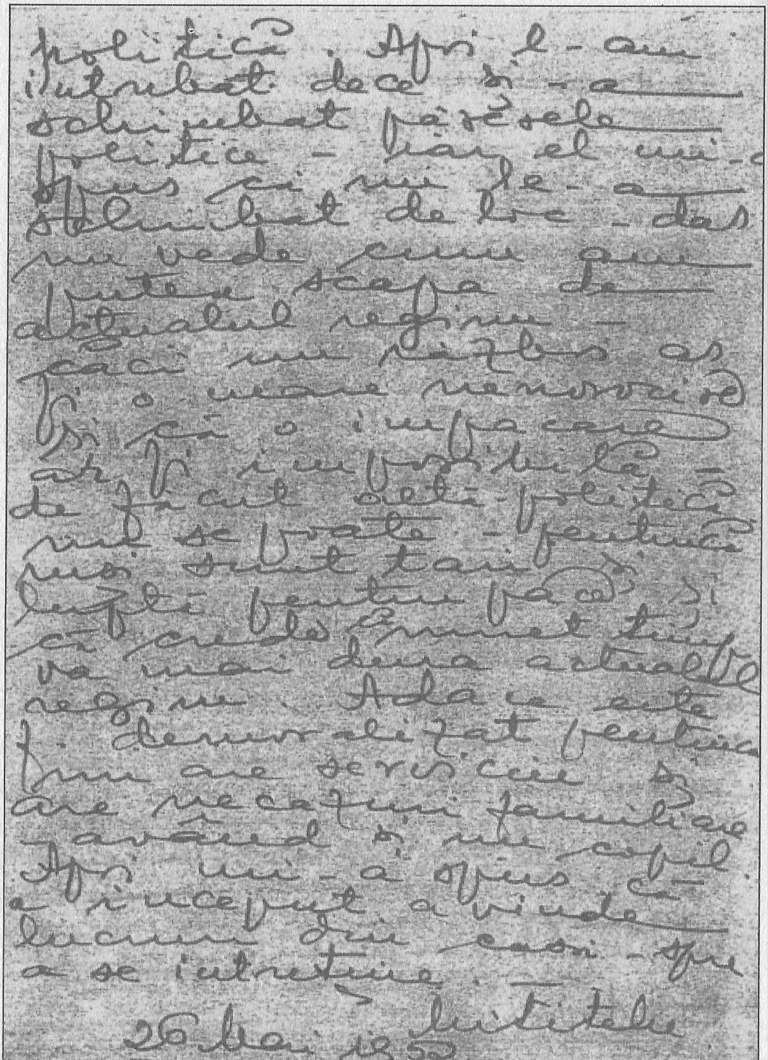

politică. Apoi l-am
întrebat dacă și-a
schimbat părerile
politice - iar el mi-a
spus că nu le-a
schimbat de loc - dar
nu vede cum poate
scăpa de
actualul regim -
căci nu răzbesc as
fi o mare [illegible]
și că o [illegible]
ar fi imposibilă -
de fraţi [illegible] politică
nu se poate - pentru
[illegible] tari și
luptă pentru pace și
că crede [illegible]
va mai dura actualul
regim. Adace este
demoralizat pentru
nu are serviciu și
are necazuri familiare
având și un copil.
Apoi mi-a spus că
a început a vinde
lucruri din casă - spre
a se întreține. —
Mititelu
26 Mai 1952

(14) Notă informativă a domnului Mititelu....
Pagina 2

Trebuie să povestesc că în acele vremuri de sărăcie lucie, mama a venit acasă cu niște sandale căpătate de la cineva, pentru mine, iar când eu am refuzat ferm să le port motivând că nu-s noi, că nu-mi plac, ea s-a așeazat în fotoliu cu ele în mână, îmi spune că nu e rușine să fii sărac, că în loc să apreciez gestul unor oameni buni, joc rolul unui veșnic nemulțumit și că voi vedea ce veselă voi juca șotron cu ele. Și așa a și fost ...

Plecăm cu prietenii și cumetrii mamei, familia Grigoraș, la Dorohoi, la sora doamnei, căsătorită cu impegatul gării, care ne-a invitat la culesul viei. Chiar în gară, la coborârea din tren, apare încă un domn în uniformă CFR, după ce facem cunoștință cu acest domn care se numea Filon, ne invită la o cofetărie în apropierea gării, până va fi liber domnul Manea, șeful, să ne conducă acasă. Cofetăria era întotdeauna raiul pentru mine, așa că m-am săturat mâncând din prăjiturile mamei și a mea și mai știu doar că s-a vorbit destul de puțin, apoi drumurile noastre s-au despărțit. Frumos au trecut cele două zile la vie și ne-am întors acasă, la traiul obișnuit.

Într-o după amiază târzie de toamnă, în curtea interioară a blocului, a oprit un camion mare cu lemne, doi oameni le-au descărcat, domnul Filon sună și întreabă unde-i mama. Eu i-am spus că mama nu-i acasă, că lucrează la Plafar. Își cere scuze că se grăbește, îmi dă o cutie mare de bomboane, îmi spune să- i transmit mamei că lemnele sunt pentru noi. Când vine mama, rămâne șocată de primirea lemnelor, dar după ce așezăm lemnele la locul lor, încercăm, mulțumite, să ne liniștim. Deschidem cutia

cu bomboane și găsim un bilet și niște bani. Scria simplu: „un mic ajutor pentru Doina, să-i fie cald la iarnă"... Nu am avut ocazia să-i mulțumim personal domnului Filon. A ajuns la noi vestea că a fost arestat, condamnat pentru delapidare și împușcat. Mai târziu, am aflat că i s-a înscenat procesul, motivul real fiind că a fost un „legionar de frunte", care încă nu fusese pedepsit, căci reușise să-și șteargă urmele, o vreme, plecând din Iași...

Acum câțiva ani, primesc un telefon de la un domn, Radu Hangiu, care îmi spune că s-a chinuit să dea de mine, căci pe vremea când a intrat la liceul din Iași (?), a stat câteva zile la noi, până s-a cazat la internat, părinții noștri fi ind vechi cunoștințe. Tatăl său a fost primar de Pașcani, fusese și acesta închis politic, îmi povestește, că deși eram mai mică cu 5-6 ani, jucam foarte bine șah(?)... Nu-mi amintesc acest amănunt... Domnul Radu mă sfătuiește să dau în judecată statul și să fac o dreptate târzie tatălui meu, după o lege reparatorie, dar care a fost destul de repede abrogată... Eu l-am luat în râs, încercând să-i tai din elanul visătorului. El s-a supărat strașnic, că nu cred în justiție...

De atunci Radu nu mai poate fi găsit să-mi spună dacă a reușit să-și bucure bătrânețea cu „dreptatea" sperată. Am descris acest episod care pare cu totul neimportant, pentru că mulți urmași ai celor ce au stat sau au sfârșit prin pușcării politice, acum bătrâni și ei, probabil săraci, ce au sperat aproape 25 ani la reparații. chiar și morale, pleacă curând în lumea celor drepți...

Zâmbesc cu tristețe acum, când „baronii locali" și politicienii corupți ajung prin pușcării, doar pentru

scurtă perioadă de cercetare și reclamă în plin parlament, cu multă indignare, condițiile „inumane", adică lipsa spațiului, paturi suprapuse, lipsa apei calde, ceva despre „sutien" etc... Tupeu? Dar când au furat cu sacul nu s-au gândit că i-ar putea aștepta vremea să dea socoteală?! Așa gândesc cei care trăiesc din pensii și salarii mizerabile, de fapt, majoritarii. Și sunt mulți alții, fără un venit sigur şi trăiesc, de la o zi la alta, cu te miri ce...

„A lăsa lucrurile să evolueze la voia întâmplării este un mare risc pentru noi, astăzi. Semnele nebuniei unei națiuni preced moartea ei..."

Uităm mereu că sunt şapte lucruri neplăcute Domnului:

1. ochii trufași;
2. limba mincinoasă;
3. mâinile care varsă sânge nevinovat;
4. inima care urzește planuri nelegiuite;
5. picioarele care aleargă repede spre rău;
6. cel care stârnește certuri între frați;
7. martorul mincinos.

În seara zilei de 29 iulie 1992 am văzut „Memorialul durerii" în care era prezentată Elisabeta Rizea, femeia din satul Nucșoara, ajunsă la vârsta de 80 ani, după ce a „parcurs" 21 de ani de temniță grea, doar cu vina că a fost strivită de vremurile de restriște, așa cum spune, cu vocea ei caldă de țăran demn, că voia să ridice o troiță în memoria partizanilor din munții Făgăraș, iar unii oameni o amenințau cu moartea, cu focul, cu pângărirea crucii... Acest drept i-a oferit

„noua democrație"..., să se teamă în continuare...(!)

Sfântul Grigore de Nyssa spunea: „Virtutea nu are decât o singură limită, un singur hotar, de a fi fără hotar..."

La 2 iunie, ziua de naştere a tatei, în 2015 tata ar fi împlinit 108 ani..., ce de vremuri au trecut...! Mă opresc să-i scriu: „aici, în strâmtoare, vântul domneşte. Singur, trecător, cu martor cerul, în țara ta, în care s-au încuibat atâtea furii străine... ai viețuit în această răs-CRUCE.

Acum, eu sunt cea care trebuie să treacă..."

Voi putea să o fac cu demnitate şi cu smerenie?

Pe lângă mine au trecut mulți oameni cu durerile lor..., am încercat de fiecare dată să-i înțeleg, uneori să-i ajut. De la o vreme am început a mă teme de ei şi chiar de mine...

Ții minte, Vodă, soțul meu , când ți-am spus că nu vreau să te împovărez cu bolile mele și problemele mele multe și grele? Că putem fi împreună cât vom crede de cuviință, că nu mai am prejudecăți? Tu m-ai adus mereu pe linia de plutire, cu ce se cade și ce nu se cade... Tu nu ai (de)căzut, ți-ai facut mereu datoria de tată, de tradiție, față de mine, cea care port în spate o boală neiertătoare... Ai avut curajul să nu ții cont că ai luat un om rănit și bolnav alături de tine. M-ai socotit, probabil, recuperabilă și m-ai acceptat cu toate nefericirile mele. Am fost împreună 50 de ani buni şi grei. Buni, pentru că am ajuns până aici, avem doi copii şi patru nepoţi sănătoşi şi frumoşi şi toţi zece ne-am adunat la început de februarie (2016), să sărbătorim evenimentul începând creştineşte cu slujba

de binecuvântare a părintelui paroh Nicolae...

A apărut recent, la editura Humanitas, „Jurnalul unui martor, 13-15 iunie 1990", o carte halucinantă, despre zilele trăite și de noi, în „Piața Universității", plină de lume dominată de speranțe exagerate, neîntâmplate... Oare până unde mă putea împinge „neîntâmplarea" neîntâmplătoare?...

E adevărat, tată? Până unde s-a mișcat granița „imperiului" tău, în care am pătruns adesea cu „bocancii" între insectele priponite cu bolduri, tăcerea ta cea mare după pușcărie, incertitudinile ce ne apropiau sau nu...?

Acum, timpul a condensat în lacrimă această picătură, poate ultima, ce mă obligă la conștientizarea rapidă a unei treceri oarecare, de care nu am a mă mândri.

Mă emoționez mereu, când îmi amintesc că am traversat strada vieții cu evenimente majore, iar tu, dragă tată, nu ai apucat să vezi, măcar teribilul moment, când tinerii îngenunchiați la baricada de la Intercontinental strigau: „există Dumnezeu"... Și peste ei au trecut, fără milă, tancurile... Nu a fost să fie nici acest formidabil eveniment o trăire plină, o trăire adevărată, a speranței într-o schimbare spre un viitor țintă, bine gândit, cu drum stabilit, măcar sub formă de program, cu principiile de bază, care să anunțe desprinderea de sistemul bolnav de boala comunismului, de teroarea comunistă... Ne-am dat seama, după mulți ani, că așa numita revoluție nu a fost altceva decât o bine pregătită schimbare la nivel superior, a ceea ce a fost și nu doream să mai fie...

Și despre Constantin Noica voi povesti puțin. Mi-a bucurat sufletul, când i-am căutat lumea și am reușit s-o ating, în „rezervația de metafizică de la Păltiniș" cum a numit-o Sorin Dumitrescu, unde s-a arătat a fi un Om cu un cuget de mare clasă, deschis și pentru mine, un „neica nimeni"... L-am îndrăgit, iremediabil, după lunga plimbare pe zăpada groasă și timpul petrecut seara la sobă, unde am vorbit vrute și nevrute. Nici nu mai am curaj să mă mândresc, că am fost acceptată ca interlocutorul său, că a fost atât de deschis și m-a numit după această întâlnire, „dragă prietenă"...

Atât pot să spun cu tărie că dacă ai norocul să prinzi un moment de intensă și concentrată trăire, poți învăța într-un timp scurt, cât te chinui îndelung și fără sorți de izbândă, să asimilezi învățăturile minunat folositoare... Figura tutelară a lui Constantin Noica era Goethe, chiar afirma că „Nimic din ce e goethean nu mi-e străin", așa că în „Jurnalul de idei" arată că tehnica de ignorare a răului este să nu-i dai nume...

Rețin așa de bine replica lui Constantin Noica la vâlva făcută în jurul lui și a Păltinișului, că acolo, de fapt nu e nici un paltin... Toată viața e o parabolă, mărturisește că l-a urmărit pilda fiului risipitor, dar „de fapt am fost fratele", fratele Alexandru, nu făcând abstracție de relele pământului, ci căutând totdeauna dacă există un minim bine, atunci, „tot răul e spre bine"...

Cred că din dragoste de oameni Noica s-a „sihăstrit", a rupt din timpul lui prețios de muncă, întinzând

mâna semenului în derută, cum mi-a întins-o şi mie, acea mână înroşită de frig, de bătrâneţe, de despicatul lemnelor de foc, în timpul iernilor grele de la Păltiniş. Dumnezeu i-a făcut voia, să odihnească în cimitirul mănăstirii, de unde, cred, ne îndeamnă să nu abandonăm autenticul spirit românesc trăirile autentice pe melegurile carpatice...

Colega de liceu și prietena mea, Shelly, a pleacat, la terminarea liceului, împreună cu familia în Israel, apoi a ajuns, după ce s-a măritat, cu Avi Perry, în America. A venit în România cu soțul, în vizită, cu ani buni înaintea „revoluției" și Shelly și-a căutat vechii prieteni și colegii. M-a găsit și pe mine în una din reveniri, m-a cheamat la hotelul Athene Palace. Am găsit-o ușor. Era însoțită de un tip, care „o ajutase" la bagaj. La masă am rămas foarte surprinsă să aflu cât de minunată este țara noastră, nu ne lipsește nimic…, cum „crește" salamul de Sibiu (atunci era o raritate) pe marginea drumului, cum circulă câinii cu covrigii în coadă...

Când am prins un moment în care am rămas nu-mai cu Shelly, am avertizat-o că acest personaj mi se pare dubios, îi spun că la noi străinii sunt suprave-gheați cu cine vin în contact, că nu m-ar mira să fi e ascultată de sofi sticate aparate montate pe acolo etc... Shelly a râs și mi-a spus că românii sunt obsedați de „secu...", că suntem așa săraci, că nu avem mâncare și eu cred că avem bani pentru aparate sofi sticate de ascultare… Când a apărut domnul X, spre care eu îmi îndreptasem neîncrederea îi spune: „Auzi, Traiane, prietena mea, Doina te crede securist".

A fost derută totală la ambii parteneri ai americancei, mutrele noastre părând împietrite, încât întâlnirea noastră s-a terminat repede...

A doua zi, mi-am luat „inima-n dinți”, mă prezint la șeful personalului, îi explic despre prietena din copilărie, cu care m-am întâlnit pentru puțin timp. Fac acest „autodenunț”, pentru că lucram ca geolog cu hărți, socotite foarte secrete, mereu eram prelucrați și speriați în ședințe lungi, despre păstrarea secretului de stat...

Bogățiile țării, de care știau toți, erau strașnic păzite. Surpriză: știau că m-am întâlnit cu Shelly. După revoluție s-au confi rmat presupunerile noastre, ale tuturor, că eram ascultați, au arătat la TV ce aparatură modernă deținea securitatea, sărăcia era doar pentru noi, prostimea.

Nu totul era fiere în viața mea socială, mergeam la diverse cenacluri literare cu poeta Valeria Deleanu, ieșeancă, pe care o cunoșteam bine, familiile noastre erau prietene. Ea m-a introdus, cu emfază, „prietena și colega de școală, D.” la cei ce se războiau cu scrisul. Era mai mare ca mine cu 17 ani, dar nu conta, că oricum nimeni nu-i cunoștea vârsta, ea spunând tuturor că este în afara timpului... Scria poezii foarte frumoase, citea cu multă plăcere, de fiecare dată, era o apariție remarcabilă. La cenacluri am căpătat curajul să cred că voi putea, în scris, să exprim liber gândurile ce nu aveam curajul sa le discut cu nimeni.

Când îmi amintesc de acele timpuri, zâmbesc. Căram un uriaș proiector, un ecran, diapozitive, și

citeam poezii triste. Uneori mergea cu mine și Bogdan, băiatul meu, care cânta la pian, pentru un fundal sonor... Lumea aprecia acest melanj, iar eu, stimula-tă de laudele primite, continuam să scriu pe hârtii și hârtiuțe de tot felul, umblând cu cei pomeniți la cenaclul „Luceafărul" condus de Cezar Ivănescu, la cenaclul Academiei, condus de Potopin, la cenaclul „Enăchiță Văcărescu" condus de Ionescu... Ajungeam și la alte cenacluri: Bacovia, Simion Mehedinți, etc..., oriunde mă chemau Valeria și amicii ei.

Toate aceste lucruri au fost date uitării după revoluție, până într-un moment când am deschis „cutia Pandorei" și am început să public la editura Amurg Sentimental, pe banii mei, puțini și drămuiți, volumele de poezii, în tiraj restrâns, pe care le-am dăruit prietenilor, altfel eu neștiind să relaționez cu cei dragi...

Mă puteți întreba: „bine, dar ce legătură au toate acestea cu calitatea de martor?", iar eu, deși nu pot răspunde cu precizie, simt că toată viața mea merge pe direct, din grota cugetului meu, sperând, sperând mereu, că pot să ajung, să ies, să renasc, în lumina cea adevărată, cândva, ...poate foarte curând... cine știe ?...

Pentru fiecare oră mă judecă veacul, trist mă privește OCHIUL... Nepăsarea aleargă laolaltă cu MIELUL sufletului meu... Gândul a început să se multiplice, caleidoscop de cioburi colorate. În felul meu, le folosesc în combinații schimbătoare, dar aud chemări din nedeslușite zări, deloc întâmplătoare... TU, ce îmi trimiți nenumărate semne, fă vrednică și partea de trudă ce încerc să o fac...

Pe țărișoara asta cu un contur de pește, te rog,

îngenunchiată, pune, Doamne, mila ta drept sigiliu. Amin.

După citirea dosarelor de la CNSAS, Direcția Arhiva Centrală, nu-mi vine a crede că s-a încheiat povestea tristă a vieții tatălui meu care a fost conștient că n-are încotro și viețuiește în întunecatul spațiu, strict delimitat și continuu supravegheat de „securitate", prin teroarea criminală comunistă și urmașii acesteia.

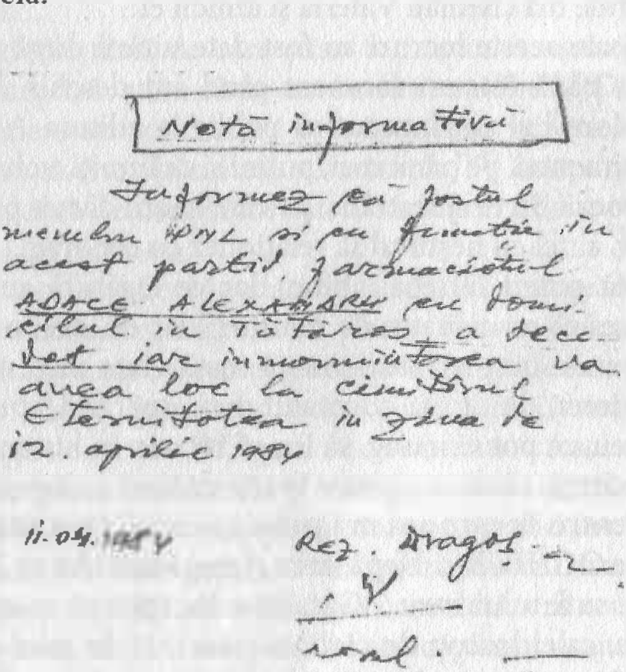
Notă informativă

Informez că fostul membru PNL și cu funcție în acest partid, farmacistul ADACE ALEXANDRU cu domiciliul în Tătărași, a decedat iar înmormântarea va avea loc la cimitirul Eternitatea în ziua de 12. aprilie 1984

11.04.1984

Rez. Dragoș

(15) Adace Alexandru a decedat și a fost înmormântat.... (11.04.1984)

Nota informativă, de mai sus, așa cum a fost adusă la cunoștința Securității, în 1984, de către o „sursă oficială", este oare ultima pagină a Dosarului individual pe numele Adace Alexandru?

Printre primele *Note informative* din dosarul tatei, am găsit transcrierea unei informații care aduce la cunoștință o situație ce pare banală pentru anul 1951: *Adace Alexandru a fost mutat cu serviciul la Tg. Frumos, însă locuiește tot în Iași, la vechea adresă...* Cred că *informația* a fost dată și transcrisă la *Dosar* pentru ca urmărirea să se realizeze cu continuitate și cu toată atenția, la locul de muncă și acasă, sarcina informatorului fiind mai dificilă... Luând în considerare data informării (20 octombrie 1951), plasăm această notă informativă în perioada premergătoare Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 554 din 22 august 1952 și a Deciziei M.A.I. nr. 744 din 25 august 1952, fiind dovada începerii prigoanei comuniste cu mult înainte de decizia criminală din 1952...

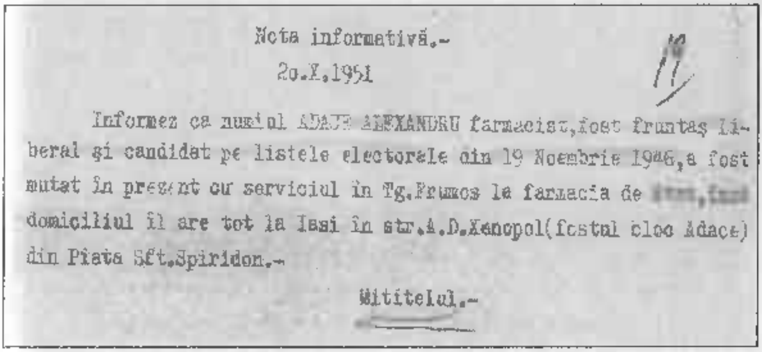

Nota informativă.-

2o.X.1951

Informez ca numitul ADACE ALEXANDRU farmacist, fost fruntaș liberal și candidat pe listele electorale din 19 Noembrie 1946, a fost mutat în present cu serviciul în Tg.Frumos la farmacia de [redacted] domiciliul îl are tot la Iasi în str.A.D.Xenopol (fostul cloc Adace) din Piata Sft.Spiridon.-

Mititelul.-

(16) Prima Notă informativă din care reiese că Adace Alexandru era urmărit încă înainte de octombrie 1951... 20 octombrie 1951

Într-un *Extras din dosarul motivelor de suspiciune*, la o *Foaie personală*, nedatată, de la Inspectoratul Regional de Siguranță Iași, se sublinia: Adace Alexandru făcea *„propagandă antiguvernamentală, antisovietică, în rândurile țăranilor care vin la farmacia lui, cu priză în rîndul țăranilor"*, partea de jos a documentului reprodus mai jos…

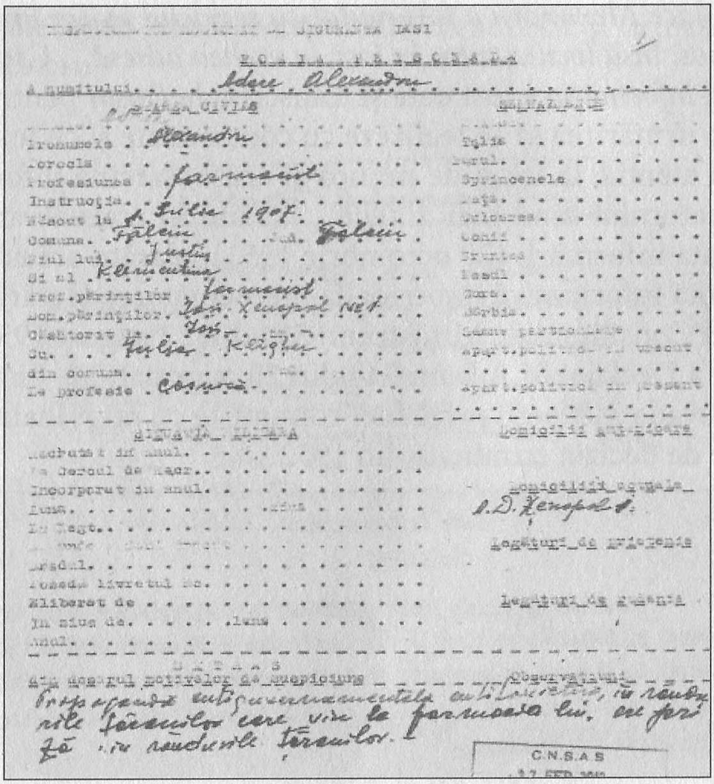

SIGURANȚA IAȘI

A numitului . . . Adace Alexandru

Prenumele . . Alexandru

Profesiunea . . farmacist

Instrucția . . .

Născut la 4 Iulie 1907

Comuna . Fălticeni . . Jud. Fălticeni

Fiul lui . . Iustin

Și al . . Clementina

Prof. părinților farmacist

Dom. părinților. Iași Xenopol nr. 1

Căsătorit la . Iași

Cu . . . Iulia . Kleiger

din comuna . . .

De profesie . casnică

Talia . . .

Sprincenele . . .

Semne particulare . . .

Apart. politică în trecut

Apart. politică în prezent

Recrutat în anul . . .

Încorporat în anul . . .

Eliberat de . . .

Anul . . .

Domiciliul actual

I.D. Xenopol 1

Legături de prietenie

Legături de rudenie

Extras din dosarul motivelor de suspiciune — Observațiuni

Propagandă antiguvernamentală antisovietică, în rândurile țăranilor care vin la farmacia lui, cu priză în rândurile țăranilor.

C.N.S.A.S

(17) Extras din dosarul motivelor de suspiciune, în FOAIA PERSONALĂ a numitului Adace Alexandru – la partea de jos a paginii: Propagandă antiguvernamentală antisovietică, în rândurile țăranilor care vin la farmacia lui, are priză în rândurile țăranilor.

De la Motivele de suspiciune și Notele informative semnate de cunoștințe ale celor urmăriți, ca dușmani ai poporului, arestați și ținuți în detenție, în colonii de muncă forțată, până la stilul mai recent și cel actual, cu metode mai sofisticate, mai discrete, dar cu mult mai perverse, au existat etapele intermediare cu puncte fixe, în 1954, în 1957, în 1964 și în 1989...

DOSARUL TATĂLUI MEU

Datele din dosarului tatălui meu, Adace Alexandru, mi-au dat multă bătaie de cap, căci nu am putut să înțeleg cum a fost posibil să nu găsesc nici o logică în desfășurarea evenimentelor, a deciziilor și aplicarea lor.

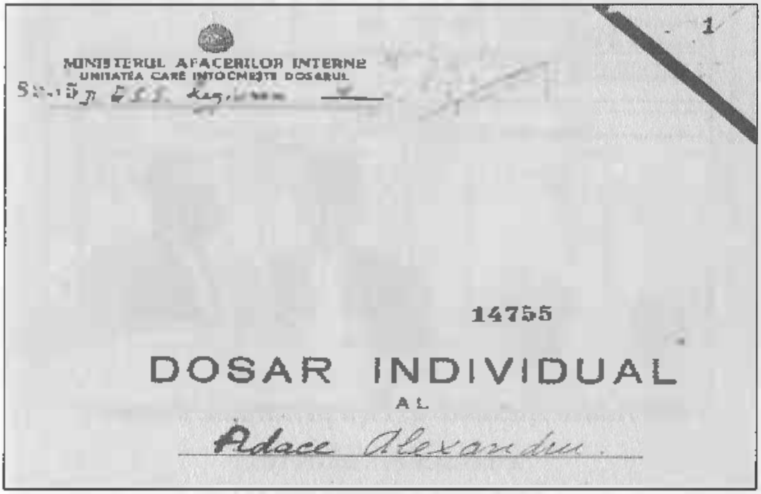
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA CARE ÎNTOCMEȘTE DOSARUL

1

14755

DOSAR INDIVIDUAL
AL
Adace Alexandru

(18) Pagina 1 al Dosarului individual al... Adace Alexandru (1952, 1)

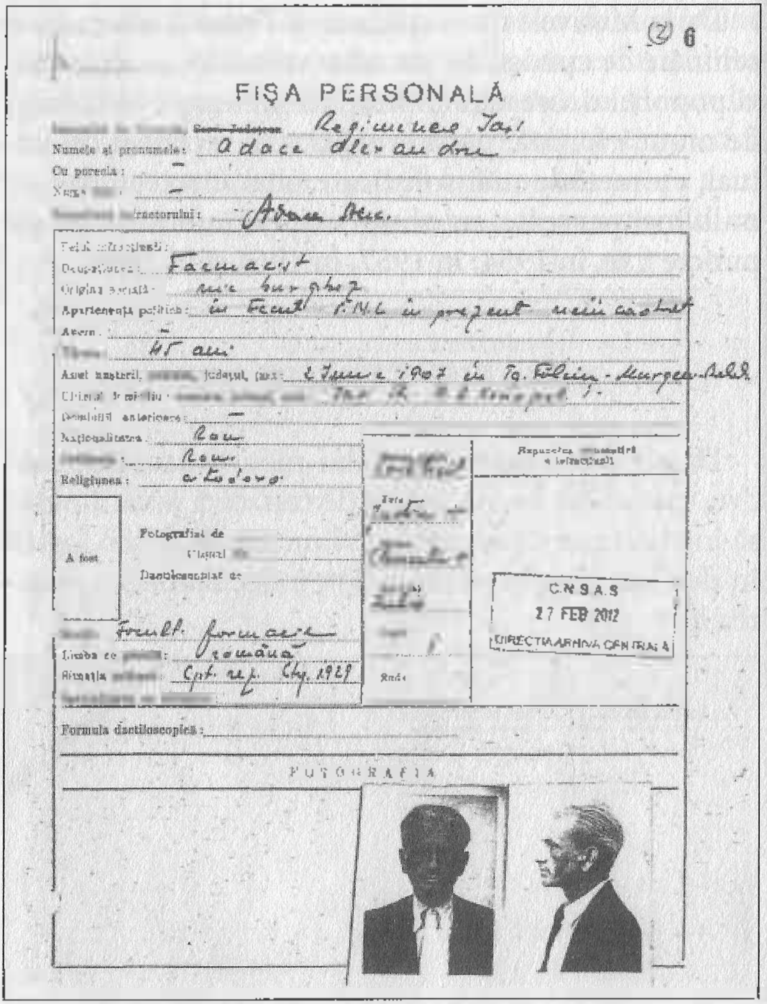
6

FIŞA PERSONALĂ

Regiunea Iaşi

Numele şi pronumele: Adace Alexandru

Cu porecla: —

Nume: —

Semnătura infractorului: Adace Alex.

Felul infracţiunii:

Ocupaţiunea: Farmacist

Originea socială: mic burghez

Apartenenţa politică: în trecut P.N.L. în prezent neîncadrat

Avere: —

Vârsta: 45 ani

Locul naşterii, judeţul, anul: 2 Iunie 1907 în Tg. Fălciu

Domiciliul anterior: —

Naţionalitatea: Rom.

Rom.

Religiunea: ortodoxă

A fost

Fotografiat de

Dactiloscopiat de

Facult. farmacie

Limba ce: română

Situaţia: Cpt. rez.

C.N.S.A.S.
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

Formula dactiloscopică:

FOTOGRAFIA

19) Adace Alexandru, Fişa personală. Pagina 1

SEMNALMENTELE

1. Talia: m. 1 cm. 74
([illegible]): mijlociu, inalt, f. inalt.
2. Corpolenta: potrivit
slab, [illegible] potrivit, bine făcut, mare.
3. Fața { culoarea: [illegible] / forma: [illegible]
[illegible] roză, palidă, brună.
[illegible] ovală, patrată, plină sau slabă.
4. Fruntea: mijlocie
mică, mijlocie, mare, turtită, plină sau slabă.
5. Părul { [illegible] / culoarea: [illegible]
ondulat, creţ, chele.
[illegible] roşu, castaniu, negru, car. alb.

6. Ochii: Căprui
albaştri, cenuşii, galbeni, portocalii, castanii deschis, castanii închis, particularităţi.
7. Sprâncenele { forma: arcuite / culoarea: [illegible]
forma: drepte, arcuite, îmbinate,
culoarea; se notează când diferă de a părului capului.
8. Nasul { profil: [illegible] / faţa: drept
pirectiliu, concav, convex.
f. drept, ondulat, turtit, acobit, boltit.
9. Gura: mijlocie
mică, mijlocie, mare, buze groase, subţiri, resfrânte.
10. Bărbia: [illegible]
subţire, lată, dublă, cu gropiţă.
11. Urechile: mijlocii depărtate
mici, mijlocii, mari, depărtate, lipite, găurite.

12. Semne particulare
cicatrice, [illegible] pielei, t[illegible] anchiloze, [illegible]

Legături politice	Caracterizări [illegible] asupra individului
[illegible]	

C.N.S.A.S.
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALĂ

Impresiunile digitale a mânei stângă

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

(20) Adace Alexandru
Fișa personală – pagina 2

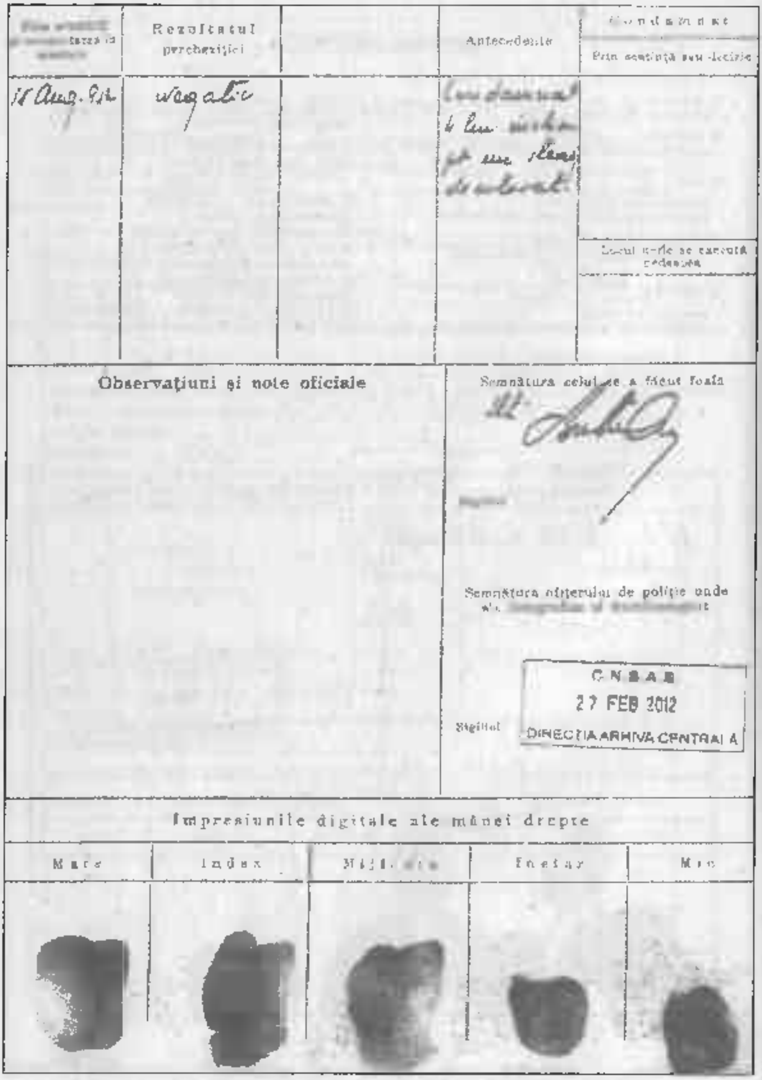

[illegible]	Rezultatul percheziției		Antecedente	Condamnat Prin sentință sau decizie
18 Aug. 92[illegible]	negativ		Condamnat [illegible]	
				Locul unde se execută pedeapsa

Observațiuni și note oficiale	Semnătura celui ce a făcut foaia
	Semnătura ofițerului de poliție unde s'a [illegible]
	Sigiliul: C.N.S.A.S. 27 FEB 2012 DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

Impresiunile digitale ale mânei drepte

Mare	Index	Mijlociu	Inelar	Mic

(21) Adace Alexandru
Fișa personală – pagina 3

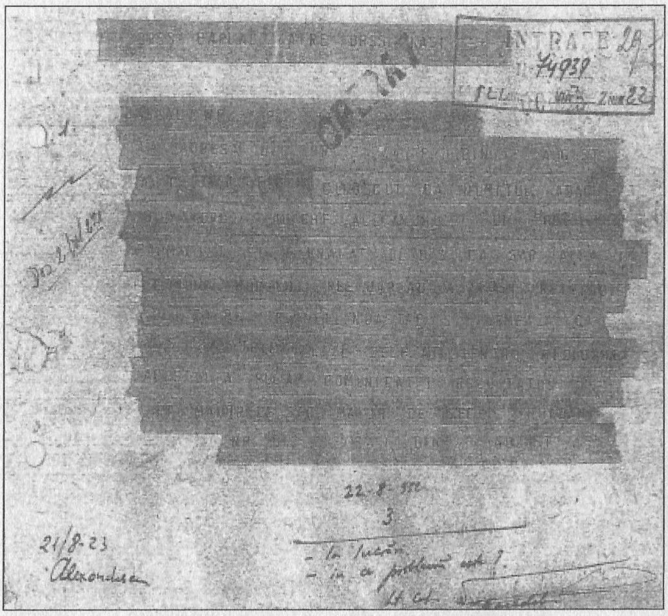
[redacted]

22) ARESTAREA DE LA MURGENI
A FOST REALIZATA

Transcriere dificilă…
DRSS Bârlad către DRSS Iași
Bârlad nr. 21-8- 1952

La adresa dvs nr. 312/74.384 din 15 august…. vă facem cunoscut că numitul Adachi[*] J. Alexandru de profesie farmacist și semnalat de dvs că s-ar afla în comuna Murgeni reg. Bârlad a fost reținut de către organele noastre și urmează ca dvs să trimiteți delegat pentru ridicarea acestuia. Rugăm comunicați rezultatul.
Pt. maior de securitate Huidan
Nr. 312 din 21 august 1952

---

[*] *Variantă des întâlnită pentru Adace (nota noastră)*

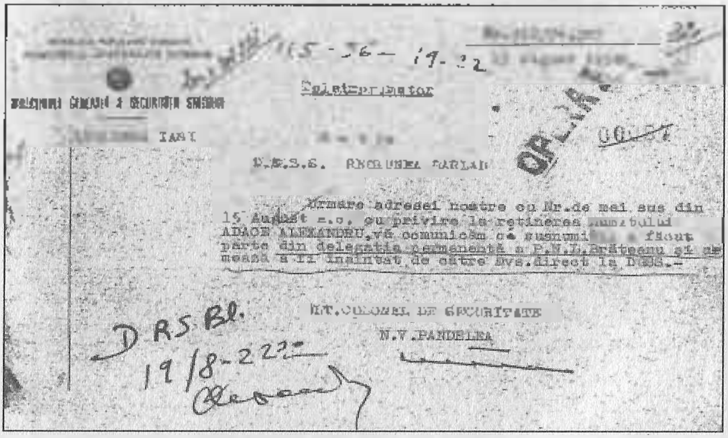
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

IAȘI

Teleimprimator

D.G.S.S. REGIUNEA BÂRLAD

Urmare adresei noastre cu Nr. de mai sus din 15 August a.c. cu privire la reținerea ADACE ALEXANDRU, vă comunicăm că susnumitul a făcut parte din delegația permanentă a P.N.L. Brătianu și ... a-i înaintat de către Dvs. direct la D.G.S.S.-

LT. COLONEL DE SECURITATE
N.V. PANDELEA

D.R.S. Bl.
19/8-22

(23) *Adresă a M.A.I. Iași către D.G.S.S. Bârlad, referitoare la reținerea tatei*

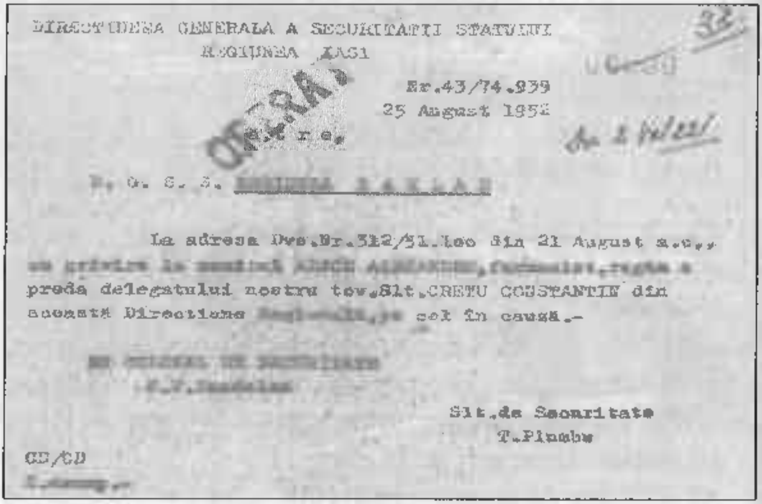
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA IAȘI

Nr. 43/74.939
25 August 1952

Către,

D. G. S. S. REGIUNEA BÂRLAD

La adresa Dvs. Nr. 312/51.600 din 21 August a.c., cu privire la numitul ADACE ALEXANDRU, ... vă rugăm a preda delegatului nostru tov. Slt. CREȚU CONSTANTIN din această Direcțiune Regională, pe cel în cauză.-

LT. COLONEL DE SECURITATE
N.V. Pandelea

Slt. de Securitate
T. Plumbu

CD/CD

(24) *Adresă a M.A.I. Iași către D.G.S.S. Bârlad, referitoare la reținerea tatei*

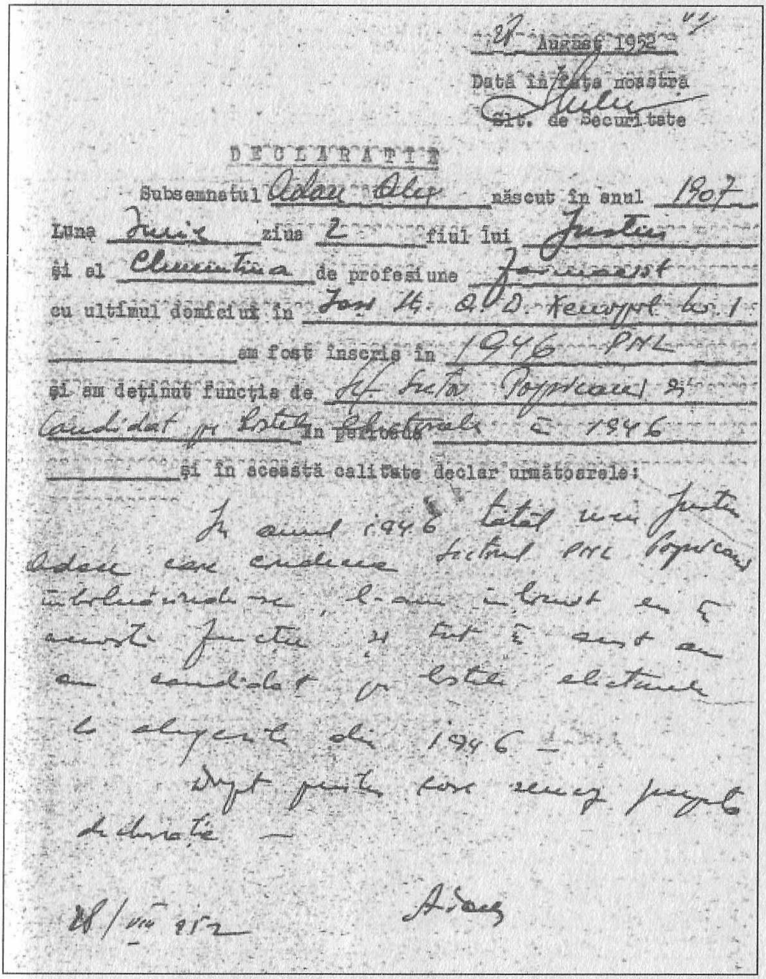

27 August 1952
Dată în fața noastră
Slt. de Securitate

DECLARAȚIE

Subsemnatul Adace Alex născut în anul 1907 luna Iunie ziua 2 fiul lui Justin și al Clementina de profesiune farmacist cu ultimul domiciliu în Iași Str. A. D. Xenopol No. 1 am fost înscris în 1946 PNL și am deținut funcția de șef. secție Popescu și candidat pe listele electorale în perioada 1946 și în această calitate declar următoarele:

În anul 1946 tatăl meu Justin Adace care conducea secția PNL Popescu îmbolnăvindu-se, l-am înlocuit eu în această funcție și tot în acest an am candidat pe listele electorale la alegerile din 1946.

Drept pentru care semnez propria declarație.

Adace

28/VIII 952

(25) Adace Alexandru – Declarație referitoare la contextul în care, în anul 1946, a intrat în politică, înlocuind pe tatăl său, Justin Adace, care era bolnav

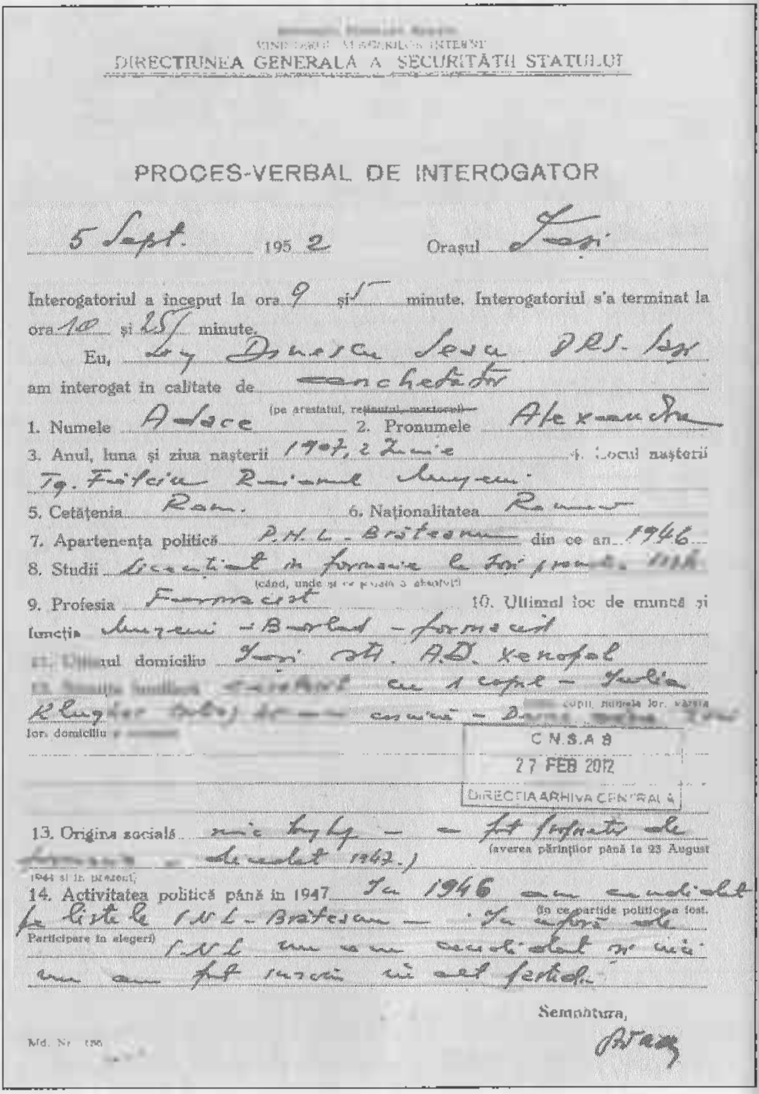

[redacted]
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

5 Sept. 195 2 Orașul Iași

Interogatoriul a început la ora 9 și 15 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 10 și 25 minute.

Eu, Lt. Dunea Sava DRS. Iași

am interogat în calitate de anchetator

(pe arestatul, ~~reținutul, martorul~~)

1. Numele Adace 2. Pronumele Alexandru

3. Anul, luna și ziua nașterii 1907, 2 Iunie 4. Locul nașterii Tg. Fălciu Raionul Murgeni

5. Cetățenia Rom. 6. Naționalitatea Român

7. Apartenența politică P.N.L. - Brătianu din ce an 1946

8. Studii Licențiat în farmacie la Iași [redacted]
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Farmacist 10. Ultimul loc de muncă și funcția Murgeni - Bârlad - farmacist

[redacted] domiciliu Iași str. A.D. Xenopol

[redacted] cu 1 copil - Iulia Klugler [redacted] căsătorită - [redacted] copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu [redacted]

C.N.S.A.S
27 FEB 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

13. Origina socială mic burghez - a fost proprietar de [redacted] decedat 1942.) (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 În 1946 am candidat pe listele PNL - Brătianu - (în ce partide politice a fost. Participare la alegeri) În afară de PNL nu am candidat și nici nu am fost înscris în alt partid.

Semnătura,
[signature]

Md. Nr. 186

(26) Proces-verbal de interogatoriu, 2 septembrie 1952 – pagina 1

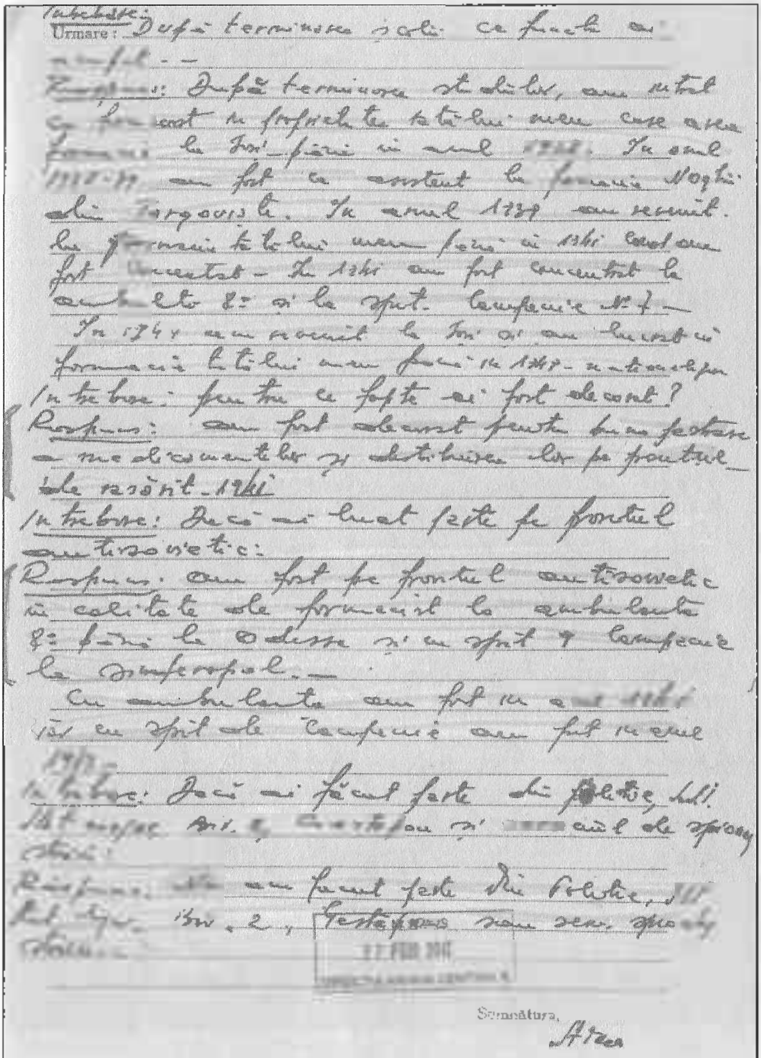

Întrebare: Urmare: După terminarea școlii ce funcție ai [illegible] îndeplinit? –

Răspuns: După terminarea studiilor, am intrat ca farmacist în proprietatea tatălui meu care avea farmacie la Tg.-Jiu în anul [illegible]. În anul 1938-39 am fost ca asistent la farmacia [illegible] din Târgoviște. În anul 1939 am revenit la farmacia tatălui meu până în 1941 când am fost concentrat. În 1941 am fost concentrat la ambulanța 8-a și la spit. campanie nr. 7 –

În 1944 am revenit la Tg.-Jiu și am lucrat în farmacia tatălui meu până în 1949 – naționalizare.

Întrebare: Pentru ce fapte ai fost decorat?

Răspuns: am fost decorat pentru transportarea medicamentelor și distribuirea lor pe frontul de răsărit – 1941

Întrebare: Dacă ai luat parte pe frontul antisovietic:

Răspuns: am fost pe frontul antisovietic în calitate de farmacist la ambulanța 8-a până la Odessa și în spit. 7 campanie la Simferopol. –

Cu ambulanța am fost în a[illegible] iar cu spit. de campanie am fost în anul [illegible]

Întrebare: Dacă ai făcut parte din politica lui [illegible] [illegible] și [illegible] de [illegible]

Răspuns: [illegible] am făcut parte din Politica, [illegible] [illegible] nr. 2, [illegible] [illegible]

Semnătura,

[illegible]

(27) Proces-verbal de interogatoriu,
2 septembrie 1952 – pagina 2

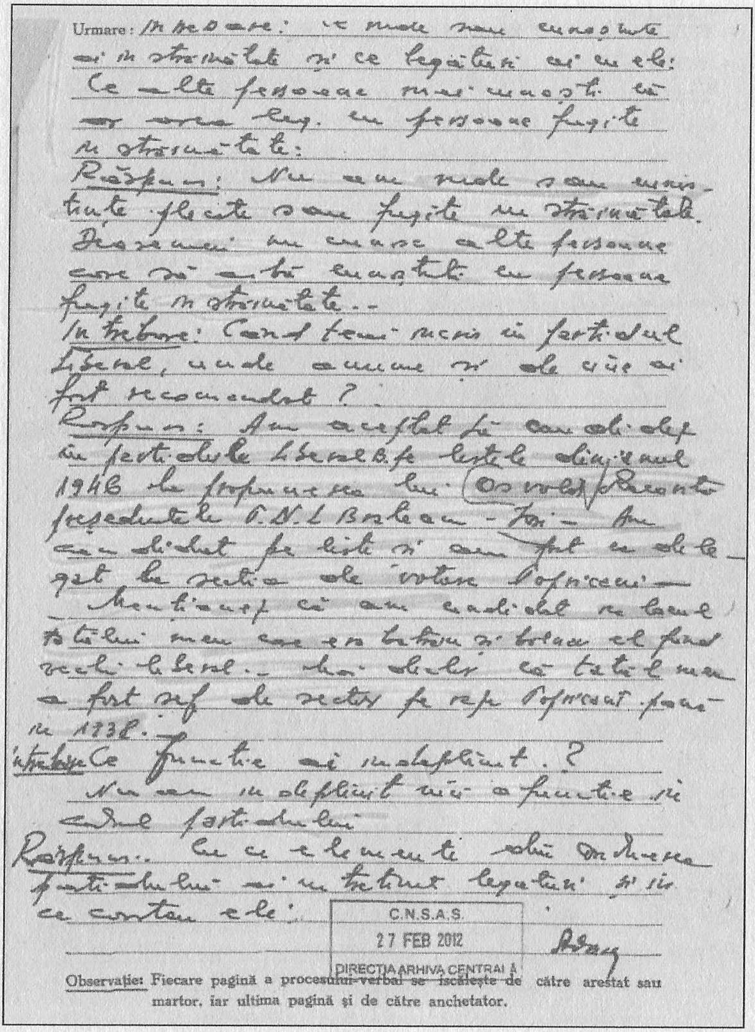
Urmare: Întrebare: ... nu mai cunoşti ... ai în străinătate şi ce legături ai cu ele: Ce alte persoane mai cunoşti că au avut leg. cu persoane fugite în străinătate:

Răspuns: Nu am mai cunoscut ... plecate sau fugite în străinătate. Din rudenii nu cunosc alte persoane care să aibă cunoştinţă cu persoane fugite în străinătate.

Întrebare: Când te-ai înscris în partidul liberal, unde anume şi de către cine ai fost recomandat?

Răspuns: Am acceptat pe candidat în partidul liberal Br. pe listele din anul 1946 la propunerea lui Osvald Florentin preşedintele P.N.L. Brăteanu - Iaşi - Am candidat pe listă şi am fost ales deputat la secţia de votare Popricani.

Menţionez că am candidat în locul tatălui meu care era bătrân şi bolnav el fiind vechi liberal. Mai declar că tatăl meu a fost şef de sector pe raza Popricani până în 1938.

Întrebare: Ce funcţie ai îndeplinit?

Nu am îndeplinit nici o funcţie în cadrul partidului.

Răspuns. Cu ce elemente din conducerea partidului ai întreţinut legături şi în ce constau ele:

C.N.S.A.S.
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALĂ

Observaţie: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscăleşte de către arestat sau martor, iar ultima pagină şi de către anchetator.

(28) Proces-verbal de interogatoriu, 2 septembrie 1952 – pagina 3

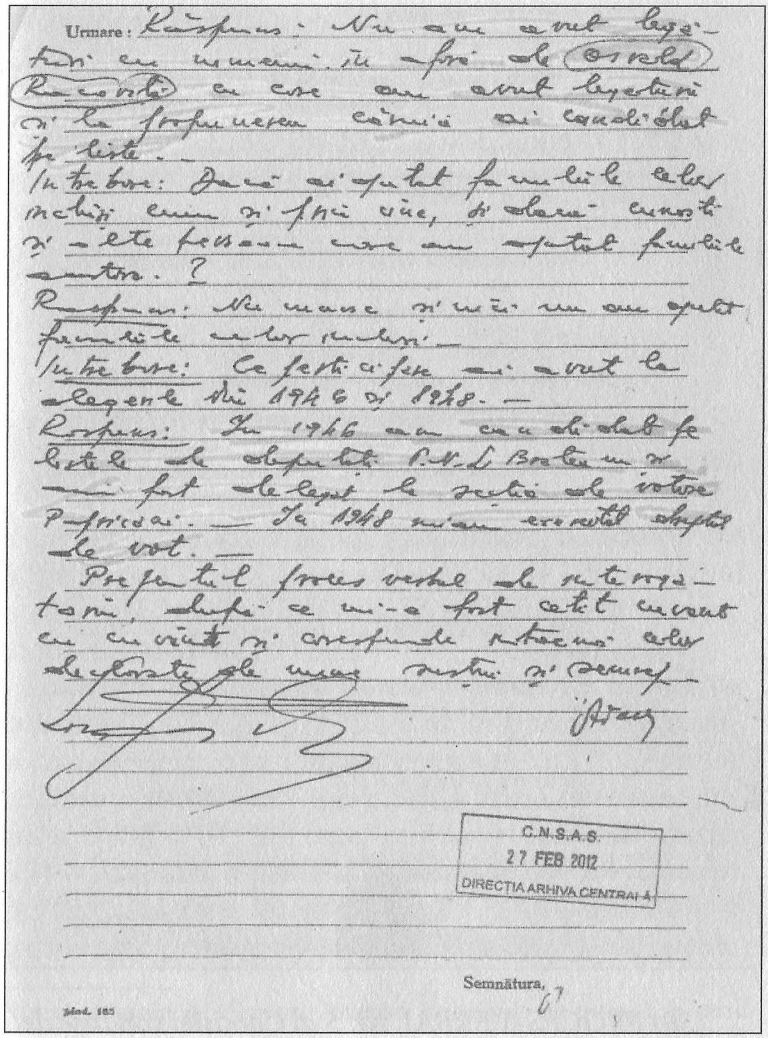

Urmare: Răspuns: Nu am avut legături cu nimeni în afară de Oswald Racoviță cu care am avut legături și la propunerea căruia am candidat pe liste. —

Întrebare: Dacă ai ajutat familiile celor arestați cum și pe cine, și dacă cunoști și alte persoane care au ajutat familiile acestora. ?

Răspuns: Nu numai că eu nu am ajutat familiile celor arestați. —

Întrebare: Ce activitate ai avut la alegerile din 1946 și 1948. —

Răspuns: În 1946 am candidat pe listele de deputați P.N.Ț. Brătianu și am fost delegat la secția de votare Priscani. — În 1948 n-am exercitat dreptul de vot. —

Prezentul proces verbal de interogatoriu, după ce mi-a fost citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine susțin și semnez.

C.N.S.A.S.
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

Semnătura,

Mod. 165

(29) Proces-verbal de interogatoriu,
2 septembrie 1952 – pagina 4

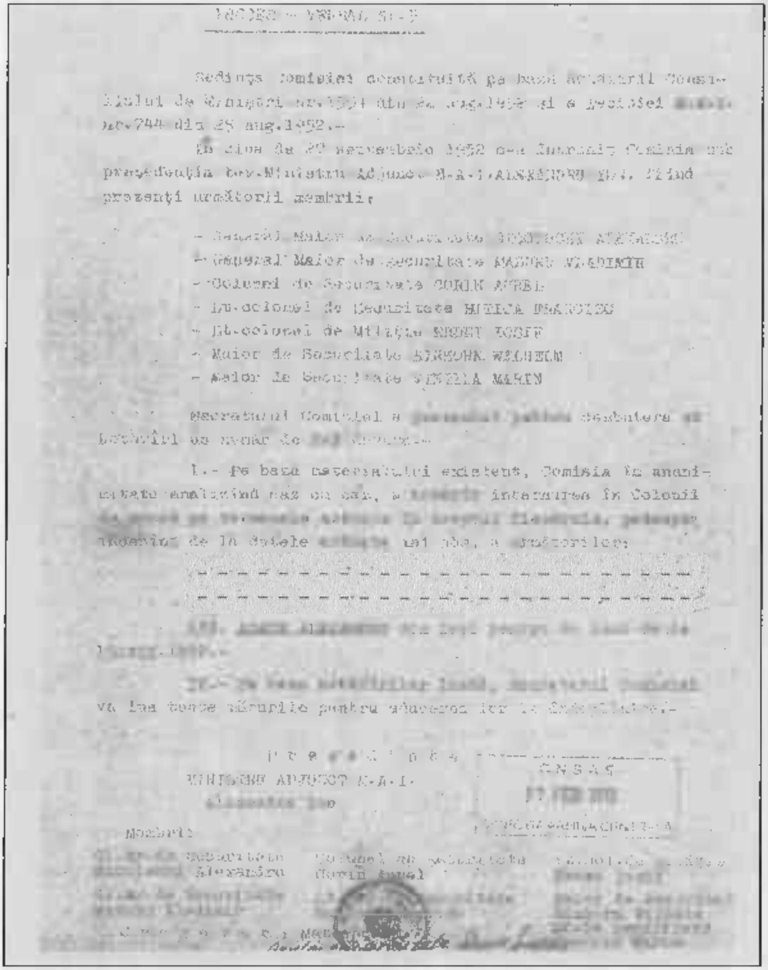

PROCES - VERBAL Nr. 5

[illegible] nr.744 din 25 aug.1952.-

[illegible] prezenţi următorii membrii:

- General Maior de Securitate [illegible]
- Colonel de Securitate [illegible]
- Lt.colonel de Securitate [illegible]
- Lt.colonel de Miliţie [illegible]
- Maior de Securitate [illegible]
- Maior de Securitate [illegible]

1.- Pe baza materialului existent, Comisia în unanimitate analizând caz cu caz, a [illegible] internarea în Colonii [illegible]

- -
- -

[illegible]

va lua toate măsurile pentru aducerea lor la îndeplinire.-

P R E Ş E D I N T E

MINISTRU ADJUNCT M.A.I.

MEMBRII:

[illegible]

(30) PROCES-VERBAL Nr. 5 al Comisiei conduse de General Maior de Securitate Nicolschi Alexandru, care conţine lista cu 203 persoane condamnate la internare în Colonii de Muncă; Adace Alexandru, *la nr. 135, 60 luni, de la 19 august 1952.*

Conform decretului nr. 6/1950 (abrogat prin decretul nr. 257 din 1952) a fost schimbată denumirea de unități de muncă în colonii de muncă.

Urmare a H.C.M. nr. 1554 din 22 august 1952 și a deciziei M.A.I. nr. 744 din 25 august 1952 au fost trimise în unități și colonii de muncă în perioada 1950-1954 un număr de 22.077 persoane, astfel:

- *în 1950 în unități de muncă 5.154 persoane;*
- *în 1951 în unități de muncă 2.519 persoane;*
- *în 1952 în colonii de muncă 11.913 persoane;***
- *în 1953-1954 în colonii de muncă 2.491 persoane.*

Comentariul de mai sus, fără datare și autor, între datele de la CNSAS, pare să fie făcut în 1954, înainte de eliberarea lotului din care făcea parte și tatăl meu, Adace Alexandru…

Luând în considerare datele obținute de la Arhiva Centrală C.N.S.A.S. mi se pare că, începând din toamna anului 1953, a fost făcută o reanalizare a dosarelor condamnaților politici și evoluțiile următoare sunt posibil a fi împărțite în etape, mai lungi sau mai scurte: 1954 – eliberare masivă a deținuților; 1957 – concept nou de urmărire a foștilor deținuți; 1964 – amnestia și continuarea urmăririi sistematice, pe baze (mai) noi…

***Numărul mare de elemente trimise în colonii de muncă în anul 1952 este format din persoane ce au lansat zvonuri alarmiste cu ocazia re- formei monetare din acel an, membrii legionari reținuți conform ordi- nului M.A.I. în perioada 18-19 iulie 1952, persoanele din conducerea fostelor partide burgheze, reținute conform ordinului nr. 490 din 1952 Cabinet M.A.I. și altele…*

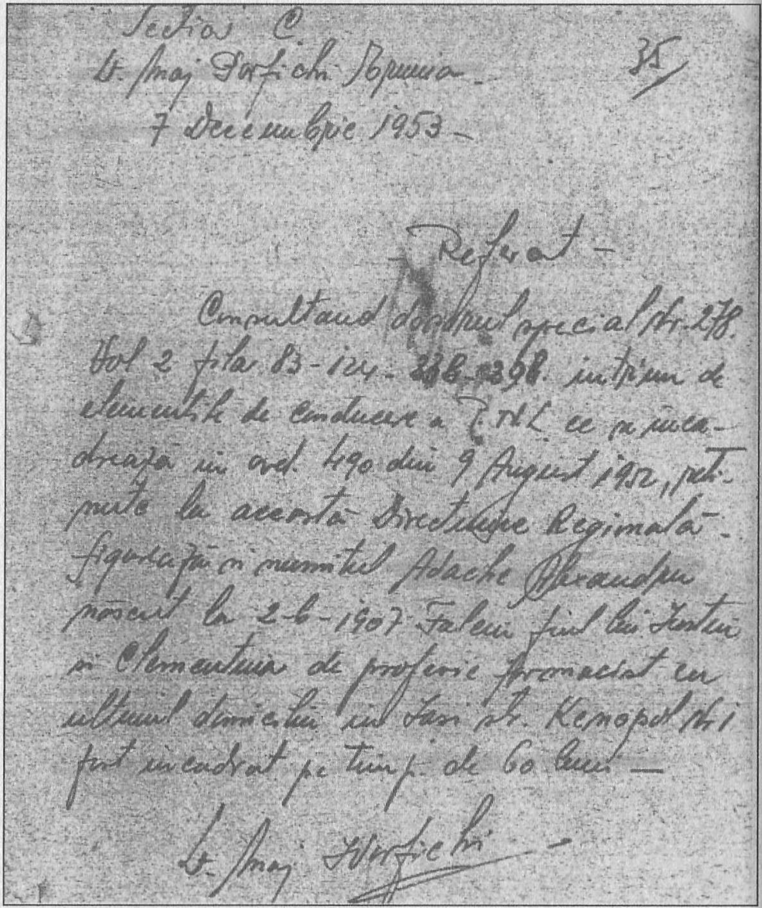

Secţia C.
Lt. Maj. Porfichi Eremia
7 Decembrie 1953
35

Referat

Consultând dosarul special al Nr. 278. Vol 2 fila 83-124. 236-239. întrunim de elementele de conducere a P.N.L. ce se încadrează în ord. 490 din 9 August 1952, pentru la această Direcţiune Regională figurează şi numitul Adache Alexandru născut la 2-6-1907 Fălciu fiul lui Iustin şi Clementina de profesie farmacist cu ultimul domiciliu în Iaşi str. Xenopol Nr 1 fost încadrat pe timp de 60 luni.

Lt. Maj. Porfichi

(31) Referatul locotenentului major Porfichi Eremia, de la M.A.I., Direcţia Regiunii Iaşi, din care reiese că în dosarul special al tatei, Adache Alexandru, cu Nr. 278, figurează ca element de conducere a PNL, care a fost încadrat pe timp de 60 luni, conform Ordinului 490 M.A.I. din August 1952

Din referatul locotenentului major Porfi chi Eremia, de la M.A.I., Directia Regiunii Iasi, reiese că dosarul special al tatei, Adache (= Adace, nn) Alexandru, cu Nr. 278 are o încadrare nouă așa cum reiese din referatul de mai jos.

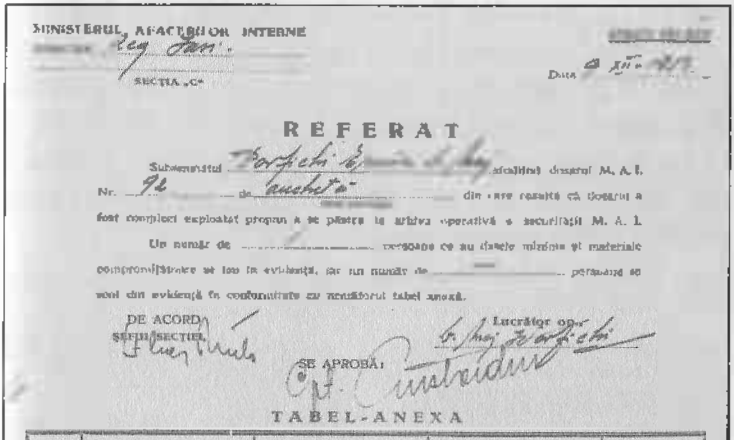

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA „C"

Data 9 XII [illegible]

REFERAT

Subsemnatul Porfichi E. [illegible] ... dosarul M. A. I. Nr. 92 de anchetă din care rezultă că dosarul a fost complect exploatat urmând a se păstra la arhiva operativă a securității M. A. I.

Un număr de ... persoane ce au datele minime și materiale compromițătoare se iau în evidență, iar un număr de ... persoane se scot din evidență în conformitate cu următorul tabel anexă.

DE ACORD
ȘEFUL SECȚIEI

Lucrător op.
Lt. Maj. Porfichi

SE APROBĂ:
Cpt. [illegible]

TABEL-ANEXA

Nr. de ordine	Numele și pronumele, tata, mama, data și locul nașterii	Profesia, cetățenia, ultimul domiciliu	Pe scurt informațiile compromițătoare ce există pentru fiecare persoană sau motivul pentru care se scoate din evidență	Vol. și paginile unde este trecută persoana
	PERSOANE TRECUTE ÎN EVIDENȚĂ			
	Adace Alexandru fiul lui [illegible] și [illegible] născut la [illegible] 1907 în Fălciu	Farmacist cu ultimul domiciliu în Iași [illegible] Xenopol [illegible]	[illegible]	Dos. [illegible] 92.

C.N.S.A.S
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

(32) Referat, urmare a referatului anterior, Dosarul ADACE ALEXANDRU, primește număr nou, Nr. 92, complet exploatat, care se va păstra la arhiva operativă a Securității M.A.I. – 9 decembrie 1953.

Mi se pare destul de clar ca Dosarul nou Nr. 92, complet exploatat, trecut în arhiva operativă a Securității M.A.I., anunță situația „la zi" a urmăritului farmacist Adace Alexandru, care pe baza informațiilor existente la dosarul anterior (Dosar Nr. 278, M.A.I. Regionala Iași, Secția C) și, mai ales, Procesului -Verbal Nr. 5 al

Comisiei conduse de General Maior de Securitate Nicolschi Alexandru, care conține lista cu 203 persoane condamnate la internare în Colonii de Mun- că, cu Adace Alexandru nominalizat la nr. 135, pentru 60 luni, de la 19 august 1952..., își execută pedeapsa conform celor stabilite...

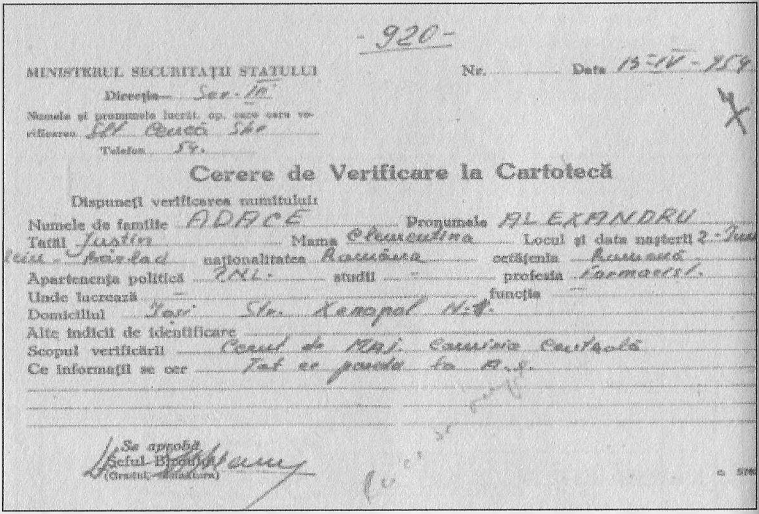

-920-

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI Nr. .... Data 15-IV-1954

Direcția ....

Numele și prenumele lucrăt. op. care cere verificarea ....

Telefon ....

Cerere de Verificare la Cartotecă

Dispuneți verificarea numitului:

Numele de familie ADACE Pronumele ALEXANDRU

Tatăl Iustin Mama Clementina Locul și data nașterii 2-Iunie-Bârlad

naționalitatea Română cetățenia Română

Apartenența politică PNL studii – profesia farmacist.

Unde lucrează – funcția –

Domiciliul Iași Str. Xenopol Nr. 4

Alte indicii de identificare ....

Scopul verificării Cerut de MAI Comisia Centrală

Ce informații se cer Tot ce posedă la A.S.

Se aprobă
Șeful Biroului
(Gradul, semnătura)

(33) Cerere de Verificare la Cartotecă a numitului Adace Alexandru, cerută de M.A.I. Comisia Centrală la 15 aprilie 1954 – pagina 1

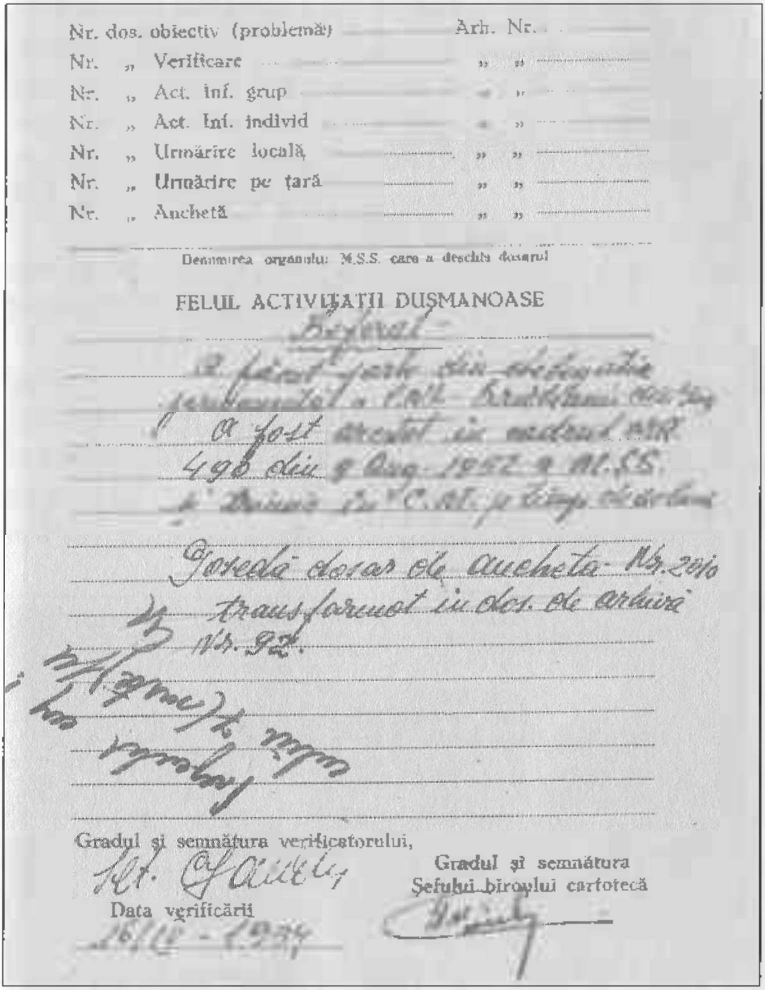
Nr. dos. obiectiv (problemă) Arh. Nr.
Nr. „ Verificare „ „
Nr. „ Act. inf. grup „ „
Nr. „ Act. Inf. individ „ „
Nr. „ Urmărire locală „ „
Nr. „ Urmărire pe țară „ „
Nr. „ Anchetă „ „

Denumirea organului M.S.S. care a deschis dosarul

FELUL ACTIVITĂȚII DUȘMANOASE

Referat

A fost arestat cu mandatul nr. 496 din 9 Aug. 1952 a M.S.S.

dosar de ancheta Nr. 2010 transformat in dos. de arhivă Nr. 92.

Gradul și semnătura verificatorului,

Data verificării

Gradul și semnătura Șefului biroului cartotecă

(34) Referat de Verificare la Cartotecă a numitului Adace Alexandru ,cerută de M.A.I. Comisia Centrală, cu Referatul verifi catorului asupra felului activității dușmănoase a deținutului Adace Alexandru, la data de 16 aprilie 1954 – pagina 2

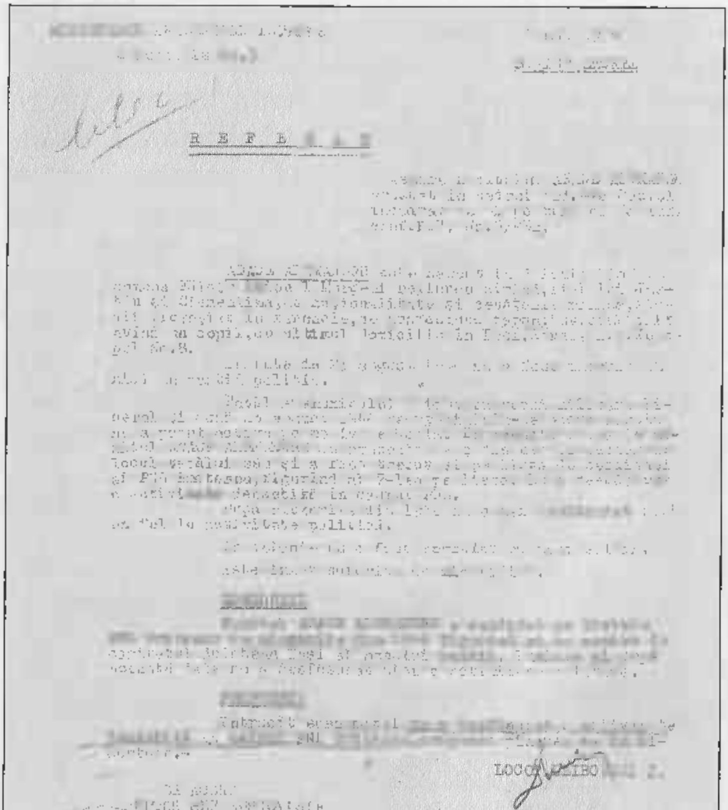

R E F E R A T

DE ACORD
SEFUL S/BCOMISIEI
Lt.Maj.Ioniţă V.

C.N.S.A.S.

(35) REFERAT cu propunerea de punere în libertate, a numitului Adace Alexandru, arestat în cadrul Ordinului 490 al Cabinetului M.A.I. și încadrat în Coloniile de Muncă, pe timp de 60 luni, conform Procesului-Verbal Nr. 5/1952.
În stânga jos:22 mai 1954 ConformProcesului-Verbal Nr. 26/1954 Comisia Centrală M.A.I a hotărât eliberarea susnumitului. 4 mai 1954

Este pentru prima oară când a fost luată în considerare declarația tatei (Adace Alexandru) despre contextul în care, în 1946, a intrat în politică, înlocuind pe tatăl său, farmacistul Justin Adace, fost senator liberal și lider al Partidului Național Liberal (Brăteanu) la Iași, care era bolnav.

Documentul de mai de sus nu pare să fi fost pe linia continuă de distrugere a intelectualilor și politicienilor formați în tradițiile românești...

A fost surprinzător..., dar nu a mai fost chiar așa de surprinzător, când am aflat măsurile care au fost luate pentru a nu fi găsit cineva vinovat... Nu a fost chiar o reabilitare a celor pedepsiți pe nedrept. Securitatea a avut grijă ca... să nu se schimbe nimic... din ceea ce era sarcina ei să apere, să se apere, să se susțină...

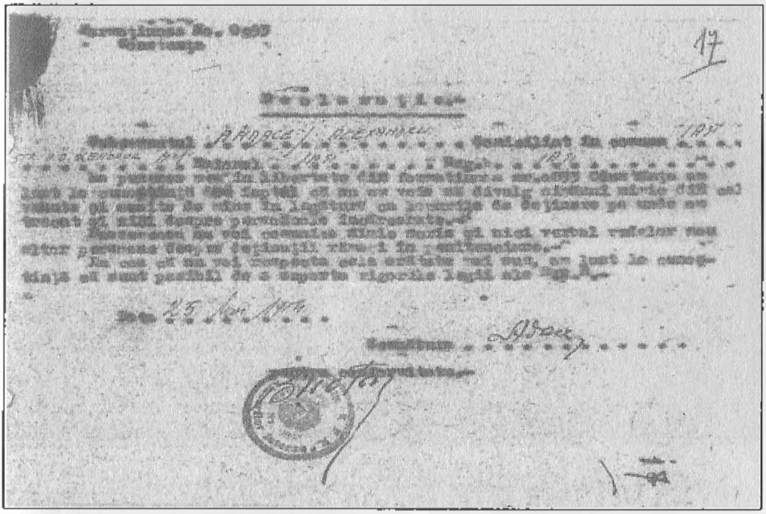

(36) ANGAJAMENT de MUȚENIE, Declarație la eliberare, Adace Alexandru 25 mai 1954

Nu știu eu cum s-au întâmplat evenimentele... Securitatea a fost și ea, probabil, prinsă pe picior greșit de deciziile forurilor de mai sus... Și-a luat o primă precauție: angajamentul de muțenie, o declarație – angajament, că nu se va divulga nimănui nimic din cele văzute și auzite în legătură cu locurile de deținere, pe unde s-a trecut și nici despre celelalte persoane încarcerate. De asemenea nu se va comunica nimic scris și nici verbal rudelor sau altor persoane despre deținuții rămași în penitenciare, în caz contrar, fi ind pasibili de a suporta rigorile legilor R. P. R.

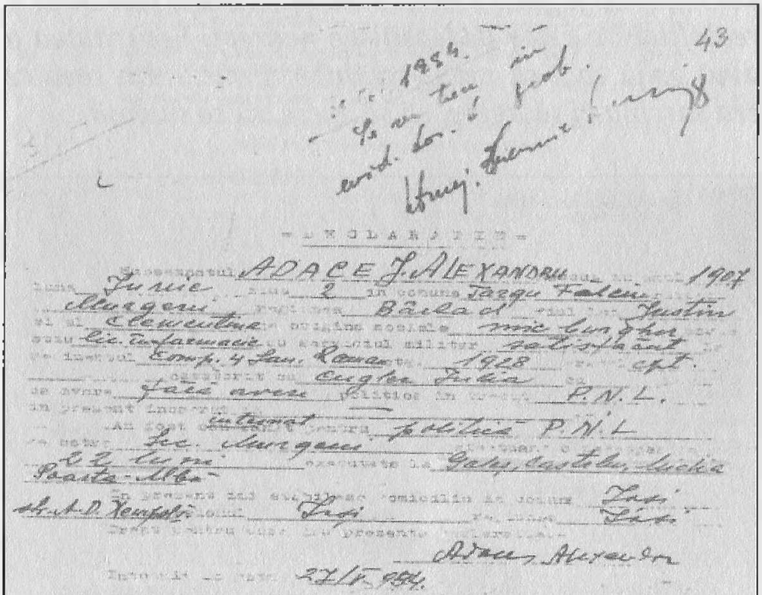
43

1954

– D E C L A R A Ț I E –

Subsemnatul ADACE I. ALEXANDRU născut în anul 1907 luna Iunie ziua 2 în comuna ... Murgeni ... Bârlad ... Iustin și al Clementina ... Lic. în farmacie ... satisfăcut ... Comp. 4 San. Roman ... 1928 ... cpl. ... P.N.L.

Am fost internat ... politica P.N.L. ... loc. Murgeni ... 22 luni ... executate la Galați, Castelu, ... Poarta Albă

În prezent îmi stabilesc domiciliul în ... Iași ... str. A.D. Xenopol ... Iași ...

Drept pentru care dau prezenta declarație.

Adace Alexandru

27/V 1954

(37) DECLARAȚIE, la 2 zile după declarația-angajament de muțenie, Adace Alexandru dă o nouă declarație, cuprinzând și datele de bază pentru viitoarea supraveghere... 27 mai 1954

După aproape un an de la eliberarea unui mare număr de foşti internaţi în coloniile de muncă de la Canal, Formaţiunea M. A. I. Nr. 0851/C, Bucureşti, revine la activitatea anterioară şi începe completarea cu date noi a vechilor dosare..., ale vechilor „duşmani ai poporului...". S-a urmărit găsirea unor eventuale legături ale celor eliberaţi din închisori, unităţi de muncă şi colonii de muncă, cu cei de acasă şi/sau cu cei rămaşi în detenţie.

SECRET
Exemplar Nr. S. C. 095./C.

CĂTRE

La adresa dvs.

formaţiunea

Raionul Regiunea

Şeful serviciului

Şeful biroului

C.N.S.A.S.
27 FEB 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

(38) Datele despre fostul deţinut Adache Alexandru (greşită ortografia numelui, nn): eliberarea de la formaţiunea Coloniei de Muncă Poarta Albă, la data de 27 mai 1954. Răspuns la cererea M.A.I., U.M. 0129/E Bucureşti

La nivel regional, la Departamentul General al Securității Statului, Regiunea Iași, se primise ordin de urmărire a celor eliberați din Coloniile de Muncă. Dar, la acest nivel nu existau date după încarcerarea acestora. Coloniile de muncă fuseseră gestionate de Direcția Generală a Penitenciarelor..., direct, unitar, eficient... și fără amestecul eșaloanelor inferioare. Așa a început o perioadă de câțiva ani în care se (re)construiește sistemul de urmărire, vizate fiind eventualele relații ale celor eliberați cu foștii colegi din mediul politic din care au fost înainte de condamnare sau cunoștințe noi făcute în timpul detenției. Urmărirea centralizată la Bucuresti a continuat...

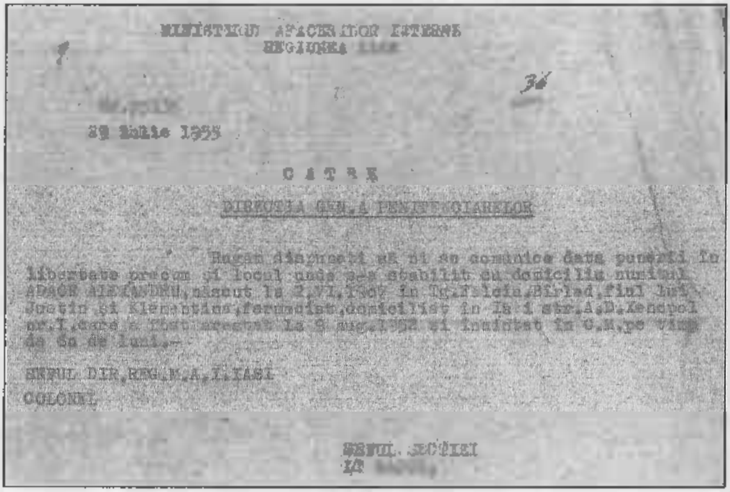
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA [illegible]

34

[illegible]
29 Iulie 1955

C Ă T R E

DIRECTIA GEN. A PENITENCIARELOR

Rugam dispuneti să ni se comunice data punerii în libertate precum și locul unde s-a stabilit cu domiciliu numitul ADACE ALEXANDRU, născut la 2.VI.[illegible] în Tg.[illegible], Bîrlad, fiul lui Justin și Klementina, farmacist, domiciliat în Iași str.A.D.Xenopol nr.1, care a fost arestat la 9 aug.1952 și internat în C.M. pe timp de 60 de luni.-

ȘEFUL DIR.REG.M.A.I.IAȘI
COLONEL

ȘEFUL SECȚIEI
[illegible]

(39) Cerere a M.A.I. Regiunea Iași, Către Direcția Generală a Penitenciarelor, Nr. 75136, la data de 29 iulie 1955 – pentru a i se comunica data punerii în libertate și locul unde s-a stabilit domiciliul numitului Adace Alexandru. 29 iulie 1955

Se poate deduce din cererea de mai sus că unii foști internați în Coloniile de Muncă au fost obligați să aibă, după eliberare, domiciliu forțat... Nu a fost cazul tatălui meu, care a revenit la Iași. Doar locul de muncă a fost stabilit de conducerea Centrofarm (din dispoziția Securității?), la diferite farmacii în localități din regiunea Iași, cu delegație, pe perioade care nu depășeau 2-3 luni. La Iași se reactivează vechii membri ai informatorilor dinainte de 1952 și începe construcția sistemului de urmărire care va dura până după 1957.

Foarte probabil și evenimentele din Ungaria, de la sfârșitul anului 1956, au impus regândirea procedurilor securității în România.

Pentru completarea dosarului Adace Alexandru, au fost cerute note informative și declarații unor mai vechi coloboratori, care avuseseră legătură cu Partidul Național Liberal (domnul Mititelu și domnul Dobrovici Nicolae).

Acțiunile informative au o altă formulă, o schimbare doar de aspect. Esența rămânea aceeași. Opozanții nu trebuie lăsați să se organizeze! Pentru tata, am dedus că au fost stabilite următoarele:

– nume de cod la Dosar – ADAM ALECU;

– numele acțiunii informative – acțiune informativă individuală;

– agenții dirijați -„Grecu Vasile", „Loghin Ioan" și „Matei Ioan";

– problema (activitatea politică de bază) – P.N.L *(Brăteanu).*

Acțiunea informativă individuală ADAM ALECU a fost deschisă la data de 6 aprilie 1957, conform ordinului nr. 70/cabinet central M.A.I. (București). La

nivelul M.A.I. Regiunea Iași a fost emis un PLAN DE MĂSURI, la 20 mai 1961 și un PLAN DE ACȚIUNE, la 20 iulie 1962. Realizarea acestora a necesitat unele completări ale Dosarelor, cu posibilele relații politice mai vechi sau mai noi ale urmăriților.

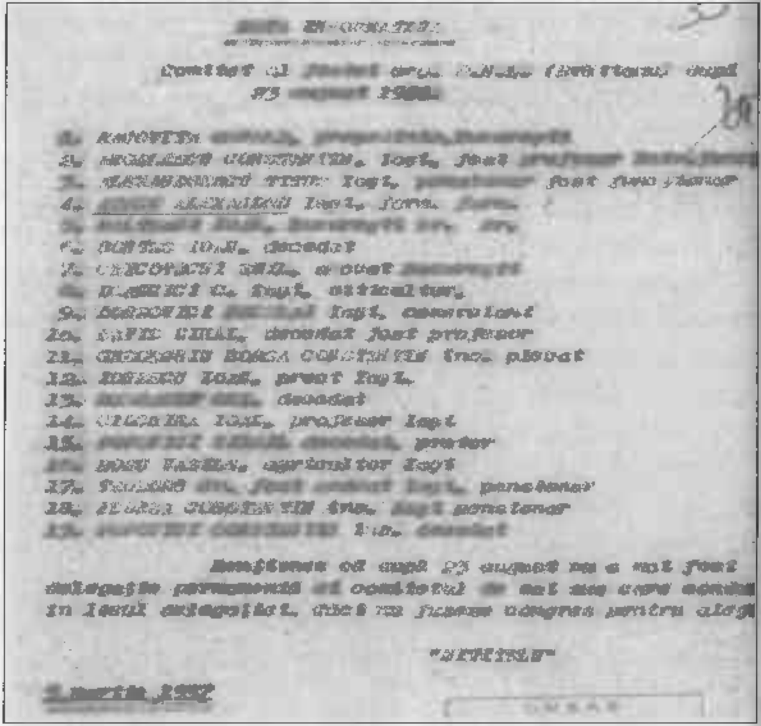

(40) Notă informativă cu Comitetul fostei organizații P.N.L. (Brăteanu) după 23 august 1944, Adace Alexandru la poziția 4, semnată MITITELU. 5 martie 1957

DECLARAȚIE

Subsemnatul [illegible], născut în 1889 iulie 12 în Iași, fiul lui [illegible] și [illegible] în trecut deținut politic în P.N.L. fost până în 1950 ca șef de sector [illegible] II Iași [illegible], în legătură cu cele întrebate, declar următoarele:

Comitetul reales fiind delegat cu conducerea org. Jud. Iași următorii:

P.N.L. Brătianu, după 25 august 1944

1. [illegible], delegat de centru ca șef al org. P.N.L. Iași, în prezent se află în București str. Gne. Lazăr nr. 4 Etaj.

2. [illegible], avocat, mort, locuia pe str. Sărăria.

3. Inst. [illegible], în prezent contabil, pensionar, din informații ar lucra la Atelierele C.F.R.

4. Inst. [illegible], în prezent are domiciliul Copou lângă școală.

5. Inst. [illegible], mort

6. Farm. [illegible], în prezent în Iași str. Xenopol nr. 1

7. [illegible] str. [illegible] nr. 85.

8. TITUS [illegible], pensionar P.T.T., fost diriginte, făcea serviciul de secretar.

9. [illegible], agricultor str. Ion Creangă Iași.

10. [illegible], muncitor lăcătuș, fost la Atelierele C.F.R. Ilie Pintilie. A stat pe str. Dr. [illegible] în prezent locuiește în București.

11. Învățător [illegible], pensionar, domiciliat în Iași str. Smîrdan.

./.

(41) Declarația domnului Dobrovici Nicolae, obținută de Locotenent major Petrescu Eugen, cu membrii comitetului reales, delegat să conducă organizația P.N.L. Brăteanu, după 25 august 1944.
17 decembrie 1956 – pagina 1

- 2 -

10

Comit. Org. P.N.L. Gh. Tătărăscu.

1. [illegible]

2. TEODOR ZIPA, viticultor, fost sub guvernarea liberală ajutor de primar, prefect şi deputat după 19[illegible].

3. EDUARD LAZARESCU, fost deputat şi senator. A fost primar la Iaşi.

4. Inst. PANFIL VASILE, în prezent cu serviciul la Trustul de Construcţii.

5. Av. SMILOVICI, membru, candidat pe lista comunistă în 1946, locuieşte pe str. Ghica Vodă.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi o semnez.

DOBROVICI

Declaraţia în original se află conexată la dosarul de problemă P.N.L.

Lt.Maj. Petrescu Eugen

17.XII.1956

(42) Declaraţia domnului Dobrovici Nicolae, obţinută de Locotenent major Petrescu Eugen, cu membrii comitetului organizaţiei P.N.L. Gh. Tătărăscu, după 25 august 1944. Datată 17 decembrie 1956 – pagina 2

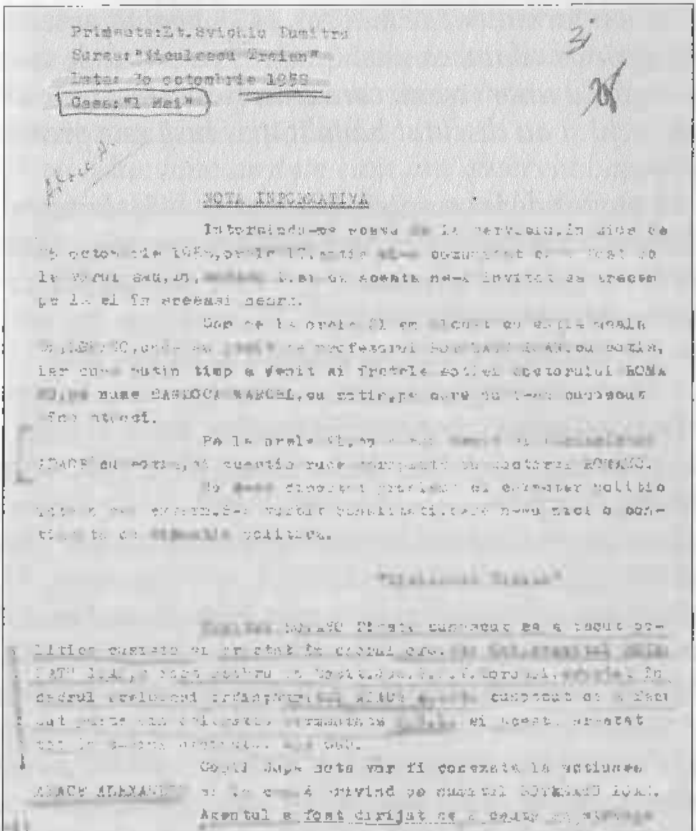
Primeste: Lt. Svichiu Dumitru
Sursa: "Niculescu Traian"
Data: 30 octombrie 1958
Casa: "1 Mai"

NOTA INFORMATIVA

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012

Lt. Svichiu Dumitru

(43) Notă informativă, de la sursa „Niculescu Traian", primită de locotenentul Svichiu Dumitru, la data de 30 octombrie 1958, la locația „casa 1 Mai", referitoare la invitații, la masă, în seara zilei de 25 octombrie 1958, la Dr. Romano. Profesorul Botezatu Ioan cu soția, Dr. Romano cu soția, fratele acesteia (Hondoacă Marcel) cu soția, Adace cu soția (rude apropiate cu Dr. Romano). Nu s-au discutat probleme politice...

Nota informativă de mai sus, (43), pagina anterioară, cuprinde relatarea unei întâlniri de seară de toamnă târzie, a unor ieşeni, care erau rude sau cunoştinţe mai vechi şi au discutat banalităţi... Insă este prea puţin spus...

La partea de jos a notei informative (43), locotenentul Svichiu Dumitru face observaţiile cuvenite, completări şi transmitere de sarcini speciale, pentru acest caz de urmărire în continuare:

– Dr. Romano – a făcut politică cuzistă;

– Profesorul Botezatu Ioan, a fost membru în Comitetul judeţian P.N.Ţ. Dorohoi, iar

– Farmacistul Adace Alexandru a făcut parte din Delegaţia permanentă a P.N.L. Iaşi...

Toţi au fost arestaţi şi condamnaţi în cadrul Ordinului 490/Cabinet M.A.I. 1952...

Agentul a fost dirijat pentru a strânge mai mult legăturile cu aceştia pentru a informa securitatea dacă se întâlnesc periodic şi dacă discută şi chestiuni politice...

În cele mai multe dintre Notele informative din această perioadă se descrie de către sursă, fost coleg sau cunoştinţă veche a tatălui meu, cum a încercat cu fel de fel de tertipuri să-i afle părerea despre situaţia din Congo, din Cuba, despre violarea spaţiului aerian sovietic de un avion american (nota 45), torpilarea Conferinţei la Nivel Înalt sau anularea vizitei lui Eisenhower în Japonia (nota 44).

Citind textele numeroaselor Note informative nu pot să-mi imaginez cum tata rezista discuţiilor... Mai scăpa câte o expresie sugestivă, precum „apă goală" sau „dă-i naibii pe toţi" înainte de a anunţa că se grăbeşte spre autobuz, încheind discuţia...

În această perioadă, 1957–1962, ca de altfel și mai înainte și mai apoi, preocupările de bază ale părinților mei erau legate de aprovizionarea cu hrana de zi de zi, îmbrăcăminte și diverse plăți...

Și-mi aduc bine aminte cum am observat odată, în compartimentul din partea de jos a bibliotecii, în care tata își ținea documentele lui importante, o cutie de pantofi de copil, plină cu chitanțe de chirie..., chirie pentru un apartament din „blocul nostru naționalizat". Bloc ce fusese prevăzut cu încălzire centrală, cu calorifere care n-au mai funcționat. Patru zeci de ani a fost plătită chirie... Cu greu se putea face față nevoilor curente... Și în aceste condiții, în care discuțiile erau în primul rând cum te descurci, cum poți face rost de hrană mai ieftină și mai bună, te întâlnești cu unii vechi cunoscuți care aduc mereu vorba despre gravele probleme ale unor alte țări, precum Congo, Cuba, India... În privința politicii oficiale a țării nu se putea opune nimeni. Nu numai să nu se opună, ci nici să-și spună părerea. Mulți, foarte mulți, au analizat ce șanse sunt să încerci și să reușești să schimbi coordonatele traseului viitorului românilor și României. Au fost eroi, au fost curajoși... Au fost. Au fost căutați, găsiți și anulați..., distruși, discreditați, omorâți... și chiar, mai urât, păcăliți, cumpărați... Trist... tare trist...

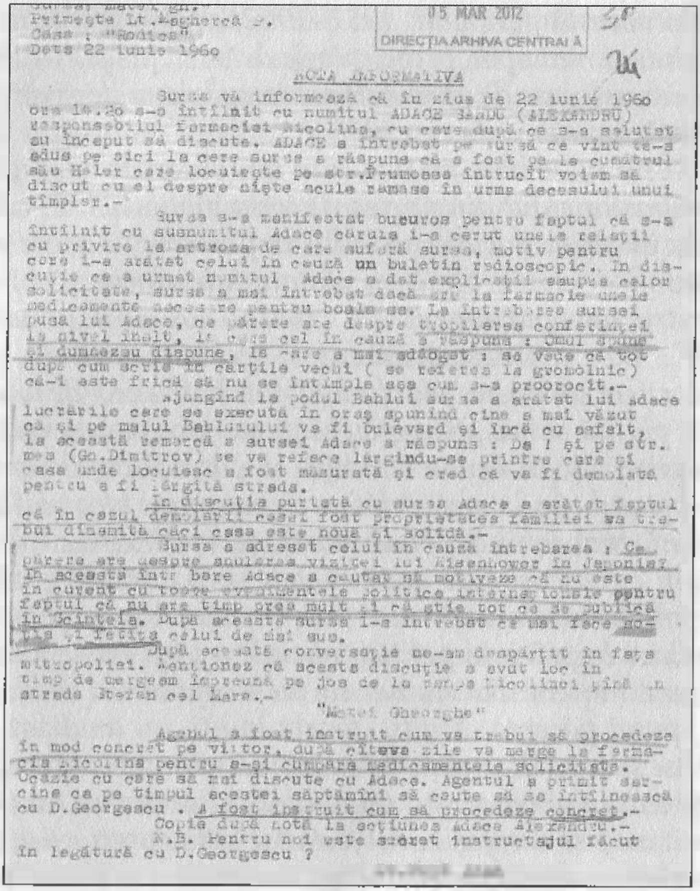

Primește Lt. Aschereă I.
Casa : "Rodica"
Data 22 iunie 1960

05 MAR 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

NOTA INFORMATIVA

Sursa vă informează că în ziua de 22 iunie 1960 ora 14.20 s-a întîlnit cu numitul ADACE SANDU (ALEXANDRU) responsabilul farmaciei Nicolina, cu care după ce s-a salutat au început să discute. ADACE a întrebat pe sursă ce vînt te-a adus pe aici la care sursa a răspuns că a fost pe la cumătrul său Haler care locuiește pe str. Frumoasa întrucît voiam să discut cu el despre niște scule rămase în urma decesului unui tîmplar.-

Sursa s-a manifestat bucuros pentru faptul că s-a întîlnit cu susnumitul Adace căruia i-a cerut unele relații cu privire la artroza de care suferă sursa, motiv pentru care i-a arătat celui în cauză un buletin radioscopic. În discuția ce a urmat numitul Adace a dat explicații asupra celor solicitate, sursa a mai întrebat dacă are la farmacie unele medicamente necesare pentru boala sa. La întrebarea sursei pusă lui Adace, ce părere are despre torpilarea conferinței la nivel înalt, la care cel în cauză a răspuns : Omul spune și dumnezeu dispune, la care a mai adăugat : se vede că tot după cum scrie în cărțile vechi (se referea la gromovnic) că-i este frică să nu se întîmple așa cum s-a proorocit.-

Ajungînd la podul Bahlui sursa a arătat lui Adace lucrările care se execută în oraș spunînd cine a mai văzut că și pe malul Bahluiului va fi bulevard și încă cu asfalt, la această remarcă a sursei Adace a răspuns : Da ! și pe str. mea (Gh. Dimitrov) se va reface lărgindu-se printre care și casa unde locuiesc a fost măsurată și cred că va fi demolată pentru a fi lărgită strada.

În discuția purtată cu sursa Adace a arătat faptul că în cazul demolării casei fost proprietatea familiei va trebui dinamitată căci casa este nouă și solidă.-

Sursa a adresat celui în cauză întrebarea : Ce părere are despre anularea vizitei lui Eisenhower în Japonia? În această întrebare Adace a căutat să motiveze că nu este în curent cu toate evenimentele politice internaționale pentru faptul că nu are timp prea mult și că știe tot ce se publică în Scînteia. După aceasta sursa l-a întrebat ce mai face soția și fetița celui de mai sus.

După această conversație ne-am despărțit în fața mitropoliei. Menționez că această discuție a avut loc în timp de mergeam împreună pe jos de la farmacia Nicolinei pînă în strada Platon cel Mare.-

"Matei Gheorghe"

Agentul a fost instruit cum va trebui să procedeze în mod concret pe viitor, după cîteva zile va merge la farmacia Nicolina pentru a-și cumpăra medicamentele solicitate. Ocazie cu care să mai discute cu Adace. Agentul a primit sarcina ca pe timpul acestei săptămîni să caute să se întîlnească cu D. Georgescu . A fost instruit cum să procedeze concret.-

Copie după notă la acțiunea Adace Alexandru.-

N.B. Pentru noi este secret instructajul făcut în legătură cu D. Georgescu ?

(44) Notă informativă a sursei Matei Gheorghe către Locotenentul Nuță Ioan, casa Rodica, la data de 22 iunie 1960. Discuție mai lungă decât cea de la pagina anterioară, cu problematică diversă: sănătate, medicamente, construcții noi și bulevard asfaltat pe malul Bahluiului. Discuție despre problemele politice la zi: torpilarea Conferinței la Nivel Înalt și anularea vizitei lui Eisenhower în Japonia, despre care „numitul Adace Alexandru nu cunoaște..., căci el se informează numai din ziarul Scânteia..."

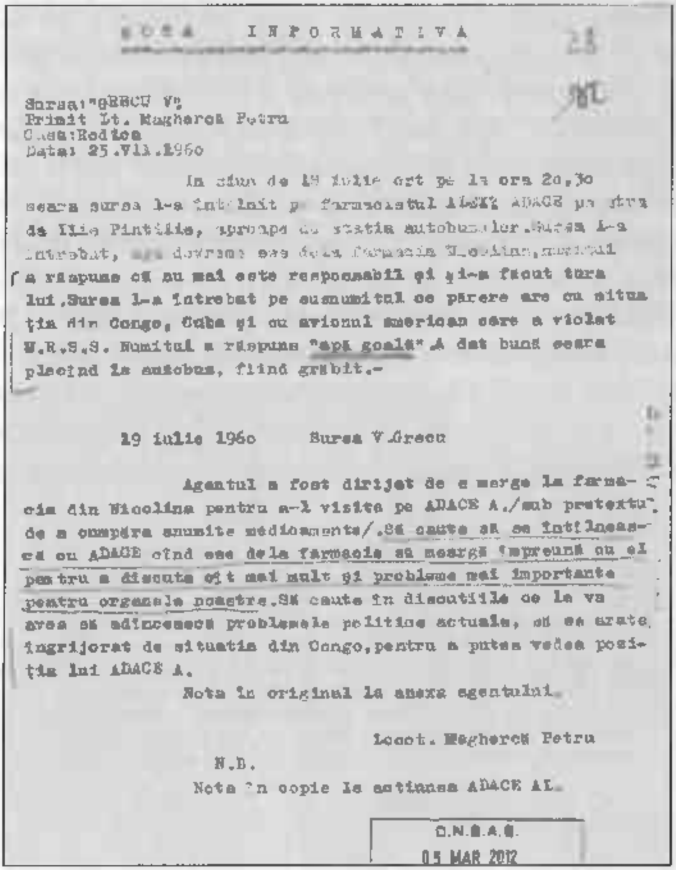

NOTA INFORMATIVA

Sursa: "GRECU V."
Primit Lt. Magherca Petru
Casa: Rodica
Data: 25.VII.1960

In ziua de 19 iulie crt pe la ora 20,30 seara sursa l-a întîlnit pe farmacistul ALEX. ADACE pe str. de Ilie Pintilie, aproape de statia autobuzelor. Sursa l-a întrebat, [illegible] dela farmacia Nicolina, numitul a răspuns că nu mai este responsabil şi şi-a făcut tura lui. Sursa l-a întrebat pe susnumitul ce părere are cu situaţia din Congo, Cuba şi cu avionul american care a violat U.R.S.S. Numitul a răspuns "apă goală". A dat bună seara plecînd la autobus, fiind grăbit.-

19 iulie 1960 Sursa V. Grecu

Agentul a fost dirijat de a merge la farmacia din Nicolina pentru a-l visita pe ADACE A./sub pretextul de a cumpăra anumite medicamente/. Să caute să se întîlnească cu ADACE cînd iese dela farmacie să meargă împreună cu el pentru a discuta cît mai mult şi probleme mai importante pentru organele noastre. Să caute în discutiile ce le va avea să adîncească problemele politice actuale, să se arate îngrijorat de situatia din Congo, pentru a putea vedea poziţia lui ADACE A.

Nota în original la anexa agentului.

Locot. Magherca Petru

N.B.
Nota în copie la actiunea ADACE AL.

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012

(45) Notă informativă a sursei Grecu Vasile către Locotenentul Maghercă Petru, casa Rodica, la data de 25 iulie 1960. Tata întrebat de agent (…fost coleg sau veche cunoștință) ce părere are de situația din Congo, Cuba și de avionul american care a violat spațiul aerian sovietic, a răspuns „apă goală”… și a plecat repede spre stația de autobuz fiind grăbit… Locotenentul Maghercă, care dirijează agentul, impune sursei să continuie discuțiile și să se arate îngrijorat de situația din Congo… 25 iulie 1960

Pentru această perioadă, încep să-l înțeleg pe tata. Cred că în comportamentul său, fără participare la discuții, fără interpretări personale a evenimentelor la care a fost martor (...la Canal) ca și a celor care erau în derulare, se poate observa că nu acorda absolut nici o șansă celor care cunoșteau adevărata față a comunismului și ar fi încercat o schimbare. Cu amărăciune spun că nu-l pot învinui pe tatăl meu de faptul că nu mi-a spus ce silă are de traiul pe care il duce în sărăcie și minciună și că m-a lăsat să trăiesc aiurea, cu speranțe cumpărate ieftin...

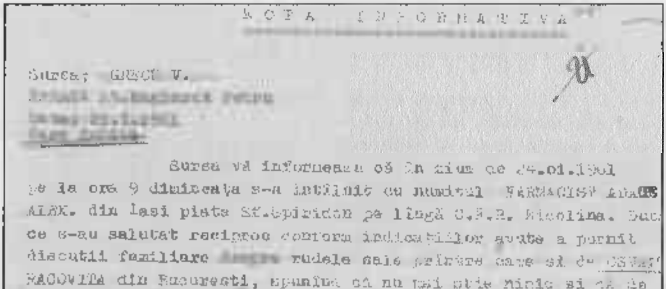
N O T A   I N F O R M A T I V A

Sursa: GRECU V.
[redacted]

Sursa vă informează că în ziua de 24.01.1961 pe la ora 9 dimineața s-a întîlnit cu numitul FARMACIST ADACE ALEX. din Iasi piata Sf.Spiridon pe lîngă C.F.R. Nicolina. După ce s-au salutat reciproc conform indicațiilor avute a pornit discutii familiare [redacted] rudele sale printre care si de OSVALD RACOVITA din Bucuresti, spunînd că nu mai stie nimic si că de mult timp n-a fost pe la Bucuresti. In continuare discutia fiind vorba de VIMTU. Despre politică numitul ADACE a discutat foarte vag adăugînd printre altele "dă-i naibii pe toți și întrucît se grăbea fiind de serviciu la [redacted] plecat.-

"GRECU"

25.I.1961

N.L.O.

Agentul a mers la ADACE AL. conform instrucțiunilor primite de la organele noastre.

Agentul a primit sarcina în continuare ca ori de cîte ori se va întîlni cu [redacted] AL. să poarte discuții pentru a cunoaște poziția și concepțiile acestuia despre regimul din R.P.R.

Propun ca o copie după notă să fie conexată la [redacted]

Lt. Magherca Petru.

(46) Notă informativă a sursei Grecu Vasile, primită de Lt.Magherca Petru, la data de 25 ianuarie 1961, casa Rodica, se referă la abordarea farmacistului Adace

Alexandru, după discuții familiare, în legătură cu Osvald Racoviță (care după 1945 fusese numit de la București să conducă organizașia PNL Iași) și cu Vîntu(?). Sursa „Grecu", încheie nota cu remarcarea că despre politică numitul Adace discută foarte vag adăugând printre altele „dă-i naibii pe toți"... și întrucât se grăbea... a plecat. În josul paginii sunt instrucțiuni pentru sursă.

Urmărirea în cadrul măsurilor informativ-operative și în cadrul acțiunii informative individuale, deschise în 1957, a continuat în anii 1961 și 1962 întocmindu-se „Plan de măsuri" și „Plan de acțiune" pentru îmbunătățirea acestei activități atât de necesare țării...

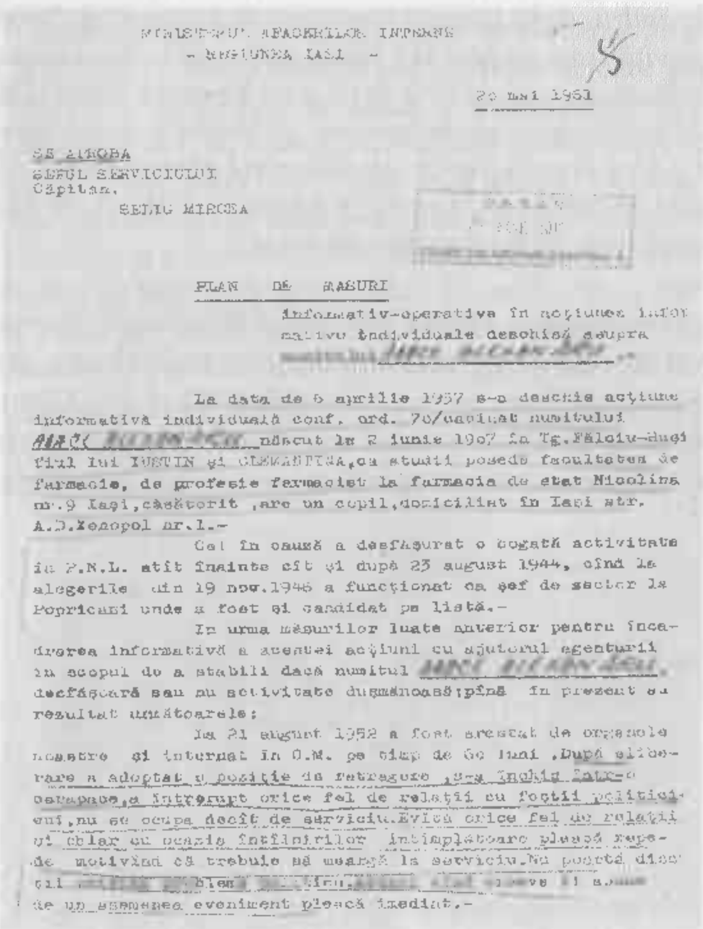
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
– REGIUNEA IAȘI –

20 mai 1961

SE APROBA
ȘEFUL SERVICIULUI
Căpitan,
SELIG MIRCEA

PLAN DE MĂSURI

informativ-operativa în acțiunea informativa individuale deschisă asupra [redacted].

La data de 6 aprilie 1957 s-a deschis acțiune informativă individuală conf. ord. 70/cazinat numitului [redacted] născut la 2 iunie 1907 în Tg.Fălciu-Huși fiul lui IUSTIN și CLEMANTINA, ca studii posedă facultatea de farmacie, de profesie farmacist la farmacia de stat Nicolina nr.9 Iași, căsătorit, are un copil, domiciliat în Iași str. A.D.Xenopol nr.1.-

Cel în cauză a desfășurat o bogată activitate în P.N.L. atît înainte cît și după 23 august 1944, cînd la alegerile din 19 nov.1946 a funcționat ca șef de sector la Popricani unde a fost și candidat pe listă.-

In urma măsurilor luate anterior pentru încadrarea informativă a acestei acțiuni cu ajutorul agenturii în scopul de a stabili dacă numitul [redacted] desfășoară sau nu activitate dușmănoasă; pînă în prezent au rezultat următoarele:

La 21 august 1952 a fost arestat de organele noastre și internat în O.M. pe timp de 60 luni. După eliberare a adoptat o poziție de retragere, s-a închis într-o carapace, a întrerupt orice fel de relații cu foștii politicieni, nu se ocupa decît de serviciu. Evită orice fel de relații și chiar cu ocazia întîlnirilor întîmplătoare pleacă repede motivînd că trebuie să meargă la serviciu. Nu poartă discuții [redacted] bleme [redacted] cineva îi spune de un asemenea eveniment pleacă imediat.-

(47)„Planul de măsuri" din 20 mai 1961.

În ultimele rânduri ale textului este că numitul Adace Alexandru „după eliberare a adoptat o poziție de retragere, s-a închis într-o carapace, a întrerupt orice fel de relații cu politicieni… nu poartă discuții privind problemele politice, atunci când cineva îi spune de un asemenea eveniment pleacă imediat".

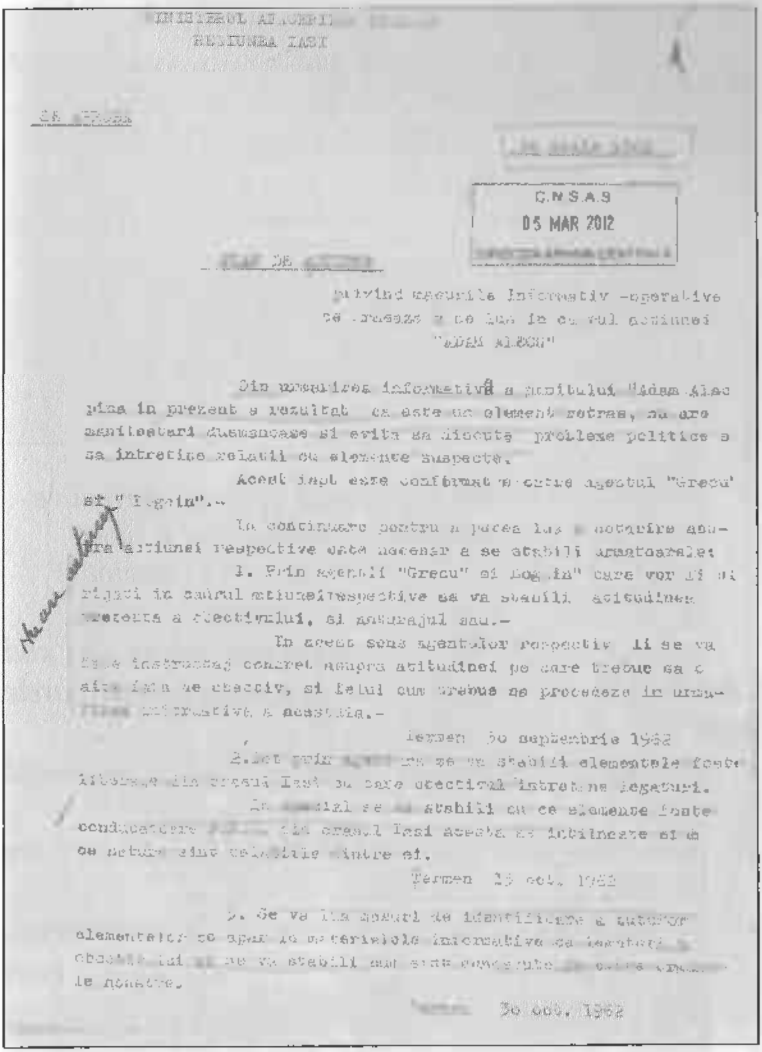

MINISTERUL AFACERILOR [illegible]
REGIUNEA IASI

[illegible]

[illegible]

C.N.S.A.S
05 MAR 2012

PLAN DE ACTIUNE

privind masurile informativ -operative
ce urmeaza a se lua in cadrul actiunei
"ADAM ALECU"

Din urmarirea informativă a numitului "Adam Alec[illegible] pina in prezent a rezultat ca este un element retras, nu are manifestari dusmanoase si evita sa discute probleme politice s[illegible] sa intretina relatii cu elemente suspecte.

Acest fapt este confirmat de catre agentul "Grecu" si "[illegible]".-

In continuare pentru a putea lua o hotarire asupra actiunei respective este necesar a se stabili urmatoarele:

1. Prin agentii "Grecu" si "Log[illegible]" care vor fi si dirijati in cadrul actiunei respective se va stabili atitudinea prezenta a obiectivului, si anturajul sau.-

In acest sens agentilor respectivi li se va face instructaj concret asupra atitudinei pe care trebue sa o aiba fata de obiectiv, si felul cum trebue sa procedeze in urmarirea informativa a acestuia.-

Termen 30 septembrie 1962

2. [illegible] prin [illegible] se va stabili elementele foste liberale din orasul Iasi cu care obiectivul intretine legaturi.

In special se va stabili cu ce elemente foste conducatoare [illegible] din orasul Iasi acesta se intilneste si de ce natura sint relatiile dintre ei.

Termen 15 oct. 1962

3. Se va lua masuri de identificarea a tuturor elementelor ce apar in materialele informative ca legaturi a obiectivului si se va stabili daca sint cunoscute de catre organele noastre.

Termen 30 oct. 1962

(48) „Planul de acțiune” privind măsuri informative – operative ce urmează a se lua în cadrul acțiunii „ADAM ALECU”, din 20 iulie 1962 – pagina 1

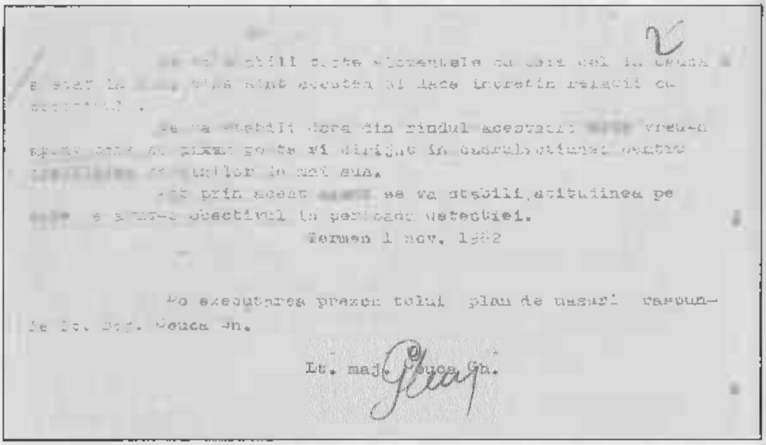

[illegible] stabili [illegible] elementele cu care cel [illegible] a stat la [redacted], cine sint acestea si dace intretin relatii cu [illegible].

Se va stabili dacă din rindul acestuia [redacted] vreu-a [illegible] pentru a fi dirijat in cadrul actiunei pentru [redacted] [illegible] lor in cadrul sua.

[illegible] prin acest [redacted] se va stabili atitudinea pe [redacted] [illegible] obiectivul in perioada detectiei.

Termen 1 nov. 1962

De executarea prezentului plan de masuri raspunde lt. [illegible] [illegible]uca Gh.

Lt. maj. [illegible]uca Gh.

(49) „Planul de acțiune" privind măsuri informative - operative ce urmează a se lua în cadrul acțiunii „ADAM ALECU", din 20 iulie 1962 – pagina 2

Acțiunea informativ-operativă cu nume de cod „Adam Alecu" a avut sarcina de a stabili următoarele aspecte:

- *atitudinea prezentă a „obiectivului" și anturajul său;*
- *elementele foste liberale din orașul Iași cu care are legături;*
- *identificarea tuturor elementelor ce apar în materialele informative ca legături a obiectivului și cum sunt cunoscute;*
- *legăturile cu elementele cu care a fost în coloniile de muncă, dacă au relații cu obiectivul și dacă se poate găsi dintre aceștia un agent pentru a fi dirijat în această acțiune.*

Urmare a desfășurării acestei acțiuni am găsit la Dosarul tatei un „Raport" și o „notă sinteză privind rezultatele obținute în cadrul acțiunii ADAM ALECU" cu propunerea de închidere acțiunii și trecerea obiectivului la urmărirea prin Dosar de problemă, „evidență operativă pasivă".

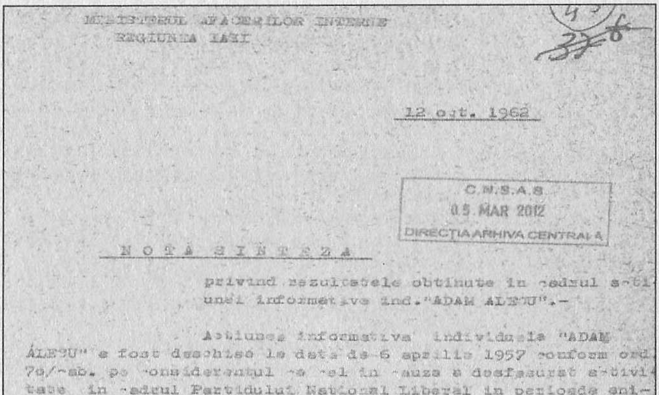

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA IAȘI

12 oct. 1962

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

N O T Ă S I N T E Z A

privind rezultatele obtinute in cadrul acti-
unei informative ind. "ADAM ALECU".-

Actiunea informativa individuala "ADAM ALECU" a fost deschisa la data de 6 aprilie 1957 conform ord. 70/-ab. pe considerentul ca el in cauza a desfasurat activitate in cadrul Partidului National Liberal in perioada anilor 1945-1946 detinind functia de membru in Delegatia Permanenta. Deasemeni in anul 1949 a fost arestat si internat in C.M. pe timp de 48 luni.-

In cadrul actiunei respective au fost dirijati agentii "Grecu Vasile" si "Loghin Ioan" cara au reusit sa stabilească pozitia prezenta a celui urmarit.-

Din materialele informative obtinute de la data deschiderii actiunei rezulta urmatoarele:

In nota informativa furnizata de agentul "Grecu V" la data de 24 ian. 1958 rezulta ca numitul ADACE ALEC. este o fire tacuta, melancolica, fara initiative si fara legaturi de prietenie.-

In nota informativa din 19-VIII 1961 agentul "Grecu V" informeaza ca in discutiile ce le-a avut cu obiectivul cautind sa abordeze si unele probleme politice acesta a evitat discutind alte probleme fara importanta.-

Aspecte similare cind obiectivul evita sa poarte discutii politice cu agentii mai rezulta si din notele informative furnizate de agentii "Matei Ioan" si Loghin Vasile" ce se afla la dosarul de actiune.-

In nota informativa din 5-III 1962 furnizata de agentul "Loghin Vasile" rezulta ca obiectivul [illegible]

(50) „NOTĂ SINTEZĂ" privind rezultatele obținute în cadrul acțiunii informative individuale „ADAM ALECU", la data de 12 octombrie 1962, pagina 1

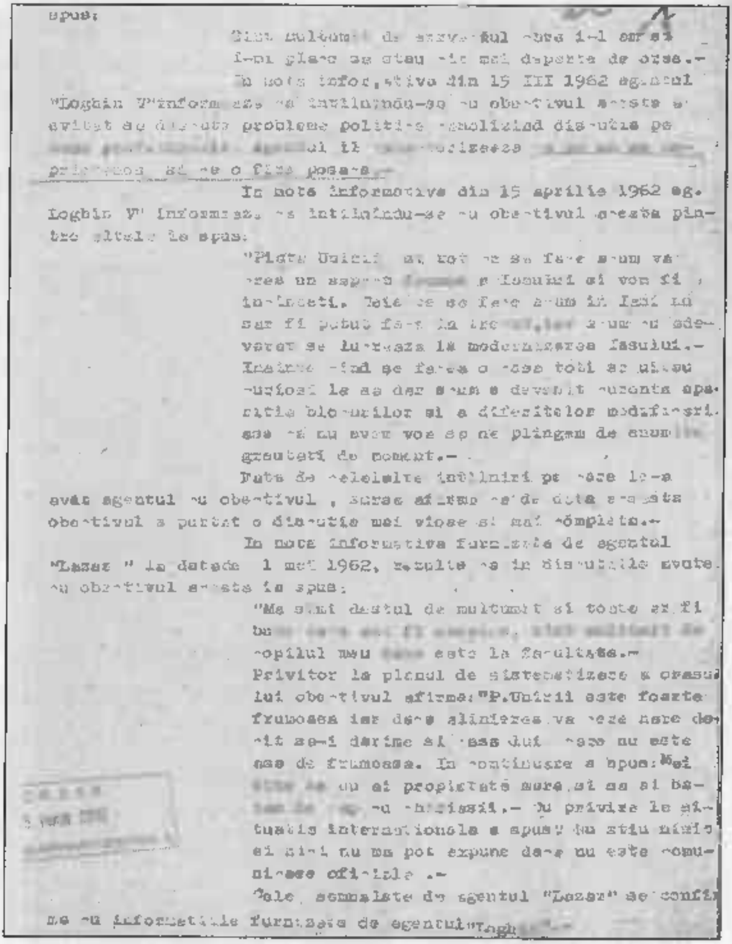
spus:

"Sint multumit de serviciul care l-l am si îmi place sa stau cit mai departe de oras.-

In nota informativa din 15 III 1962 agentul "Loghin V" informeaza ca intilnindu-se cu obiectivul acesta a evitat sa discute probleme politice canalizind discutia pe [illegible] agentul il caracterizeaza [illegible] principios si ca o fire pozata.-

In nota informativa din 15 aprilie 1962 ag. Loghin V" informeaza ca intilnindu-se cu obiectivul acesta pintre altele le spus:

"Piata Unirii si tot ce se face acum va crea un aspect [illegible] a Iasului si vom fi incintati. Tot ce se face acum in Iasi nu s-ar fi putut face la [illegible] acum cu adevarat se lucreaza la modernizarea Iasului.- Inainte cind se facea o casa toti erau curiosi la ea dar acum a devenit curenta aparitia blocurilor si a diferitelor modificari asa ca nu avem voe sa ne plingem de anumite greutati de moment.-

Fata de celelalte intilniri pe care le-a avut agentul cu obiectivul, sursa afirma ca de data aceasta obiectivul a purtat o discutie mai vioae si mai complecta.-

In nota informativa furnizata de agentul "Lazar" la datade 1 mai 1962, rezulta ca in discutiile avute cu obiectivul acesta le spus:

"Ma simt destul de multumit si toate ar fi bune [illegible] copilul meu [illegible] este la facultate.-

Privitor la planul de sistematizare a orasului obiectivul afirma: "P.Unirii este foarte frumoasa iar daca alinierea va cere care de cit sa-i darime si casa lui care nu este asa de frumoasa. In continuare a spus: "[illegible] cu el propietate mare si sa si batem de cap cu chiriasii.- Cu privire la situatia internationala a spus: "Nu stiu nimic si nici nu ma pot expune daca nu este comunicare oficiala.-

Cele semnalate de agentul "Lazar" se confirma cu informatiile furnizate de agentul "Loghin [illegible]".-

(51) *„NOTĂ SINTEZĂ" privind rezultatele obținute în cadrul acțiunii informative individuale „ADAM ALECU", la data de 12 octombrie 1962, pagina 2*

in nota informativa din 15 aprilie 1962.-
In nota informativa furnizata de agentul Loghi[illegible]
la data de 1 mai 1962 rezulta urmatoarele
Discutind despre felul cum i-si petrece timpul
obectivul a afirmat [illegible] ca nu are nici o placere sa vina in
rindul colegilor sai si ca cel mai sanatos lucru este sa stea
[illegible]
in casa numai cind are treburi.-
In notele informative din 28 mai a.c., 11 iun
a.c.si 19 iulie a.c. rezulta aceleasi aspecte privind pe obe
tiv in senzul ca are o atitudine rezervata, nu intretine lega
turi cu fostele elemente liberale si nu are manifestari dusma
noase la adresa regimului actual.
De catre agentura cit si de persoanele cu care
obectivul are relatii pe linie profesionala este caracterizat
ca un element inchis, fiind o fire tacuta, nu-i place sa-si
creeze relatii si chiar evita acest fapt.-
Agentii "Loghin Vasile" "Lazar Ioan" si "Cze-u"
sint persoane care i-l [illegible] obectiv dinainte de 1944 si
aceiasi parere o are despre el.- [illegible] Mentionam ca agentii
respectiv se bucura [illegible] obectivului, sint verificati
iar materialele furnizate de [illegible] asupra obectivului se verifica
Intrucit pina in prezent nu s-a stabilit ca numi
tul ADAM ALEX [illegible]
impotriva regimului actual si nu are legaturi [illegible]
ca actiunea respective se fie inchisa iar obectivul se fie urm
rit prin dosarul de problema.-

SEFUL BIROULUI II
MAIOR
[illegible] IORDACHE

LT MAJ DE SECURITATE
CEUCA GH.

(52) „NOTĂ SINTEZĂ" privind rezultatele obținute în cadrul acțiunii informative individuale „ADAM ALECU", la data de 12 octombrie 1962, pagina 3

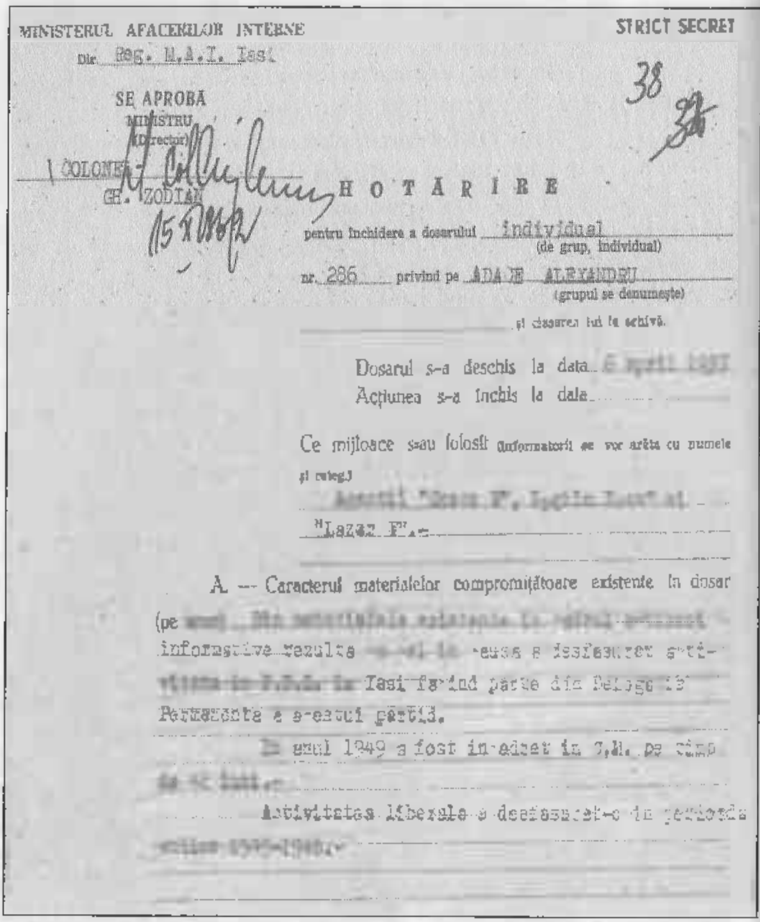

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET

Dir. Reg. M.A.I. Iasi

38

SE APROBĂ
MINISTRU
(Director)
COLONEL
GH. ZODIAN
15 X [illegible]

HOTĂRÎRE

pentru închidere a dosarului individual
(de grup, individual)

nr. 286 privind pe ADACE ALEXANDRU
(grupul se denumește)

și clasarea lui la arhivă.

Dosarul s-a deschis la data [illegible]

Acțiunea s-a închis la data

Ce mijloace s-au folosit (informatorii se vor arăta cu numele și categ.)

[illegible] "Lazar F".-

A. — Caracterul materialelor compromițătoare existente la dosar

(pe [illegible] informative rezulta [illegible] Iasi făcînd parte din Delegația Permanentă a acestui partid.

În anul 1949 a fost [illegible] în C.M. pe timp de [illegible]

Activitatea liberală a desfășurat-o în perioada [illegible]

(53) HOTĂRÂRE pentru închidere a dosarului individual nr. 286 privind pe ADACE ALEXANDRU și clasarea lui la arhivă

Închiderea dosarului individual nr. 286 privind pe ADACE ALEXANDRU și clasarea lui la arhivă a fost realizată și urmare a „NOTEI" șefului secției „C" din Direcția Regională M.A.I. Iași, maior C. Pintilie, care recunoaște neconfirmarea motivelor care au stat la baza deschiderii Dosarului tatei... nota de la pagina 99 (54).

Vigilentă, securitatea nu a lăsat fără urmărire activitatea unui fost liberal. Din cele ce au urmat am constatat că la Secția III de la M.A.I. Iași exista un birou special, biroul III, care se ocupa cu evidența operativă pasivă, bine organizat pe probleme, PNL, PNȚ...

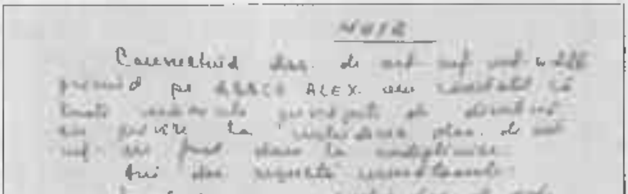
NOTĂ

În 6. oct. 1957 s-a ...

inf. ind. numitului ADACE ALEX. n. la 2-VI-1907 în Fălciu, fiul lui Iustin și Clementina, farmacist, cu ultimul dom. în Iași str. Xenopol nr. 1, fiind suspect de activitate PNL.

La 24. oct. 1962 dos. a fost închis prin neconfirmarea mot. care au stat la baza deschiderii lui.

Propun ca dos. să fie clasat la arhivă iar dânsul va rămâne în evid. dos. de prob. nr. 19 cap. - nr. 3

VERIFICAT
ȘEF SECȚIE „C"
MAIOR
C. PINTILIE

SVAIC C.

(54) NOTĂ a șefului secției „C" din Direcția Regională M.A.I. Iași, maior C. Pintilie, prin care se face constatarea că în dosarul nr. 286, privind pe Adace Alexandru, toate

măsurile prevăzute de directivă, cu privire la închiderea dosarului au fost duse la îndeplinire (partea de sus a notei), că „La 24 octombrie 1962 dosarul a fost închis prin neconfi rmarea motivelor care au stat la baza deschiderii lui" (partea de jos, descifrare difi cilă a textului).

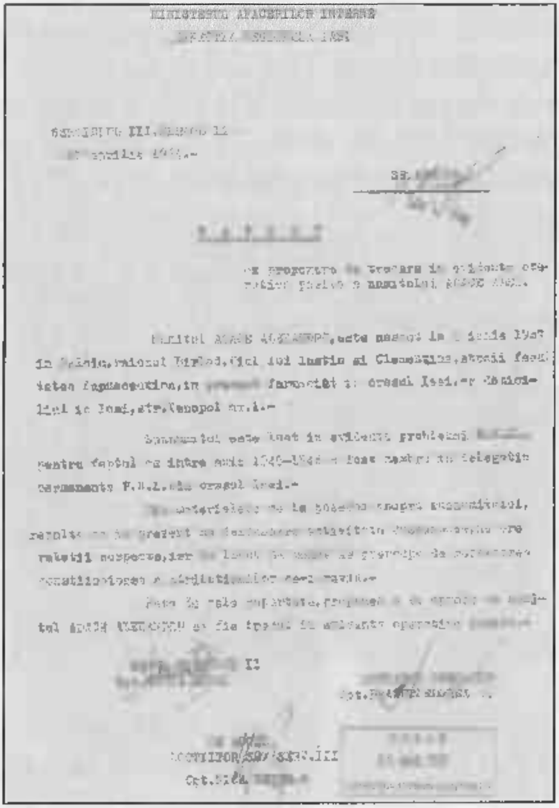
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

(55) „RAPORT" cu propunere de trecere în evidență operativă pasivă a numitului Adace Alexandru, aprobat la data de 27 aprilie 1964

Punerea în aplicare a noilor încadrări a urmăririi tatei s-a realizat încet, informator de serviciu fiind încă un timp acelaşi „Loghin", cu acelaşi stil de conversaţie. Era în 1964, anul amnistiei, o palidă speranţă de destindere... Nici dispariţia lui Gheorghiu Dej şi nici apariţia neaşteptată în primul plan al vieţii politice româneşti a lui Nicolae Ceauşescu nu au reuşit să descreţească frunţile românilor.

Condamnarea de către Ceauşescu a intervenţiei trupelor Tratatului de la Varşovia (1968) în Cehoslovacia (România nu a paticipat) părea să anunţe schimbarea mult aşteptată. Am aşteptat-o mult şi degeaba..., căci modelul de „dezvoltare" a României a fost puternic influenţat de vizita „tovarăşului" Ceauşescu în Corea de Nord... în 1971.

Informaţiile obţinute din dosarele de la CNSAS, pentru anii 1966–1975, nu au fost suficiente pentru a înţelege urmărirea în cadrul „evidenţei operative, în problema P.N.L." a tatei, aprobată la data de 27 aprilie 1964. Structura organizatorică pentru această urmărire, la acest nivel (evidenţă operativă pasivă?) era alta. Nu au mai aparut „Note" de la informatorul „Loghin Gh." care a avut cea mai lungă activitatea de urmărire şi cred că a fost coleg de breaslă cu tata...

„Sursele", denumirea oficială a informatorilor securităţii, sunt nume noi: „Albu Ioan", „Radu Ion", „Vasiliu Petru".

Primirea notelor informative este realizată fie de un resident (Popa Costel; Sandu) fie de responsabilul acţiunii, căpitanul Drăguţ Florea.

Data 19.VI.1964

Casa "FLORENTA"

Sursa comunică următoarele :

Acum 5 - 6 zile am întîlnit în piata Unirii pe farmacistul ADACE ALEXANDRU cu care am stat de vorbă.-

Aducînd vorba în legătură cu evenimentele politice din ultimul timp, dînsul mi-a spus :

"Evenimentele și poziția adoptată de țara noastră față de C.A.E.R. și felul cum înțelegem să conducem în viitor destinele țării noastre sînt lucruri foarte interesante dar eu personal îmi păstrez o mare rezervă față de tot ce se petrece.

La întrebarea mea că ce îl determină să aibă această rezervă dînsul mi-a răspuns:

"In primul rînd n-am încredere în nimeni și în nimic, deoarece de foarte multe ori mi s-a spus un lucru și faptele le-au dezmințit. In al doilea rînd nu cred că rușii vor accepta și vor tolera ceea ce se petrece aici, deoarece puterea lor e de netăgăduit, iar noi sîntem prea mici pentru a ne putea permite să luăm atitudini de felul acelea, ce se discută și se prelucrează peste tot.-

"Cred "- spune dînsul " că cel mai cuminte lucru e să ne vedem " de oile noastre" și să lăsăm pe alții să facă politică.

Cînd eu i-am spus că cele ce se prelucrează reprezintă o cotitură în viața noastră, pe care eu personal o cred posibilă, dînsul mi-a spus :

-" Tine minte, noi o să trăim și o să vedem cum evaluiază lucrurile și cînd ne-om întîlni, am să te întreb eu cum a rămas cu convingerea ta.-

La un moment dat avînd impresia că e aglomerație, s-a retras și a plecat.-

"GH.LOGHIN"

N.L.O.

C.N.S.A.S
05 MAR 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

Nota a fost dată de agent în urma sarcinii primite. Numitul ADACE ALEXANDRU este în evidenta probl. P.N.L.

SARCINI;

Agentul a primit ca sarcină să ne informeze despre poziția actuală față de regim a numiților LAURESCU

\- 2 -

VASILE, RUSAN SEBASTIAN și TARNAVSCHI TIT.

MASURI;

Nota în copie la ADACE ALEXANDRU la probl. P.N.L.-

(56) Notă informativă a sursei Loghin, data 19 iunie 1964, casa Florența, 2 pagini, primită de Căpitan Ciobanu Fl. care trasmite și sarcini agentului. Nota redă părerile tatei despre politica noastră din acea vreme...

NOTA INFORMATIVA

Primit Locot.Grămadă
Data 1o.III. 1966
Casa MIORITA

Am întîlnit la oficiul farmaceutic regional pe tov.farmacist ADACE ALEXANDRU din Iaşi.Am stat de vorbă cu dînsul şi mi-a spus că a fost avansat farmacist conducător de unitate la farmacia Nr. 7 din Iaşi strada Socola. In felul acesta a scăpat de farmacia Nr. 9 din sos.Nicolina şi de tov. SILVESTROVICI cu care nu se împăca deloc.-

Dînsul a trecut pe locul tov. farmacistă PINZARU care a trecut la serviciul comercial din oficiu.Mi-a spus că crede că această nouă sarcină care i s-a dat provine din faptul că în ultimii 7 - 8 ani a avut o atitudine corectă şi disciplinată în muncă acceptînd toate sarcinile care i s-au dat în ceea ce priveşte deplasările lucrînd cam 5 - 6 luni pe an la Bivolari,Codăeşti,Răducăneni etc.fără nici o împotrivire.

De altfel pentru acest lucru a fost şi premiat din fondul directorului.Este multumit şi mi-a spus că fiica sa DOINA sustine examenul de stat la specialitatea geo-chimie.

Incercînd discutii despre evenimentele din întreaga lume mi-a spus că punctul nevralgic îl constituie problema din Vietnam,dar pe care nu o poate intelege.Altceva n-am vorbit.-

Gh.LOGHIN

N.L.O.

Numitul ADACE A.figurează în evidentele Bir.II

Sarcini:

A fost instruit să mai discute cu cel în cauză căutînd să atingă şi unele probleme legate de viaţa politică internă, schimbările din domeniul sanitar,cum le comentează ei.-

Sarcini noi a primit referitoare la numitii DRAGAN CECILIA şi CONTAS MAICA de stabilit situatia lor prezentă,pozitia lor actuală, comentariile ce le poartă.

Nota în copie la tov. Cpt. Drăgut

Lt.Grămadă N.

(57) Notă informativă a sursei Loghin, data 10 martie 1966, casa Miorița, primită de Locotenentul Grămadă M. care transmite și sarcini agentului pentru alți doi urmăriți. Tata transmite faptul că a fost avansat farmacist conducător de unitate, la farmacia Nr. 9 din Iași... și că, în ceea ce privește întreaga lume, punctul nevralgic este Vietnamul, cu situație greu de înțeles... Pagina 2

NOTA INFORMATIVA

Primit Lt.Grămadă
Data 26.IV.1966
Casa MIORITA

Zilele trecute am întîlnit pe farmacistul ADACE A ALEXANDRU cu care am stat puțin de vorbă. Mi-a spus că de 1 Ma[rtie?] după a fost numit farmacist șef-gestionar la farmacia Nr. 7 din strada Socola unde are foarte mult de lucru. Mi-a spus că această atenție care i s-a acordat reprezintă o sarcină grea deoarece responsabilitatea unei gestiuni nu este o problemă simplă, mai ales cînd personalul cu care lucrează nu este pătruns de spiritul datoriei sau de cel al responsabilității.

Mi-a spus că fiica sa termină facultatea urmînd a intra în producție și după toate probabilitățile se va aranja definitiv la București. In această situație mi-a spus că nimic nu-l mai leagă de Iași și în cursul acestei veri sau spre toamnă va face demersurile necesare spre a se transfera, fie în București, fie în apropiere de București și aceasta pînă la ieșirea la pensie, care urmează peste 2 ani.

Mi-a spus că familia sa este aproape în totalitate la București și dînsul consideră că nu mai are rost a rămîne la Iași singur cu soția.-

De altfel spune dînsul după cum tov. IFTODE MARIA pleacă la Brasov, alții în alte regiuni tot așa și eu vreau să plec din acest oraș.

După asta ne-am despărțit.-Intîlnirea a avut loc în fața of. farmaceutic, de față nu au mai fost alte persoane.

GH. LOGHIN"

N.L.O.

Numitul ADACE ALEXANDRU figurează în evidențele noastre la problema P N.L. evid. pasivă.

Sarcini: Agentul a fost instruit ca în discuțiile ce le va mai purta cu cel în cauză să caute să stabilească unele relații mai apropiate, natura acestora. Va stabili ce comentează acesta în legătură cu 1 Mai, unele măsuri luate pe plan intern de conducerea de partid și de stat.

Sarcini noi au fost trasate privitoare la LAURESCU VASILE și BECEANU D. să caute să stabilească unele comentarii

Pagina 2

ce le face acesta, relații mai apropiate, natura lor.-

Nota în copie la tov. Cpt. Drăguț

Locot. Grămadă

(58) Notă informativă a sursei Loghin, data 26 aprilie 1966, casa Miorița, primită de Locotenentul Grămadă M. care trasmite și sarcini agentului pentru alți doi urmăriți (ultima parte din pagina 1 și pagina 2). Tata transmite faptul că a fost avansat farmacist conducător de unitate, la farmacia Nr. 9 din Iași... și este foarte ocupat...

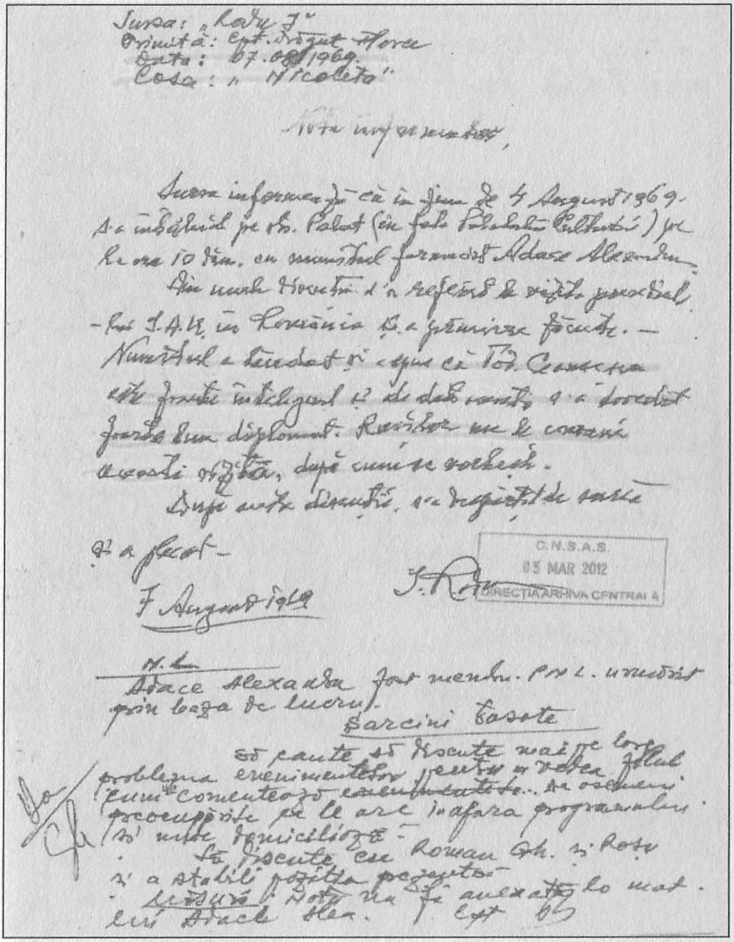
Sursa: „Radu I."
Primită: cpt. Drăguț Florea
Data: 07.08.1969.
Casa: „Nicoleta"

Notă informativă,

Sursa informează că în ziua de 4 August 1969 s-a întâlnit pe str. Palat (în fața Palatului Culturii) pe la ora 10 dim. cu numitul [illegible] Adace Alexandru.
Din cele discutate s-a referit la vizita președintelui S.U.A. în România și a primirea făcută. —
Numitul a lăudat și a spus că Tov. Ceaușescu este foarte inteligent și de data asta a dovedit foarte bun diplomat. Rușilor nu le convine această vizită, după cum se vorbește.
După aceste discuții, s-a despărțit de sursă și a plecat —

7 August 1969

I. Radu

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

N.L.
Adace Alexandru fost membru P.N.L. urmărit prin baza de lucru.

Sarcini trasate

Să caute să discute mai pe larg problema evenimentelor pentru a vedea felul cum comentează evenimentele... ce oameni frecventează pe care le are în afara programului și unde domiciliază.
Să discute cu Roman Gh. și Rosu și a stabili poziția acestora.
Măsuri: Nota nu se anexează la mat. lui Adace Alex. / Cpt [illegible]

(59) *Notă informativă a sursei Radu Ion, data 7 august 1969, casa Nicoleta, primită de căpitan Drăguț Florea. Numitul Adace Alexandru are aprecieri măgulitoare la tovarășul Ceaușescu, care a primit vizita președintelui SUA în România (sic)..., cu toate că rușilor nu le convine. Pagina 1*

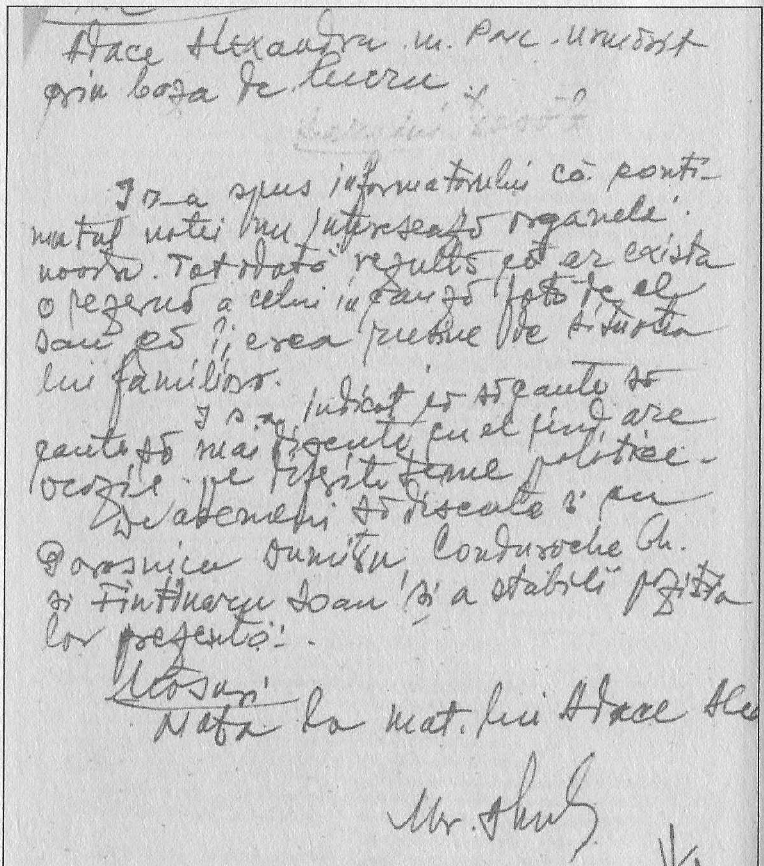
Adace Alexandru m. PCR. urmărit
prin baza de lucru

I s-a spus informatorului că conți-
nutul notei nu interesează organele
noastre. Totodată rezultă că ar exista
o legendă a celui în cauză fostă de el
sau că i-era pusă de [illegible]
lui familiei.
I s-a indicat să caute să
caute să mai [illegible] ce el find are
ocazie pe teritoriu teme politice.
De asemenea să discute și cu
Borosnicu Dumitru, Condurache Gh.
și Fîntînaru Ioan să a stabili poziția
lor prezentă.
Măsuri
Nota la mat. lui Adace Al.

Mr. [illegible]

(60) Observații pe Notă informativă a sursei Radu Ion, din 7 august 1969, cu sarcini de comportament și să discute cu Condurache Gh. și Fântânaru Ioan pentru a stabili poziția acestora... Pagina 2

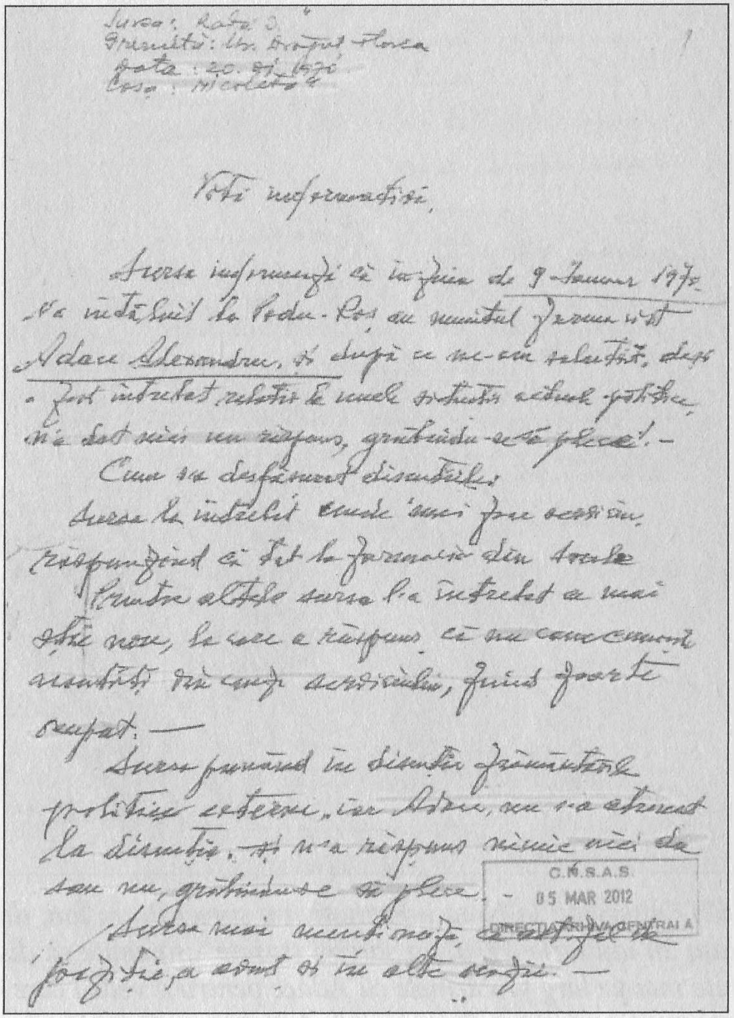

Sursa: Radu I.
Primită: Mr. Drăguț Florea
Data: 20.01.1970
Casa: Nicoleta

Notă informativă,

Sursa informează că în ziua de 9 Ianuarie 1970 s-a întâlnit la Podu-Roș cu numitul [illegible] Adace Alexandru, și după ce ne-am salutat, deși a fost întrebat [illegible] actuale politice, n-a dat nici un răspuns, grăbindu-se să plece!.—
Cum s-a desfășurat discuția:
Sursa l-a întrebat unde mai face acesta [illegible] răspunzând că tot la farmacia din [illegible]
Printre altele sursa l-a întrebat ce mai este nou, la care a răspuns că nu cunoaște nimic [illegible], fiind foarte ocupat.—
Sursa punând în discuție frământările politicii externe, iar Adace, nu s-a atașat la discuție, și n-a răspuns nimic nici da sau nu, grăbindu-se să plece.—
Sursa mai menționează, [illegible] poziție, a avut-o și în alte ocazii.—

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

(61) Notă informativă a sursei Radu Ion, data 20 ianuarie 1970, casa Nicoleta, primită de maior Drăguț Florea. Tata, Adace Alexandru, caută să nu răspundă întrebărilor sursei... trebuind să plece, fi ind foarte ocupat... Pagina 1

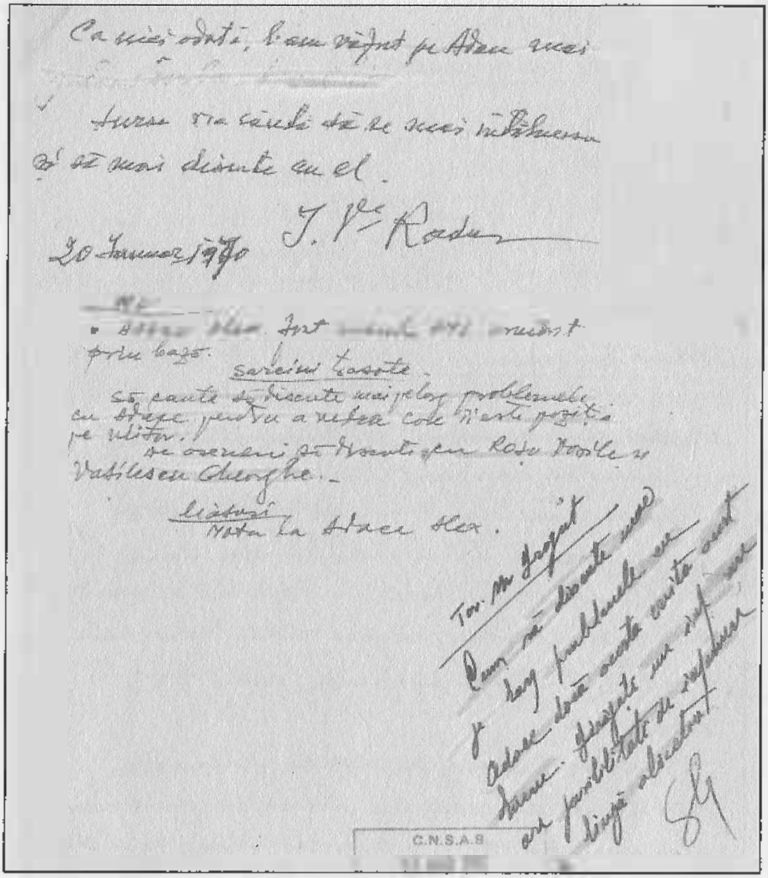

Ca niciodată, l-am văzut pe Adace mai

sursa va căuta să se mai întâlnească
și să mai discute cu el.

20 Ianuarie 1970 I. V. Radu

sarcini trasate
să caute să discute mai pe larg problemele
cu Adace pentru a vedea care îi este poziția
pe viitor.
de asemeni să discute cu Roșu Vasile și
Vasilescu Gheorghe.

măsuri
Nota la Adace Alex.

Tov. Mr. Drăguț
Cum să discute mai
pe larg problemele cu
Adace dacă acesta evită acest
lucru. Dirijați un inf. care
are posibilități de informare
lângă obiectiv

C.N.S.A.S

(62) Observații la Nota informativă a sursei Radu Ion, din data 20 ianuarie 1970. La sarcini trasate: „să caute să discute mai pe larg problemele cu Adace pentru a vedea care îi este poziția pe viitor. De asemeni să discute cu Roșu Vasile și Vasilescu Gheorghe" În dreapta jos, reproșul maiorului Drăguț, de la un șef: „Cum să discute mai pe larg problemele cu Adace dacă acesta evită acest lucru? Dirijați un informator care are posibilități de informare pe lângă obiectiv". Pagina 2

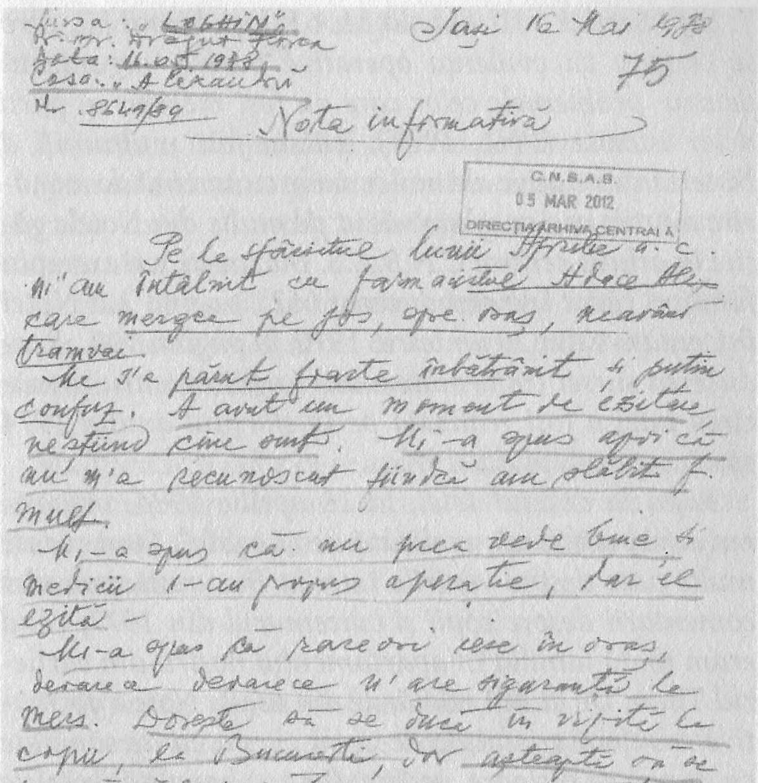
Sursa: „LOGHIN"
Prim. mr. Drăguț Florea
Data: 16.05.1978
Casa: „Alexandri"
Nr. 8649/89

Iași 16 Mai 1978

75

Notă informativă

C.N.S.A.S.
05 MAR 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

Pe la sfârșitul lunii Aprilie a.c. m'am întâlnit cu farmacistul Adace Al., care mergea pe jos, spre oraș, neavând tramvai.

Mi s'a părut foarte îmbătrânit și puțin confuz. A avut un moment de ezitare neștiind cine sunt. Mi-a spus apoi că nu m'a recunoscut fiindcă am slăbit f. mult.

Mi-a spus că nu prea vede bine și medicii i-au propus operație, dar el ezită –

Mi-a spus că rareori iese în oraș, deoarece deoarece n'are siguranță la mers. Dorește să se ducă în vizită la copii, la București, dar așteaptă să se mai încălzească vremea și să treacă sărbătorile –

Își petrece mai tot timpul în casă, unde are destule de făcut –

Altceva nu mi-a spus. Gh. Loghin

(63) Nota informativă a sursei „LOGHIN GH", din 16 mai 1978, Primitor, maior Drăguț Florea, casa „Alexandri", Iași

Șefii Secției a III-a de la M.A.I. Iași, biroul III, care se ocupau cu evidența operativă pasivă, organizată pentru problemele celor care au fost membri ai partidelor istorice (PNL, PNȚ), nu au fost mulțumiți de Notele informative ale noilor surse cu sarcină de urmărire a tatei, așa cum am văzut pe multe din Notele găsite în arhiva central C.N.S.A.S. București, un exemplu fiind cel redat în reproducerea (62), pagina 2 a Notei informative din 20 ianuarie 1970, la pagina 108. Readucerea sursei (informatorului) Loghin pentru urmărirea tatei a fost realizată pe la sfârșitul anului 1974 sau începutul anului 1975.

Până la decesul tatei, la 10 aprilie 1984, urmărirea a fost continuă, realizată de „Loghin". Sunt redate multe date despre venirile tatei la București, mai ales comentarii despre copii și cutremurul din 1977, când eram toată familia în apartamentul nostru din cartierul Titan. De la Iași relatările din aceste Note informative se referă greutățile de zi cu zi, starea de sănătate cu dureri de picioare, vedere slabă..., banalitățile triste ale bătrâneții unui om cu viața chinuită: războiul, canalul, urmărire continuă de către securitate, până la morte.

Anunțul morții sale a fost transmis prin Notă informativă la data de 11 aprilie 1984, foarte probabil de către vechiul coleg sau cunoștință, care s-a bucurat de o viață mai ușoară, sub numele de arhivă „LOGHIN GHEORGHE".

Postfață

E târziu..., ultima dâră ce-o las pe pământ...

Spun că e târziu, referindu-mă la ceea ce este scris în cărțulia asta, dovadă a neînțelegerii mele pentru viața tatălui meu...

Nespus de mult mulțumesc familiei mele, soțului care a lucrat la finalizarea ce eu n-am putut-o face, emoțiile și boala blocându-mă.

Mulțumesc și celor ce se apleacă cu bunăvoință peste această încercare de a readuce la lumină unele aspecte din vremuri tulburi care au lăsat urme adânci în cugetul românilor.

Şi, la partea de jos, de la ultima filă...,
îmi strig cu putere, dragostea pentru părinții mei,
Iulia și Alexandru ADACE,
cerându-le iertare pentru greșelile mele.

Doina

CUPRINS

Prefață 5

Puțin a rămas, mult a fost... 7

Am prins curaj și vă prezint
familia Adace... 15

O jalnică perioadă s-a abătut peste noi
în vara anului 1952 29

A urmat cea mai grea perioadă
din viața familiei noastre 31

Dosarul tatălui meu 65

Postfață 117

eintegral.ro